

VERTAISNUORISOTIEDOTUS
EUROOPAN UNIONIN LEGITIMITEETIN RAKENTAJANA

Mervi Leinonen
Yhteisöviestinnän pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2011
Viestintätieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta HUMANISTINEN TIEDEKUNTA	Laitos VIESTINTÄTIETEIDEN LAITOS
Tekijä Mervi Leinonen	
Työn nimi Vertaisnuorisotiedotus Euroopan Unionin legitimiteetin rakentajana	
Oppiaine Yhteisöviestintä	Työn laji Pro gradu -tutkielma
Aika Toukokuu 2011	Sivumäärä 89
<p>Tiivistelmä</p> <p>Sidosryhmien osallistaminen ja kuuleminen ovat vuorovaikutteisia keinoja, joiden avulla organisaatio voi hallita legitimiteettiään. Ne ovat myös demokratian keinoja, joilla yhteiskunta voi herättää kansalaisten luottamuksen ja vahvistaa sitoutumista toimintaansa. Euroopan Unioni (EU) vahvisti osallistuvan demokratian asemaa Lissabonin sopimuksella, joka tuli voimaan 1.12.2009. Etenkin nuorten hyväksyntä olisi elintärkeää, jotta poliittinen yhdentymisen ja maantieteellinen laajeneminen jatkuisivat.</p> <p>Tämän tutkielman tavoitteena on selvittää, miten EU:n poliittiset tavoitteet osallistaa ja kuulla kansalaisia näkyvät ruohonjuuritasolla - kunnallisessa nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyössä. Tutkimuksessa tutustuttiin keskisuomalaiseen nettilehti Painovirheeseen, jotta voitiin myös selvittää ovatko vertaisnuorisotiedottajat suosittelijoita, jotka välittävät vertaisilleen tietoa EU:n mahdollisuuksista. Painovirheen toiminta on vertaisnuorisotiedotusta, joka tarkoittaa nuorten osallistumista nuorille suunnatun sekä nuoria kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen, levitykseen ja neuvontaan. Tutkimuskysymyksiä olivat: Millainen merkitys Euroopan Unionin nuorisopolitiikalla on ollut kunnalliseen nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön, jonka yksi työmuoto on vertaisnuorisotiedotus? Millainen keino vertaisnuorisotiedotus on nuorten osallistamiseen, kuulemiseen ja monitoroimiseen? Tulokset perustuvat neljän asiantuntijan haastatteluun, nettilehden nuorten toimittajien ryhmähaastatteluun ja nuorten kirjoittamiin juttuihin, jotka ovat ilmestyneet nettilehdessä.</p> <p>Tulokset osoittavat, että EU:n nuorisopoliittisilla linjauksilla on ollut merkitystä Suomen nuorisopolitiikkaan ja sitä kautta kunnalliseen nuorisotyöhön. EU esiintyy nettilehti Painovirheessä etenkin nuoriso-ohjelma Youth in Action -ohjelman ansiosta, jolla rahoitetaan nuorten demokratia- ja nuorisotiedotushankkeita. Näitä juttuja ilmestyy vain harvoin, mutta niissä nuoret ovat juttuaiheidensa suosittelijoita. Suosittelu ei kuitenkaan toimi, sillä vain harva nuori lukee nettilehteä. Suurin osa nettilehden lukijoista on aikuisia, mikä viittaisikin siihen, että nettilehti on toimivampi kanava nuorten kuulemiseen. Jatkossa se voi myös olla kanava nuorten monitoroimiseen, sillä nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ottivat käyttöön kansallisen tilastointiohjelman loppuvuodesta 2010.</p>	
Asiasanat Legitimiteetti, vuorovaikutteinen viestintä, yhteisöviestintä	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto, Viestintätieteiden laitos	
Muita tietoja	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	3
2	ORGANISAATION LEGIMITEETTI	5
2.1	Kolme legitimiteetin muotoa	5
2.2	Poliittisen organisaation legitimiteetti.....	8
2.3	Kansalaisten osallisuuden tukeminen	10
2.4	Legitimiteetin hallitseminen viestinnällä	13
2.5	Kansalaisten osallistaminen viestintään.....	16
3	EUROOPAN UNIONIN LEGITIMITEETIN HALLITSEMINEN.....	20
3.1	Euroopan Unionin demokratia- ja legitimiteettivaje.....	20
3.2	Euroopan unionin viestintävaje.....	24
3.3	Kohennuksia demokratiaan ja viestintään.....	28
3.4	Nuorisopoliittiset sopimukset demokratiasta ja viestinnästä.....	30
3.4.1	Vertaisnuorisotiedotus nuorisotiedotustyön yksi työmuoto ...	32
3.4.2	Nuorisotiedotustyön eurooppalainen toimintaympäristö	34
3.5	Luvun koonti	37
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	39
4.1	Tutkimuskysymykset.....	39
4.2	Aineiston keruu ja analysointi	40
4.2.1	Nettilehden toimittajien ryhmähaastattelu.....	42
4.2.2	Neljän asiantuntijan haastattelut	43
4.2.3	Nettilehden sisältö	46
5	TULOKSET	49
5.1	EU:n vaikutus ruohonjuuritasolla	49
5.2	Vertaisnuorisotiedotus - keino osallistaa, kuulla ja monitoroida....	57
5.2.1	Keino osallistaa nuoria	58
5.2.2	Keino kuulla nuoria	66
5.2.3	Keino monitoroida nuoria	69
6	POHDINTA	72
	LIITTEET	90

1 JOHDANTO

Organisaatiot tarvitsevat sidosryhmiensä (stakeholders¹) hyväksynnän, jotta ne voivat toimia ja saavuttaa päämääränsä tehokkaasti (Beetham 1991, 28). Hyväksyntä tarjoaa organisaatiolle legitimitetin, joka on eräänlaista pääomaa, jota tulee hankkia, ylläpitää ja tiukan paikan tullen myös korjata. Organisaatioilta odotetaan sidosryhmälähtöisyyttä, joka tarkoittaa sidosryhmien tarpeiden ja arvojen huomioimista toiminnassa. Huomioiminen onnistuu osallistamalla, kuulemalla ja monitoroimalla sidosryhmiä. Vuorovaikutteinen toimintatapa luo luottamusta, joka on puolestaan sidoksissa sidosryhmien haluun suositella organisaatiota omille verkostoilleen. Legitimiteetti onkin vahvimmillaan silloin, kun sidosryhmät kokevat organisaation olevan itsestäänselvä ja tarpeellinen osa heidän elämässään. (Esim. Suchman 1995, Sandhu 2007.)

Tässä tutkielmassa tarkastellaan Euroopan Unionin (EU) legitimitettiä. Huomion kohteena on viestintä, jolla EU pyrkii hallitsemaan legitimitettiään, jonka se haluaisi perustuvan edustukselliseen ja osallistuvaan demokratiaan. Nämä ovat EU:n toimintaa ohjaavia demokratian periaatteita, jotka tulivat voimaan 1.12.2009. Ennen 2000-lukua EU:n demokraattisissa toimintatavoissa on ollut monia puutteita, joita ovat käsitelleet monet eurooppalaiset tutkijat (mm. de Vreese; Eriksen & Fossum 2002; Eriksen 2007; Karlsson 2001; Köchler 1999; Mörä 2008). EU:n tavoitteena on nyt tukea eurooppalaisten kasvua osallistuviksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi, jotka ovat sitoutuneita EU:n rakentamiseen. Viestinnässä se aikoo siirtyä ”yksinpuhelusta vuoropuheluun ja toimieliinkeskeisestä kansalaiskeskeiseen viestintään” (Euroopan yhteisöjen komissio 2006b).

¹ "Termillä stakeholders (ru. Intressenter) tarkoitetaan osapuolia, joihin organisaation toiminta voi vaikuttaa, jotka voivat itse vaikuttaa organisaation toimintaan, tai joita organisaation toiminta koskee" (Lehtonen 1998, 119-142).

Tässä tutkielmassa selvitetään, miten nämä EU:n poliittiset tavoitteet osallistaa ja kuulla kansalaisia näkyvät suomalaisessa nuorisopolitiikassa ja nuorisotyöhön kuuluvassa vertaisnuorisotiedotuksessa. Se on kunnallisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyön työmuoto, jossa nuoret osallistuvat nuorille suunnatun sekä nuoria kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen, levitykseen ja neuvontaan (Euroopan yhteisöjen komissio 2001b). Tutkielman näkökulma on kriittinen, sillä nuorisotyön tehtävänä on kansalaiskavastus (Nivala 2007, 98), ja Kiilakosken (2007, 57) mukaan nuorten kasvatustilanteita on aina tarkasteltava kriittisin silmin vasten tilanteiden yhteiskunnallista taustaa. Tästä syystä on myös tärkeää kysyä, ”kuka määrittelee suunnan, johon sosialisatiota² ohjataan?” (Nivala 2007, 102). Tässä tutkielmassa voitaisiin kysyä onko se Suomen valtio vai EU? Kysymys on merkityksellinen, koska yhteiskunta kasvattaa kansalaisiaan, jotta se saavuttaisi haluamansa päämäärän (Hämäläinen 2007, 180–181). EU:n tavoitteena on osallistaa kansalaiset EU:n rakentamiseen. Vertaisnuorisotiedotus voikin olla EU:n johdattamaa suositteluviestintää, jossa nuoret suosittelevat toisilleen EU:n mahdollisuuksista. Varmaa on, että nuoret ovat EU:lle sidosryhmä, jota tulisi osallistaa, kuulla ja monitoroida. Euroopan komission (2006a, 7) mukaisesti nuoret ovat tulevaisuuden johtajia, joiden hyväksyntä vaikuttaa pitkälle EU:n tulevaisuuteen.

² Sosialisatio on nuorten yhdistämistä yhteiskuntaan ja uuden sukupolven tutustuttamista yhteiskunnan kulttuuriin, arvoihin, normeihin ja toimintatapoihin (Nieminen 2007b, 23).

2 ORGANISAATION LEGIMITEETTI

Tämän tutkielman teoreettinen viitekehys rakentuu tutkimuskirjallisuudesta, jossa on määritelty legitimitettä ja sen hallitsemiseen käytettäviä viestintäkeinoja. Aluksi tutustutaan yleisesti legitimitettiin teorioihin ja sen jälkeen, mitä legitimitetti tarkoittaa poliittiselle organisaatiolle. Käsittelyssä on erityisesti osallisuuden, luottamuksen, suosittelun ja legitimitetin välinen yhteys.

2.1 Kolme legitimitetin muotoa

Tutkielman perustavana ajatuksena on, että sidosryhmät antavat organisaatiolle legitimitetin, joka perustuu heidän hyväksyntäänsä. Organisaation, jolla on legitimitettä, on helpompi toimia ympäristössään ja saavuttaa päämääränsä, kun sidosryhmät hyväksyvät sen toiminnan eivätkä kyseenalaista sen asemaa (Antonsen & Jensen 1990; Hon & Grunig 1999, 8; Ruef & Scott 1998, 877; Åberg 1997, 11). Legitimitetti on arvokas vaikkakin ongelmallinen resurssi (Ashforth & Gibbs 1990, 177 & 191), jonka eteen on tehtävä työtä, koska se vaikuttaa organisaation kykyyn toimia tehokkaasti (Beetham 1991, 28) ja selviytyä pitkällä aikavälillä (Luoma-aho 2008). Ryvettynyt legitimitetti voi jopa rikkoa tärkeitä sidosryhmä- ja verkostosuhteita, sillä sidosryhmät eivät halua tulla liitettyksi organisaatioon, jonka toimintaa ei hyväksytä (Suchman 1995, 597). Legitimitetti onkin kuin kauneus, joka on katsojan silmissä (Ashfort ja Gibbs 1990, 177). Sidosryhmät määrittelevät siis, ovatko organisaation toimet heidän näkökulmastaan hyväksyttäviä, asianmukaisia tai perusteltuja. Tähän arvioon vaikuttavat sosiaalisen ympäristön normi-, arvo- tai uskomusjärjestelmät. (Suchman 1995, 574.) Legitimitetillä on näin ollen sosiopoliittisia piirteitä, sillä yhteiskunta ja ihmisiä ympäröivä kulttuuri vaikuttavat ihmisten mielikuviin

ja asenteisiin organisaation toiminnan hyväksyttävyydestä (Aldrich &Fiol 1994, 646).

Tutkijat ovat määritelleet organisaation legitimitetin perinteisesti joko pragmaattiseksi, moraaliseksi tai kognitiiviseksi, jotka olisi Suchmanin (1995, 585) mukaan hyvä huomioida kaikki organisaation toiminnassa, jotta ne eivät ajautuisi ristiriitaan. Pragmaattisella legitimitetilla tarkoitetaan sitä, että organisaatio saa sidosryhmiensä hyväksynnän, koska siitä on heille hyötyä. Organisaatio osaa tyydyttää sidosryhmiensä itsekkäät tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Sidosryhmänsä tunteva organisaatio voi näin ollen jopa "ostaa" hyväksynnän. Sidosryhmät pitävät organisaatiota luotettavana kumppanina, koska sen mielletään olevan sidosryhmiensä asialla. (Suchman 1995, 571, 578, 596.)

Moraalista hyväksyntää ei puolestaan voi ostaa, koska siinä sidosryhmät arvioivat organisaation toimintaa eettisten normiensa mukaan. (Suchman 1995, 579.) Slim (2002, 3-4) on esittänyt, että etenkin kolmannen sektorin organisaation legitimitetti perustuu sen toiminnan eettisyyteen, tärkeyteen ja moraalisiin tavoitteisiin. Nämä ominaisuudet vaikuttavat sidosryhmien hyväksyntään. Sztompka (1997, 12) puolestaan esittää, että organisaatio, joka toimii sidosryhmiensä mukaan oikein, läpinäkyvästi ja kaikkien normien mukaisesti, on luotettava ja näin ollen legitiimi. Moraalinen legitimitetti voi perustua myös organisaation saavutuksiin tai siihen, että organisaatio käyttää toiminnassaan sosiaalisesti hyväksytyjä prosesseja ja toimintamalleja kuten demokraattista hallintotapaa (Suchman 1995, 579; Meunier 2003, 75-76). Myös toiminnan tehokkuus ja vastuullisuus edistävät moraalista hyväksyntää (Meunier 2003, 75-76). Näiden lisäksi moraalinen legitimitetti voi perustua tottumukseen (vrt. patriarkaalisesti peritty valta), johtajan karismaan ja toiminnan laillisuuteen (Weber 1994, 311-314; Suchman 1995, 579-581).

Vahvimmillaan legitimizeetti on silloin, kun se on kognitiivista ja perustuu organisaation vakiintuneeseen asemaan sosiaalisessa ympäristössä. Tällöin sidosryhmät kokevat organisaation itsestäänselvänä, luonnollisena ja tarpeellisena osana elämäänsä (Suchman 1995 571; Sandhu 2007, 6-7). Organisaatio ei siis voi manipuloida legitimizeettiään toisenlaiseksi (kuten se voi pragmaattisen ja moraalisen legitimizeetin yhteydessä), koska se perustuu mielipiteisiin, joita sidosryhmillä on organisaation aikaisemmasta toiminnasta (Suchman 1995, 585). Tästä huolimatta legitimizeetin muuttamisen luulisi onnistuvan ajan saatossa, jos organisaatio muuttaa toimintaansa määrätietoisesti toivottuun suuntaan ja viestii siitä avoimesti ja pitkäjänteisesti sidosryhmilleen. Tässä työssä ei kuitenkaan todennäköisesti auta manipulaatio, vaan avoin viestintä, sillä manipulointiyritys voi entisestään heikentää legitimizeettiä.

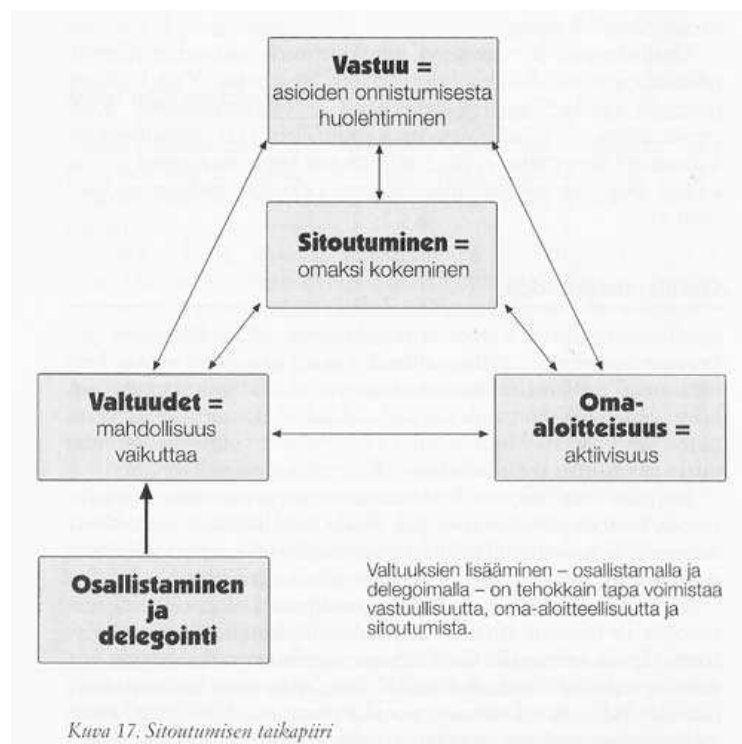
Bergerin ja Luckmanin (2004) mukaan kognitiivinen legitimizeetti rakentuu puolestaan ihmisten välisissä verkostoissa, sosiaalisissa kanssakäymisissä, institutionaalisissa puitteissa ja ihmisiä ympäröivässä kulttuurissa (Sandhu 2007, 4 mukaan). Legitimizeettiä vahvistavat myös erilaiset myytit ja tarinat (Beetham 1991, 21), sekä erilaiset yhteiskunnan ainekset kuten arvot, uskomukset ja tuntemukset. Yanow (1996, 224-225) arvioikin, ettei organisaatio voi olla huomioimatta ympärillään olevan ympäristön ja yhteiskunnan vaikutusta sidosryhmiensä mielipiteisiin ja asenteisiin. Yhteenvedona todettakoon, että sidosryhmät hyväksyvät organisaation, josta on heille jotain hyötyä. Hyödyt eivät kuitenkaan voi olla kovin ristiriidassa ihmisten arvojen ja normien kanssa, sillä viimeistään yksilön sosiaalinen ympäristö tuomitsee epäeettisesti tai laittomasti toteutetut toimet tai tuotteet ja palvelut.

2.2 Poliittisen organisaation legitimiteetti

Legitimiteetti on liitetty perinteisesti ainoastaan politiikkaan, jossa sillä on viitattu Buchananin (2002, 689, 692, 698) ja Weberin (1994, 313) mukaan poliittisten järjestelmien monopolistiseen asemaan, jonka mukaan niillä on oikeus säätää ja soveltaa lakeja sekä käyttää tuomiovaltaa. Päättäjien asema on ollut autoritaarista (Suchman 1995, 600), minkä on nähty helpottavan vallankäyttöä ja yhteistyötä kansalaisten kanssa (Buchanan 2002, 694; Beetham 1991, 26). Moraalinen legitimiteetti on perustunut myös järjestelmän tapaan toimia edustuksellisen demokratian mukaan, jossa johtajien päätöksillä on ollut kansalaisten hyväksyntä ja luottamus (Buchanan 2002, 689). Kansalaiset ovat siis luottaneet, että päättäjät turvaavat tasa-arvoisesti heidän oikeutensa ja turvallisuutensa sekä valvovat asettamiensa sääntöjen noudattamista hyväksyttävällä tavalla, koska heillä itsellään ei ole valtaa (Buchanan 2002, 699-710 ja 712; Sztompka 1997, 12, 16). Puolueellisuudelle ei siis ole ollut sijaa, koska se olisi omiaan herättämään kansalaisten epäluottamuksen (Sztompka 1997, 12, 16). Suchmanin (1995, 594), Jowettin ja O'Donnellin (1986, 66) sekä Hon & Grunigin (1999, 8) mukaan yksi organisaatioiden ongelmista onkin, miten olla mahdollisimman puolueeton ja miellyttää tasapuolisesti erilaisten eli heterogeenisten sidosryhmien erilaisia tarpeita ja arvoja. Erityisen haasteellista tämä on luultavasti etenkin monikansallisille ja globaaleille organisaatioille.

Sztompkan (1997, 9-10) mukaan luottamus on tärkeä osa poliittisen järjestelmän demokraattiseen toimintatapaan perustuvaa legitimiteettiä. Helinin (2006, 157-158; ks. kuva 1 sivulla 9) mukaan luottamuksella on erityistä merkitystä organisaatioiden toiminnalle, koska se saa kansalaiset (Helin käyttää sanaa sidosryhmät, koska hän käsittelee aihetta yleisesti organisaatioiden näkökulmasta) osallistumaan, sitoutumaan ja tuntemaan yhteenkuuluvuutta muihin kansalaisiin. Sitoutunut kansalainen on valmis

kantamaan vastuuta ja toimimaan oma-aloitteisesti ja aktiivisesti yhteiskunnan hyvinvoinnin puolesta. (Emt.) Luottamus on siis sidoksissa osallisuuteen, joka puolestaan saa kansalaiset voimaantumaan ja sitä kautta sitoutumaan (Vos & Schoemaker 1999, 97). Siuralan (2005, 46) mukaan kansalaiset voimaantuvat erityisesti silloin, kun he voivat osallistua päätöksentekoon, joka koskee heitä itseään. Tässä osallistamis- ja sitouttamisprosessissa korostuu toimivan viestinnän merkitys, joka on parhaimmillaan vuorovaikutteista viestintää (Tampere 2007). Päätöksentekijöiden on siis kuultava kansalaisia. Myös Valentinin (2008, 37) mukaan yhteistyö, vuorovaikutteinen viestintä ja kansalaisten kuuleminen heitä koskevissa asioissa on keino luoda luottamusta.

Kuva 1: Helinin (2006, 157) sitoutumisen taikapiirissä osallistamisen palkkiona on sitoutunut ihminen, joka toimii organisaation puolesta vastuullisesti ja oma-aloitteisesti.

2.3 Kansalaisten osallisuuden tukeminen

Poliittisen osallisuuden tukeminen on siis yhteiskunnan keino, jonka avulla vallankäytölle hankitaan legitimaatio. Kansalaisten osallistaminen päätöksentekoon ja heidän vaatimustensa huomioiminen on ilmeisen tärkeää myös siksi, että se antaa poliittisesta organisaatiosta vastuullisen (Vos 2007, 3), luotettavan (Aldrich & Fiol 1994, 663) ja tehokkaan mielikuvan (Grunig 1992; Vos & Schoemaker 1999, 28 ja 32). Nämä ovat ominaisuuksia, joista on hyötyä muun muassa rakennettaessa mainetta (Staw & Epstein 2000, 523). Tampereen (2007) mukaan julkisten organisaatioiden halukkuus huomioida kansalaisten mielipiteet voi olla myös silmänlumetta. Ongelmana on, että kansalaisille on usein tarjolla mahdollisuuksia ideoida ja antaa palautetta, mutta heille ei kerrota, onko heidän mielipiteensä huomioitu päätöksenteossa. Julkisten organisaatioiden avoimuudessa voi kuitenkin olla myös maakohtaisia eroja, esimerkiksi Tampereen tutkimus on toteutettu Virossa.

Ihmisten osallisuuden tukeminen on lisäksi Eastonin (1965) mukaan keino kesyttää heistä kansalaisia. Osallistuva kansalainen on yhteiskunnan jäsen, joka todennäköisesti luottaa päätöksentekojärjestelmän ja hyväksyy päättäjien käyttämän vallan. Kansalaisten osallisuuden edistämiseen käytetään kansalaiskasvatusta (Emt.), jolle otollisin aika on nuoruus, jolloin ihmisen maailmankuva on vasta muodostumassa (Nivala 2007, 106). Nuorisotyön vahva ominaispiirre on ollut yhteiskunnan poliittinen sosialisatio, jota esimerkiksi koululaitos ei tue. Sosialisatio on nuorten yhdistämistä yhteiskuntaan ja uuden sukupolven tutustuttamista yhteiskunnan kulttuuriin, arvoihin, normeihin ja toimintatapoihin. Sosialisatiolla on myös uudistava luonne; nuoret saavat niitä tietoja ja taitoja, joita he tarvitsevat kehittääkseen ja uudistaakseen yhteiskuntaa. Sosialisatio kytkeytyy pitkälti yhteiskunnallisen aktiivisuuden kasvattamiseen. (Nieminen 2007, 23-27.) Yhteiskunnallinen toimintakyky

liittyy osallistumisen lisäksi vaikuttamiseen, työntekoon, kuluttamiseen, kulttuuriseen ymmärtämiseen ja sosiaalisuuteen (Nivala 2007, 108). Hymanin (1959), Niemisen (2007, 23-27), Nivalan (2007, 102), Berndtsonin (1996, 110) ja Hämäläisen (2007, 176) mukaan demokratia voi toimia vain, jos kansalaisilla on kriittistä ajattelu- ja toimintakykyä, halua osallistua ja kykyä valvoa omia etujaan. Passiiviset kansalaiset ovat näin ollen demokratian irvikuvia, jotka osoittavat osallistumattomuudellaan etteivät he luota päättäjiin.

Osallisuutta on kuitenkin erilaista riippuen onko demokratia edustuksellista, osallistuvaa vai deliberatiivista. Edustuksellisessa demokratiassa kansalaisten osallisuus on tarkoittanut ennenkaikkea heidän halukkuuttaan äänestää vaaleissa (Teorell 2006, 792). Osallisuus on ollut epäsuoraa ja perustunut siihen, että päättäjät ovat vastaanottavaisia ja reagoivat kansalaisten tarpeisiin ja mielipiteisiin. (Teorell 2006, 789 & 803.) Sintomerin (2006) mukaan äänestämisen suosio on kuitenkin heikentynyt, vaikka se onkin edelleen yleisin tapa vaikuttaa yhteiskunnallisesti (Luhtakallio 2007 mukaan). Syynä suosion laskuun on se, että kansalaisten luottamus ja näin ollen heidän tarjoama legitimitetti monille julkisille organisaatioille on laskenut (Valentini 2008, 37; Directorate-General Communication 2007, 6.) Suutarinen (2002, 42-43) ja Mörä (2008, 160) toteavat, että kansalaiset ovat vieraantuneita politiikasta, mikä on tehnyt heistä yhteiskunnallisesti passiivisia. Kansalaisten passiivisuus viestii, etteivät he koe yhteiskunnallista rooliaan merkitykselliseksi, jonka vuoksi he eivät myöskään ole sitoutuneet sen toimintaan (vrt. Helin 2006, 163; Vos & Schoemaker 1999, 97). Legitimiteetti vaikuttaakin hyvin paljon siihen, miten sidosryhmät käyttäytyvät organisaatiota kohtaan (Suchman 1995, 575).

Luottamus- ja legitimitettivajeet ovat saaneet monet länsimaiset julkiset organisaatiot lisäämään toimintansa avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta viimeisten 10-20 vuoden aikana (Vos & Schoemaker 1999, 151; Niemi 2007a, 65; Sintomer 2006, Luhtakallio 2007 mukaan.) Tästä samasta syystä

edustuksellisen demokratian rinnalla on alettu painottaa osallistuvaa ja deliberatiivista demokratiaa (Lattunen & Wass 2007). Kansalaisten osallisuuden lisäämisen nähdään olevan keino syventää edustuksellista demokratiaa ja saavuttaa legitimitetti (Young 2000).

Osallistuvassa demokratiassa osallisuus on syvempää kuin äänestäminen, sillä kansalaiset voivat vaikuttaa suoraan heitä koskevaan päätöksentekoon. He voivat käyttää kansalaistaitojaan ja toimia erilaisilla areenoilla, kuten järjestöissä ja paikallisella tasolla, ja sitoutua ratkaisemaan yhteiskunnallisia ongelmia. (Teorell 2006, 789-790; Köchler 1999, 3.) Osallistuvassa demokratiassa kansalaiset muodostavat sosiaalisen verkoston, jonka hallintokoneisto osallistuttaa päätöksentekoon viestimällä sen jäsenten kanssa. Tällaisen päätöksenteon on nähty olevan tärkeää, sillä yhteiskunnan sosiaalisia ongelmia on helpompi ratkaista, kun erilaiset ryhmät tekevät yhteistyötä. (Vos & Schoemaker 1999, 151.) Kolmannen sektorin kuuleminen päätöksenteossa on hyvin suotavaa, sillä erilaisilla järjestöillä on kansalaisyhteiskunnan luontainen ja näiden omasta halustaan syntynyt yhteys. Järjestöt ovat omiaan välittämään ruohonjuuritason tietoa päätöksentekijöille.

Osallisuus voi tarkoittaa myös mahdollisuutta osallistua poliittiseen keskusteluun, ei päätöksentekoon. Keskustelemalla kansalaiset jakavat tietoja ja muodostavat mielipiteitä. (Teorell 2006, 791; Kettunen 2004, 16.) Tällöin kyse on deliberatiivisesta demokratiasta ja legitimitetti perustuu moraaliseen hyväksyttävyyteen. Idea on siinä, että kansalaiset saavat tietoa eri näkökulmista, jolloin heidän on helpompi tukea myös niitä päätöksiä, joita he eivät kannata. Keskustelu tukee päätöksentekoa, jossa syntyy näin parempia päätöksiä. Kaikki kansalaiset eivät suinkaan voi saada puheenvuoroa, mutta seuraamalla julkista keskustelua asioista voi syntyä yhteisymmärrys. (Teorell 2006, 796 & 803; Stone 2003, 37; Helin 2006, 157-158.) Ongelmana deliberatiivisessa demokratiassa voi olla se, että keskustelun ja avoimuuden varjolla vallanpitäjät ja isot yritykset ajavat läpi

asioita, kuten ydinvoimapäätöksiä, joita kansalaiset eivät kuitenkaan oikeasti tue. Hyväksyntä syntyy näennäisesti, koska kansalaiset kokevat etteivät he voi tälle asialle mitään kuitenkaan.

Kappaleen lopuksi on vielä huomioitava, että Suchmanin (1995, 578) mukaan kaikki organisaatiot tarvitsevat kaikkia legitimizeetin eri muotoja. Jonesin (2001) mukaan legitimizeetin eri muodot yhdessä voivat synnyttää lojaalisuuden, jonka varaan yhteisöt rakentuvat. Julkiset organisaatiot tuottavat palveluja, joista on hyötyä kansalaisille. Tähän nojaa pragmaattinen legitimizeetti. Kognitiivinen legitimizeetti puolestaan takaa poliittisille järjestelmille pysyvyyden. Etenkin kansallisvaltioilla ja kansalaisuudella on usein vakiintunut asema (Suchman 1995, 585). Poliittiset järjestelmät tarvitsevat joka tapauksessa legitimizeettia jopa enemmän kuin yksityiset organisaatiot, koska legitimizeetti tukee niiden institutionaalista luonnetta (Valentini 2008, 24).

2.4 Legitimizeetin hallitseminen viestinnällä

Organisaatio voi pyrkiä hallitsemaan legitimizeettiään viestimällä sidosryhmiensä kanssa. Legitimizeettiä on syytä pyrkiä hallitsemaan, sillä se on sidoksissa maineeseen, joka heijastelee sidosryhmien organisaatiota kohtaan muodostamia asenteita. (Luoma-aho 2008; Slim 2002, 4-5; Staw & Epstein 2000; Suchman 1995; 152; Vos & Schoemaker 1999.) Viestinnällä voidaan hankkia, ylläpitää ja korjata legitimizeettiä (Suchman 1995, 579). Vos ja Schoemaker (1999, 21 ja 23) toteavat, että etenkin vuorovaikutteinen viestintä on työkalu, jolla voidaan hankkia sidosryhmien pitkäaikainen sosiaalinen hyväksyntä. Vuorovaikutteisuus tarkoittaa keskustelua sidosryhmien kanssa ja heidän mielipiteidensä kuulemista. Organisaation on tärkeä pitää yhteyttä etenkin merkittävimpiin sidosryhmiinsä, sillä juuri heidän subjektiiviset havaintonsa, oletuksensa ja mielipiteensä vaikuttavat legitimizeettiin (Suchman 1995, 574; Luoma-aho 2008). Viestinnän tulee olla

aitoa, sillä jos se siitä käy ilmi, että sen tarkoituksena on manipuloida, organisaatio mielletään epäeettiseksi (Ashforth & Gibbs 1990, 177). Organisaation onkin hyvä huomioida legitimizeetti kaikessa toiminnassaan ja jatkuvasti, jotta sen ei tarvitse ryhtyä ilmeisiin hyväksynnän kalasteluyrityksiin mahdollisen kriisin puhjetessa.

Sidosryhmien hyväksynnän hankinta on proaktiivista toimintaa, mikä tarkoittaa, että organisaatio pyrkii vaikuttamaan ympäristöönsä ennakoivasti. Legitimiteetin korjaaminen on aina reaktiivista toimintaa. Tässä tutkielmassa keskitytään proaktiiviseen viestintään. Proaktiivisuudesta on etua, sillä organisaation on oleellista tuntea toimintaympäristönsä ja tietää, mitä sidosryhmät ajattelevat ja haluavat siltä - nyt ja tulevaisuudessa. Näiden tietojen avulla organisaatio voi suunnata viestejään ja hallita legitimizeettiään. (Luoma-aho 2008, 152; Suchman 1995, 586.) Vossin ja Schoemakerin (2007, 2) mukaan orgaanisaatiot voivat näin olla herkempiä sosiaalisen ympäristönsä dynamiikalle. Monitoroimalla ympäristöään ja sidosryhmiään organisaatio voi ennakoida tulevaisuutta ja reagoida ajoissa esimerkiksi markkinatilanteen, arvojen tai asenteiden muutoksiin. Jos organisaatiot eivät tunnista tai reagoi haasteisiinsa, on vaarana, että haasteista muodostuu ongelmia. Yhdestä ongelmasta voi kasvaa ongelmien vyyhti, josta puhkeaa legitimizeettikriisi, joka on lopulta vaarallinen koko organisaation toiminnalle. (Suchman 1995, 597.) Monitorointi onkin syytä nähdä viestinnän tehtävänä, jota organisaatiot voivat hyödyntää toimintansa strategiseen suunnitteluun (Vos 2007, 3). Nykytilan lisäksi on tärkeä monitoroida ja punnita vaihtoehtoisia tulevaisuuden näkymiä. Ennakoimalla voidaan tunnistaa sellaisia tarpeita, jotka ovat ajankohtaisia vasta tulevaisuudessa, mutta joihin voidaan vaikuttaa jo nyt. Esimerkiksi suunniteltaessa koulutusta on tärkeä ennakoida ja tunnistaa, millä aloilla tarvitaan tulevaisuudessa osaajia.

Monitoroinnin ansiosta organisaatiot voivat luoda sellaisia mielikuvia, joiden

ne tietää vastaavan sidosryhmiensä joko tarpeita ja mieltymyksiä (pragmaattinen) tai periaatteita ja ihanteita (moraalinen) (Suchman 1995, 588). Haluttujen mielikuvien luominen ja tarpeiden selvittäminen onnistuu, kun organisaatio tekee yhteistyötä strategisten sidosryhmiensä kanssa, monitoroi heitä ja/tai tarjoaa näille mahdollisuuden osallistua päätöksentekoon. (Suchman 1995, 587-588; Sandhu 2007, 6.) Tietoa voidaan kerätä konsultoimalla sidosryhmien mielipidejohtajia, epäilijöitä tai organisaation omia asiantuntijoita, jotka ovat tekemisissä sidosryhmien kanssa. Tiedoista on etua etenkin ylläpidettäessä legitimizeettiä. (Suchman 1995, 595 & 600; Sandhu 2007, 13). Viestinnän tavoitteena on tällöin tukea yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja vaihtaa tietoja, joiden avulla voidaan kehittää organisaation toimintaa sekä ratkaista mahdollisia ongelmia ja kriisejä (Vos 2007, 3; Hon & Grunig 1999, 8). Hollströmin (2004, 125) mukaan monitorointi ja sidosryhmien kontrolloiminen eivät kuitenkaan ole riittäviä legitimizeetin hallintakeinoja. Organisaatio voi toimia todella sidosryhmälähtöisesti vain, jos se osallistuttaa erilaiset sidosryhmänsä toimintaansa kuten päätöksentekoon.

Lisäksi organisaatio voi vahvistaa viestiään verkostoitumalla sellaisten toimijoiden kanssa, joiden kanssa sillä on yhteisiä tavoitteita ja joiden legitimizeetti on jo entuudestaan vahva tavoiteltujen sidosryhmien keskuudessa (Suchman 1995, 588; Vos 2007, 3; Aldrich & Fiol 1994, 659.) Uusia sidosryhmiä on mahdollista hankkia myös manipuloinnin avulla ja luomalla sellaisia, myös valheellisia, uskomuksia, jotka tukevat organisaation legitimizeettiä (Suchman 1995, 587). Tämä ei kuitenkaan vastaa nykyisiä näkemyksiä vastavuoroisen viestinnän ihanteista, sillä manipulaatiolla voidaan saavuttaa tilanne, joka palvelee ainoastaan lähettäjä ja edistää vain sen arvoja ja ideologiaa (Jowett ja O'Donnell 1986, 19). Organisaatio voi myös hallita legitimizeettiä valitsemalla suoraan sellaiset sidosryhmät, jotka tukevat valmiiksi sen toimintaa. Tällöin organisaation ei tarvitse puolustella olemassaoloaan (Ashforth & Gibbs 1990, 191). Helpoin tapa hankkia

legitimiteettiä on, että organisaatio sopeutuu ympäristöönsä ja asemoituu osaksi institutionaalista yhteiskuntajärjestelmää (Suchman 1995, 587).

Kognitiivisen legitimiteetin hankinta on vaikeinta, koska sen muodostumiseen vaikuttaa ympäröivä kulttuuri ja sidosryhmien sosiaaliset suhteet (Sandhu 2007, 4). Sidosryhmät oikeuttavat kenties organisaation olemassaolon, jos he kokevat sen toiminnan omakseen ja tutuksi. Organisaatio voikin tässä tapauksessa jäljitellä muita alan merkittäviä toimijoita, joiden toimintatavat ovat sidosryhmille ennestään tuttuja. Tästä ilmiöstä käytetään nimeä isomorfismi. (Dimaggio & Powell 1983; Meyer & Rowan 1977.) Tämä ei kuitenkaan ole välttämättä paras tapa näinä päivinä, kun organisaatiot etsivät keinoja erottua kilpailijoista. Lehtonen (1998) kuitenkin kuvaa, että organisaatioiden pyrkimys samankaltaisuuteen ”ilmenee niiden halukkuutena omaksua samanlaisia rakenteita, strategioita ja toimintatapoja.” Meyerin ja Rowanin (1977, 340 & 360) mukaan nämä samankaltaiset, institutionaaliset toiminnot ja päämäärät ovat kuin myyttejä, jotka yhdistävät ja legitimoivat organisaatioita. Esimerkkinä ovat monien alojen toimintaa määrittelevät standardit kuten ISO-sertifikaatti, joka yhtenäistää toimialojen tutkimus- ja valmistustyötä (Ruef & Scott 1998, 900) ja herättää todennäköisesti luottamusta alan ammattimaisuuteen. Dimaggio ja Powell (1983, 147) muistuttavat, että samankaltaisuus voi myös syödä tehokkuutta. Esimerkiksi julkisia organisaatioita syytetään usein tehottomuudesta, joka johtuu toiminnan virkavaltaisuudesta eli byrokraattisuudesta. Julkisten toimijoiden mielestä tämä toimintatapa on kuitenkin ollut legitiimi, järkevä ja perusteltu tapa toimia (emt. 1983, 147; Lehtonen 1998).

2.5 Kansalaisten osallistaminen viestintään

Sidosryhmät on mahdollista osallistuttaa myös organisaation viestintään. Esimerkiksi Euroopan Unioni on linjannut, että nuorille on tarjottava mahdollisuus osallistua heitä kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen

sekä levitykseen ja neuvontaan (Euroopan yhteisöjen komissio 2001b). Viestinnän kohderyhmänä ovat tällöin toiset nuoret eli viestijöiden vertaiset. Viestintään osallistuttamisessa on kenties kyse sidosryhmien voimaannuttamisesta ja sitouttamisesta organisaation toimintaan, jolloin he kokevat organisaation ideologian ja arvot omakseen (ks. Helin 2006, 157-158).

Viestintään osallistuttaminen voi olla myös markkinointikeino. Tästä hyvänä esimerkkinä on engagement-markkinointi, joka on markkinoinnin yksi uusimmista trendeistä. Takala (2007, 17) kertoo, että se tarkoittaa osallistavaa markkinointia. Siinä sidosryhmät osallistetaan ja sitoutetaan organisaation toimintaan. Osallistamisen avulla sidosryhmistä luodaan uskollisia asiakkaita ja jopa suosittelijoita, jotka luottavat organisaatioon ja levittävät tietoa organisaation tarjoamista hyödyistä eteenpäin. Sidosryhmien osallistaminen onnistuu kuitenkin vain silloin, kun vuorovaikutus on hyödyllinen molemmille osapuolille, ei ainoastaan organisaatiolle itselleen (Takala 2007, 30-32).

Itellan (2009) teettämän tutkimuksen mukaan juuri luotettavuus vaikuttaa siihen suosittelevatko sidosryhmät organisaation tuotetta tai palvelua ystävilleen ja muulle lähipiirilleen. Luotettavuus puolestaan syntyy muun muassa palvelun tai tuotteen tunnettuudesta, maineesta sekä omista ja muiden kokemuksista. Osallistava markkinointi on myös vuorovaikutteista tiedon jakamista sidosryhmien kanssa. Sen mukaan menestys edellyttää organisaatiolta kuuntelemisen taitoa ja joustavuutta, sillä sidosryhmien palaute käytetään aidosti organisaation toiminnan ja esimerkiksi palveluiden parantamiseen (Ahonen & Moore 2005, 242). Tästä yhteistyöstä käytetään myös nimeä co-creation, jolla tarkoitetaan nimenomaan sitä, että sidosryhmät voivat osallistua heille suunnattujen tuotteiden ja palvelujen suunnitteluun. Prahaladin ja Ramaswamyn (2004, 5) mukaan sidosryhmiä osallistamalla ja heidän kokemuksiaan kuulemalla voidaan luoda tuotteille ja

palveluille arvoa, joka perustuu siis siihen, että sidosryhmien kokemuksia kuulemalla on voitu erikoistua ja personalisoidua. Sidosryhmien kokemukset ovatkin suosittelumarkkinoinnin lähtökohta. Mielenkiintoista on, että Prahalad ja Ramaswam kuvailevat sidosryhmiä informoiduiksi, verkottuneiksi, voimaantuneiksi ja aktiivisiksi toimijoiksi. Kuvauksella on yhtymäkohtia aktiivisen kansalaisen määritelmään (ks. luku 2.3.).

Engagement-markkinointi ja co-creation vaikuttavat samanlaisilta kuin Dozierin, Grunigin ja Grunigin (1995) kehittämä julkisuustyön kaksisuuntainen symmetrinen malli, joka on vain viety seuraavalle tasolle. Two-way model of symmetry -mallissa on kyse siitä, että organisaatio pyrkii vaalimaan pitkäaikaisia sidosryhmäsuhteitaan ja neuvottelemaan sidosryhmiensä kanssa, jotta intressit voidaan sovittaa yhteen. Tavoitteena on molemminpuoleinen tyytyväisyys. Näyttäisi siltä, että organisaatio voi hyödyntää engagement-markkinoinnissa juuri tätä tyytyväisyyttä. Julkisessa organisaatiossa engagement-markkinointi voisi toimia esimerkiksi luottajajoukkojen (faith-holders) välityksellä. Nämä ovat Luoma-ahon (2006, 59) mukaan julkisen organisaation toistuvia sidosryhmiä, joilla on hyvin korkea luottamus organisaatiota kohtaan. Luottajajoukot olisivat todennäköisesti myös tehokkaita viestin viejiä vertaistensa keskuudessa. Etenkin mielipidejohtajilla on merkittävä rooli heterogeenisissä (vertais-)ryhmissä uusien asioiden leviämässä systeemin kaikkien jäsenten käyttöön. Rogers (2003, 321) toteaa, että tutkimukset ovat osoittaneet, että mielipidejohtajat voivat vaikuttaa esimerkiksi jonkun tietyn politiikan leviämiseen vertaistensa keskuuteen.

Näkemyksellä on yhtymäkohtia myös New Public Service- eli NPS-malliin, jonka mukaan julkisen hallinnon on toimittava kansalais- ei asiakaslähtöisesti. Mallin mukaan julkiset organisaatiot voivat saavuttaa hyviä tuloksia vain, jos ne kykenevät vastaamaan kansalaisten vaatimuksiin ja tarpeisiin (Valentini 2008, 27, 35). NPS-mallissa korostuu demokratia,

jonka perustana on dialogi kansalaisten, hallinnon ja yhteiskunnan eri intressiryhmien välillä. Dialogin tuloksena muodostuu yleinen etu, jossa yhdistyvät eri ryhmittymien intressit. (Denhardt & Denhardt 2003, 4.) Mallin mukaan kansalaiset ja erilaiset intressiryhmät ovat julkisen hallinnon partnereita, joiden mielipiteet selvitetään systemaattisesti ja otetaan huomioon päätöksenteossa (Tampere 2007). Vuorovaikutuksen lisäämiseen on kohdistunut myös odotuksia ja tavoitteita, sillä sen avulla nähdään olevan mahdollista lisätä organisaation positiivista imagoa, luotettavuutta, sekä tukea yhteiskunnan (tai organisaation ja yleisön välistä) kollektiivista identiteettiä ja lisätä kansalaisten yhteiskunnallista osallisuutta (Valentini 2008, 35). NPS-malli on melko idealistinen, sillä hallinnon on vaikeaa ja kallista organisoida kaikkien kansalaisten kuuleminen. Tilannetta helpottaisi, jos hallinto hyödyntäisi systemaattisesti esimerkiksi sosiaalista mediaa kansalaisten mielipiteiden kuulemiseen. Vaarana on, että näille palstoille kirjoittaisivat vain ne, jotka ovat muutenkin aktiivisia. Päätöksissä on myös hankala huomioida kaikkien tarpeet, sillä eri sidosryhmien tarpeet voivat olla päinvastaisia.

3 EUROOPAN UNIONIN LEGITIMITEETIN HALLITSEMINEN

Tässä luvussa tutustutaan Euroopan Unionin (EU) legitimizeettiin. Luvun lopussa kerrotaan, miten EU on pyrkinyt kohentamaan demokratiaansa ja viestintäänsä esimerkiksi nuorille sekä hankkimaan uusin keinoin kansalaisilta legitimaatiota.

3.1 Euroopan Unionin demokratia- ja legitimizeettivaje

Euroopan Unioni on tällä hetkellä, vuonna 2011, taloudellinen ja poliittinen 27 jäsenvaltion yhteenliittymä. Eurooppalainen yhteistyö alkoi vuonna 1951, kun kuusi naapurimaata, Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Saksa, päättivät lopettaa historiaa synkentäneen jatkuvan sodankäynnin perinteen ja aloittaa taloudellisen yhteistyön. Talousyhteisö loi Eurooppaan yhteismarkkinat, jonka tavoitteena oli lisätä eurooppalaisten tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkumista maasta toiseen. (Euroopan Unionin portaali, Perustietoa Euroopan Unionista.)

Unionin seuraava tärkeä virstanpylväs oli Maastrichtin sopimus, joka allekirjoitettiin vuonna 1992. Sopimuksella jäsenvaltiot sitoutuivat käynnistämään poliittisen yhdentymisen, kun tähän mennessä se oli ollut lähinnä taloudellista. Maastrichtissa valtioiden päämiehet sopivat tulevasta yhteisvaluutasta, ulko- ja turvallisuuspolitiikan säännöistä, sekä tiiviimmistä yhteistyöstä oikeus ja sisäasioissa. Vuonna 1992 astui voimaan myös unionin kansalaisuus, joka merkitsi, että kaikilla noin 498 miljoonalla eurooppalaisella olisi kotimaansa kansalaisuuden lisäksi Euroopan unionin kansalaisuus. Eurooppalaisista 75 miljoonaa on 15–25 -vuotiaita nuoria. EU:n kansalaisuus tarjosi eurooppalaisille muun muassa oikeuden matkustaa, työskennellä ja asua missä tahansa unionin alueella. Kansalaisilla on myös

oikeus äänestää ja olla ehdokkaana kunnallisissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa. (Euroopan Unionin portaali, Maastrichtin sopimus Euroopan unionista.) Cescon (2007) mukaan unionin kansalaisuus luotiin, jotta se edistäisi eurooppalaista identiteettiä. Scoot-Smithin (2002) mukaan kyseessä oli ajatus, että kansalaisuus voisi toimia EU:n legitimizeetin ei-parlamentaarisenä osana. Luultavasti eurooppalaisen identiteetin vahvistamisella on tavoiteltu kognitiivista legitimizeettia, sillä ne molemmat rakentuvat ihmisten välisissä verkostoissa (Berger & Luckman, Sandhu 2007, 4 mukaan).

Maastrichtin sopimukseen saakka eurooppalainen hallintokoneisto oli saanut ohjailta integraatiota lähes omavaltaisesti. EU:lla ei ollut ollut varsinaista demokraattista hallintotapaa (vrt. moraalinen legitimizeetti), sillä Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien (jotka edustavat kansalaisia) asema oli ollut hyvin heikko EU:n toimielinten päätöksentekoprosessissa. (Erkkilä & Tiilikainen 2007, 17; Fossum & Schlesinger 2007, 9; Eriksen 2007, 41-42). Euroopan unionin valta olikin keskittynyt jäsenvaltioiden ministereistä koostuvalle neuvostolle, valtiopäämiehistä koostuvalle Eurooppa-neuvostolle ja hallituksista riippumattomalle komissiolle, jotka eivät ole olleet vastuussa päätöksistään parlamentille. Nämä elimet, mutta ei parlamentti, olivat olleet rakentamassa unionin toimintaa ja määritelleet sen suuntaviivat. (Köchler 1999, 6; Eriksen & Fossum 2002; Eriksen 2007, 35-36; Karlsson 2001, 289; Mörä 2008, 166).

Maastrichtin sopimuksen myötä, vuodesta 1992 alkaen, EU:sta tuli entistä vaikutusvaltaisempi osa kansalaisten arkipäivää, mikä kiihdytti keskustelua EU:n vallankäytön ja toimielinjärjestelmän legitimizeetistä (Karlsson 2001, 11-12; Erkkilä & Tiilikainen 2007, 18). Sopimus herätti 1990-luvun alussa kansalaisvastustusta ja esimerkiksi Ranskassa se hyväksyttiin kansanäänestyksessä vain pienellä äänienemmistöllä (Fossum & Schlesinger 2007, 1). Kansalaiset osoittivat etteivät he enää tue eliitin ohjailemaa

integraatiota, vaan vaativat, että heidän mielipiteensä otetaan huomioon tulevaisuuden Eurooppaa rakennettaessa (Karlsson 2001, 128-129; (Euroopan yhteisöjen komissio 2001a, 4). Sopimus kiinnittikin kansalaisten huomion aikaisempaa tarkemmin yhdentymisen sosiaalisiin ja demokraattisiin vaikutuksiin sekä heidän omaan asemaansa prosessissa. (Scott-Smith 2002). Vaikuttaisi siltä, että Maastrichtin sopimus herätti kansalaiset huomaamaan ja vastustamaan sitä, kuinka vahvan institutionaalisen aseman EU sai sopimuksen myötä. Suchmanin (1995, 594) mukaan organisaation institutionaalisen aseman vastustamisen voi olla haaste organisaation legitimitetille.

Kansalaisten haluttomuus tukea EU:n toimintaa nousi uudelleen esiin kesäkuussa 2006, kun ranskalaiset ja alankomaalaiset äänestivät EU:n perustuslakia vastaan. (Fossum & Schlesinger 2007, 1; Euroopan Unionin portaali, sanasto.) Perustuslaki olisi lakkauttanut jäsenvaltioiden väliset valtiosopimukset ja korvannut ne liittovaltion perustuslain kaltaisella sopimuksella, vaikkakin unioni olisi säilynyt valtioliittona. Sama äänestystulos toistui alkukesästä 2008, kun irlantilaiset kumosivat perustuslaista muokatun niin sanotun Lissabonin sopimuksen. Poliittisen kädenväännön jälkeen sopimus tuli viimein voimaan joulukuussa 2009. EU:n yhdentymisprosessi koki pahoja takaiskuja, kun perustuslaki ja Lissabonin sopimus kaatuivat vuosina 2006 ja 2008. Tapahtumat osoittivat päätöksentekijöille, että kansalaiset ovat turhautuneita etäisinä ja sameina pidettyihin EU-instituutioihin (Ulkoasiainministeriö 2008; Euroopan yhteisöjen komissio 2001a, 10).

Samaan aikaan kansalaisten luottamus Euroopan Unioniin on laskenut vuosi vuodelta (Euroopan yhteisöjen komissio 2005b, 3). Esimerkiksi syksyn 2009 ja kevään 2010 välisenä aikana kansalaisten luottamus laski 48 prosentista 42 prosenttiin (European Commission 2010). Luottamus on mahdollisesti laskenut tuonkin jälkeen, sillä keväällä 2011 on keskustelua herättänyt

rahaliiton jatkuvuus, kun muutamat EU-valtiot ovat hakeneet takausta lainoilleen. Luottamuksen väheneminen on ollut omiaan heikentämään EU:n legitimitettä. Luottamuksen heikentymiseen voi olla syynä esimerkiksi päätöksenteko- ja toimielinjärjestelmien monimutkaisuus, jonka vuoksi kansalaisten on ollut vaikea hahmottaa kenellä milloinkin on vastuu (Erkkilä & Tiilikainen 2007, 18-19; Euroopan Unionin portaali, sanasto). Eurooppalaisen demokratian ongelmana pidetään myös hallinnon, etenkin komission, liiallista virkavaltaisuutta ja sulkeutuneisuutta tai suorastaan salailua (Valentini 2008, 57; Euroopan Unionin portaali, sanasto; Directorate-General Communication 2007, 7). Organisaatioiden onkin toimittava läpinäkyvästi ja helposti ymmärrettävästi, jos se ei halua herättää epäluottamusta (Sztompka 12). Kaupin (2008) mukaan kansalaiset ovat lisäksi mieltäneet EU:n ylhäältä ohjailevaksi voimaksi, ”jonka tahtotiloihin ei tavallinen ihminen voi juurikaan vaikuttaa”. EU:a ei siis ilmeisesti ole koettu vastavuoroiseksi organisaatioksi, joka haluaa kuulla sidosryhmiään. Tämä demokratiavaje on nakertanut legitimitettä niin, että se on luonut paineita Euroopan unionin yhdentymisen ja laajentumisen jatkuvuudelle (Karlsson 2001, 11 & 104).

Karlsson arveli vuonna 2001 (128-129), ettei EU:lla kuitenkaan ole käsissään vielä varsinaista legitimitetikriisiä, vaikka ainekset siihen ovat jo olemassa. Siitä kertovat tilastot, joiden mukaan kansalaisten tuki Euroopan yhdentymiselle ja unionin laajentumiselle on laskenut 1980-luvun jälkeen. Kauppi (2008) arvelee, että EU:n jatkuvuus on nyt riippuvainen sen kyvystä osallistuttaa kansalaiset päätöksentekoon ja rikkoa pinttyneet mielikuvat. EU:n legitimitetti ei voi enää perustua sen toiminnan laillisuuteen ja kykyyn ratkaista jäsenvaltioiden yhteisiä ongelmia. Legitimitetin tulee perustua osallistuvaan demokratiaan eli siihen, että kansalaisilla on mahdollisuus osallistua joko suoraan, esimerkiksi järjestöjen kautta, tai epäsuoraan EU:n päätöksentekoon. (Karlsson 2001, 11-12; Köchler 1999, 18 & 20.) Tässä kuviossa korostuu vuorovaikutteisen viestinnän merkitys, sillä kansalaisten

osallisuutta voidaan lisätä vain kertomalla tästä mahdollisuudesta. Osallisuus vaatii myös sen, että eurooppalainen hallintokoneisto nostaa samalla valmiuksiaan kuunnella kansalaisiaan. Näin voidaan kenties vaikuttaa kansalaisten kielteisiin asenteisiin, jotka johtunevat siitä etteivät he koe EU-asioiden koskettavat heidän elämäänsä.

3.2 Euroopan unionin viestintävaje

Demokratia- ja legitimititeettivajeen yhteydessä on huomio kiinnittynyt Euroopan unionin viestintään, jossa myös on puutteita (de Vreese 2003, 5). Viestinnän ongelmat konkretisoituivat ensimmäisen kerran Maastrichtin sopimuksen kansanäänestystulosten jälkeen, jolloin huomattiin, että ”viestintä on edelleen liikaa Brysselin sisäpiirin asia”. Viestintä kansalaisille on yksisuuntaista ja keskittyy kertomaan, mitä EU tekee, mutta ei huomioi kansalaisten näkemyksiä. (Euroopan yhteisöjen komissio 2006b.) Nämä ovat ongelmia, sillä kuulluksi tulemisen kokemus on vuorovaikutuksen lähtökohta (Couldry 2006). Ongelmana voi olla myös se, ettei Suomessa ole moniakaan järjestöjä, jotka tarjoaisivat kansalaisille areenan (Teorell 2006, 789-790; Köchler 1999, 3) keskustella EU-asioista. Esimerkiksi Eurooppanuoret ry, joka tukee Euroopan Unionia, vaikuttaisi olevan pitkälti korkeakoulutettujen, jo valmiiksi EU-asioista kiinnostuneiden nuorten järjestö. Se ei siis tarjoa areenaa kaikelle kansalle.

Tämän lisäksi EU ei ole onnistumaan tiedottamaan tehokkaasti. Kansalaisilla ei esimerkiksi ole tarpeeksi tietoa EU:sta (mm. Mörä 2008, 160), vaikka riittävä tiedon saanti on aktiivisen osallistumisen ja dialogin perusedellytys (Lewis 2006). Viestinnän ongelmana on ollut, ettei EU ole kohdistanut sisäistä ja ulkoista viestintäänsä erilaisten sidosryhmien tarpeisiin. Ollakseen tehokasta, viestintää pitäisi suunnitella ja suunnata, koska sidosryhmillä eri valtioissa on muun muassa erilainen kulttuuri ja erilaisia arvoja, jotka vaikuttavat viestinnän sisältöihin (Valentini 2008, 31; Koskinen 2008, 142;

Young, Niemi & Binham 2008, 174). Sidosryhmien heterogeenisyys onkin yksi haaste legitimiteetille (Suchman 1995, 594). Viestinnässä on tärkeä valita oikea viesti ja viestintäkanava oikeille sidosryhmille, sekä kerätä heiltä palautetta, jolla viestinnästä voidaan tehdä entistä tehokkaampaa. Muussa tapauksessa viestintä voi epäonnistua ja aiheuttaa jopa skandaalin, joka vaikuttaa legitimiteettiin. (Tampere 2007.)

De Vreesen (2003, 33) mukaan unionin kansalaisia olisi hyvä lähestyä asioilla, joiden kärkeen on sijoitettu heitä puhutteleva ja läheinen aihe. Jutuilla olisi hyvä olla kansallinen näkökulma. Myös media kiinnostuisi julkaisemaan EU-aiheisia uutisia, jos heille tarjottaisiin materiaalia, joka on muotoiltu valmiiksi kansalliseen kontekstiin sopivaksi (de Vreese 2003, 9). Tavallisia kansalaisia voisivat puolestaan kiinnostaa jutut ”siitä, miten EU-päätökset käytännössä vaikuttavat kansalaisten elämään” (Mörä 2008, 162). Kansalaisille pitäisi siis kertoa EU:n hyödyistä, mikä voisi tukea pragmaattista legitimiteettiä (vrt. luku 1.1.). Korostamalla EU:n merkitystä kansalaisten elämässä olisi myös mahdollista tukea kognitiivista legitimiteettiä, sillä kansalaiset huomaisivat, että EU on luonnollinen osa heidän elämänsä (vrt luku 1.1.). Tätä ruohonjuuritason viestintää tekevät Ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen aluetiedottajat, jotka ”pyrkivät aktiivisesti edistämään keskustelua Euroopan unionista järjestämällä EU-aiheisia tilaisuuksia ja kiertämällä maakunnassaan luennoimassa” (Euroopan parlamentin Suomen tiedotustoimisto2009, 3).

Viestintävajetta on siis syventänyt entisestään se, että kansalliset mediat ovat olleet vastahakoisia raportoimaan EU:n instituutioita ja niiden toimistia koskevia asioita. Kansalaiset ovat saaneet median kautta tietoa EU:sta vain tiettyä kansakuntaa palvelevasta näkökulmasta, mikä on vaikeuttanut eurooppalaisen yleisön muodostumista (Karlsson 2001, 70; Schlesinger 2007, 82). Eurooppalaiselle demokratialle se on ollut heikkous, sillä media voisi olla areena, jonka välityksellä kansalaiset saisivat tietoa ja voisivat muodostaa yhtenäisiä ja järkeviä mielipiteitä ja valintoja yhteisistä asioista

(Karlsson 2001, 180-181; de Vreese 2003, 5;). Koko Euroopan kattava julkinen keskustelu (vrt. deliberatiivinen demokratia) voisi sitoa erilaiset kansakunnat osaksi päätöksentekoa (Fossum & Schlesinger 2007, 4-5; Eriksen 2007, 25, 28-29; Karlsson 2001, 182; Möra 2008, 160). Tällaiseen vapaan, rationaalisen, kriittisen ja kaikkien ulottuvilla olevan kansalaiskeskustelun toteutumiseen EU-tasolla ei kuitenkaan uskota. Poliittinen, taloudellinen ja asiantuntijaeliitti käy tätä keskustelua, mutta suuren yleisön kiinnostusta sen ei uskota herättävän. (Möra 2008, 167.) Yhtenä ongelmana nähdään myös olevan, ettei eurooppalaisilla ole yhteistä identiteettiä, jonka vuoksi heistä ei voisi myöskään syntyä kollektiivisesti toimivaa yhteisöä (Eriksen 2007, 29).

EU on perustanut myös monia omia viestintäkanaviaan, kuten Euro Newsin, joka tarjoaa uutisia Euroopasta. Nämä kanavat eivät kuitenkaan ole löytäneet asemaansa suuren yleisön keskuudessa (Karlsson 2001, 70; Schlesinger 2007, 82). Kiinnostus EU-asioita kohtaan on kasaantunut melko pienelle eliitille, jotka seuraavat esimerkiksi talousuutisia EU:n Financial Times -lehdestä. Yleisöä rajaa lisäksi yhteisen kielen puuttuminen. (Möra 2008, 160, 162, 163). Ongelmana onkin vaikeus erottaa monien viestien ja kanavien joukosta ja saada ihmisten huomio, aikaa keskittymiselle (Couldry 2006). Tästä syystä EU:n olisikin Koskisen (2008, 141) mukaan seurattava kansalaisten julkisia keskusteluja ja tartuttava dialogin mahdollisuuteen silloin, kun se "purskahtaa" esiin. EU:n olisikin varattava resursseja kansalaiskeskustelun luotaamiseen, jonka avulla EU voisi reagoida proaktiivisesti muun muassa arvojen ja asenteiden muutoksiin (ks. luku 1 legitimitemiteetin ylläpitämisestä).

Tutkijat ovat lisäksi havainneet, että nyky-yhteiskunnissa toimii monia julkisia foorumeja, viestintäverkkoja, joiden kautta kansalaiset voisivat osallistua eurooppalaiseen keskusteluun niin halutessaan (Eriksen 2007, 32). Eurooppalaisia viestintäverkkoja uskotaan olevaan jo jopa niin monia, että ne voisivat toimia vallan vahteina: tarkkailla vallankäyttöä, kritisoida ja purkaa

tarvittaessa hegemonisia totuuksia ja konsensusta. (Eriksen 2007, 39 & 42.) Ederin (2007, 45) mukaan monimuotoinen Euroopan Unioni tarvitsisi tällaista demokratiaa kipeästi - jopa enemmän kuin kansallisvaltiot. Hänen (2007, 62) mukaansa Euroopan Unionin demokratian kannalta vuorovaikutusverkostot ovat tärkeässä asemassa, sillä niiden kautta tapahtuu oppimista - oppimista yhteiseen.

EU onkin pyrkinyt petraamaan näkyvyyttään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa ja Twitterissä. Vuonna 2007 EU julkaisi myös internetstrategian "Communicating about Europe via the Internet - Engaging the citizens", joka paneutuu juuri tähän ongelmaan. (Young, Niemi & Binham 2008, 173.) Sosiaalisen median hyödyntämisessä on kuitenkin myös ongelmansa. Esimerkiksi Kansanvalta, kuunteleminen, keskustelu -nimisellä keskustelupalstalla (<http://europa.eu/debateeurope>) on kansalaisia rohkaistu vastaamaan muun muassa kysymykseen: "mihin suuntaan haluaisit EU:n kehittyvän tulevaisuudessa?". Kommentteja on vain muutama. Koskinen (2008, 142) huomasi saman ilmiön syksyllä 2008, kun hän selvitti käydäkö sivustolla keskustelua ajankohtaisesta poliittisesta kuumasta perunasta, maatalouden 141-tuesta. Ei käyty. Koskinen (2008, 142) arveleekin, että virkamiehet ja päättäjät eivät ole kyenneet vielä todelliseen dialogiin, vaikka he toki pyrkivät kuulemaan kansalaisia vuorovaikutteisten kanavien avulla.

Eurooppalaisia puolueita ja kansallisvaltioiden poliitikkoja on puolestaan syytetty, etteivät he nosta EU:n asioita kansalliseen keskusteluun. Puolueiden on syytetty toimineen eliitin pelikenttänä, jonka vuoksi niiden toiminta on koettu etäiseksi. Kansalaisilla ei ole ollut mielenkiintoa vahtia puolueiden vallankäyttöä, jonka vuoksi puolueet eivät ole olleet vastuussa päätöksistään samoin kuin kansalliset puolueet. (Karlsson 2001, 72, 80, 88, 289; de Vreese 2003, 9 & 23.) Tämä on ongelma edustukselliselle demokratialle. Tämän lisäksi ongelmana on, etteivät kansalaiset juurikaan

tunne EU-tason päättäjiä. Vallan henkilöinti toisi politiikkaan läheisyyden ja inhimillisyyden tuntua. (Mörä 2008, 165.) Lisäksi se tarjoaisi mahdollisuuden perustaa legitimizeetti johtajan karismaan (ks. luku 1.1.). Muun muassa tästä syystä EU-politiikan uutisointi koetaan ”epäseksikkääksi” (Mörä 2008, 166). On myös todennäköistä, ettei etäiseksi koetulla hallinnolla ole luonnollista ja itsestäänselvyteen perustuvaa asemaa kansalaisten keskuudessa (vrt. Suchman 1995 571; Sandhu 2007, 6–7).

3.3 Kohennuksia demokratiaan ja viestintään

Joulukuussa 2009 voimaan astunut Lissabonin sopimus sisältää merkittäviä parannuksia EU:n demokratiaan. Sopimuksen mukaan EU:n demokraattisuutta ja avoimuutta lisätään vahvistamalla Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien asemaa, lisäämällä kansalaisten mahdollisuuksia ilmaista mielipiteensä ja selkeyttämällä tehtävänjakoa EU:n ja jäsenvaltioiden välillä. Sopimuksen mukaan kansallisilla parlamenteilla on nyt enemmän tilaisuuksia olla mukana EU:n toiminnassa. Kansalliset toimet ovat ensisijaisia ja EU:n toimia käytetään vain, jos ne voivat tuottaa parempia tuloksia kuin kansalliset. ”Tämä nk. toissijaisuusperiaate ja Euroopan parlamentin vahvempi asema parantavat demokratiaa ja lisäävät EU:n toiminnan legitimiyyttä.” (Euroopan unionin portaali, perustietoa sopimuksesta.) Vaikuttaisi kuitenkin siltä, ettei kansalaisille ole onnistuttu viestimään tästä oikein, sillä monien mielestä EU määrää kansallista politiikkaa pienemmissäkin asioissa.

Euroopan komissio on linjannut, että kansalaisten osallisuuden tulee olla jatkossa syvempää kuin pelkkä äänioikeus vaaleissa. EU:a ohjaavat kolme demokraattista periaatetta: demokraattinen tasa-arvo, edustuksellinen demokratia ja osallistuva demokratia (Euroopan unionin portaali, Lissabonin sopimus). Nämä vallan ominaisuudet on kirjattu myös muun muassa eurooppalaisen hallintotavan valkoiseen kirjaan (Euroopan yhteisöjen komissio 2001b). Euroopan unionin päätöksentekoa onkin pyritty

muuttamaan koko 2000-luvun ajan niin, että kansalaiset, myös nuoret, voisivat olla mukana tekemässä heitä koskevia päätöksiä (Euroopan yhteisöjen komissio 2001a).

Euroopan Unioni on julkaissut myös viestintää koskevia toimintastrategioita ja -suunnitelmia, joilla se taistelee demokratia-, legitimizeetti- ja viestintävajeitaan vastaan. Niiden yhteisenä ajatuksena on ollut avoimuuden ja kansalaisille suunnatun viestinnän tehostaminen. Esimerkiksi Eurooppalaisen viestintäpolitiikan valkoisen kirjan (Euroopan yhteisöjen komissio 2006b, 4) mukaan viestinnässä siirrytään yksinpuhelusta vuoropuheluun, toimielinkeskeisestä kansalaiskeskeiseen viestintään ja Bryssel-keskeisestä hajautetumpaan toimintatapaan. Tämä tarkoittaa viestintää, joka tapahtuu paikallisella tasolla, paikallisella kielellä ja otteella sekä paikallisissa medioissa ja koulutuslaitoksissa (Young, Niemi & Binham 2008, 172). Toimintatapa olisi tehokas toteutuessaan, sillä vain sidosryhmää puhutteleva viesti voi saada aikaan vaikutuksia asenteissa.

Viestinnän toimintasuunnitelmassa (Euroopan Yhteisöjen komissio 2005a, 2) puolestaan sanotaan, että komission viestinnän on oltava muutakin kuin tiedon jakamista. Viestinnän on luotava suhteita, edistettävä dialogia kansalaisten kanssa ja autettava komissiota kuulemaan kansalaisten ääntä. EU:lla on myös esimerkiksi K-suunnitelmaa, jonka k-kirjain viittaa sanoihin kansanvalta, kuunteleminen ja keskustelu. Sen (Euroopan yhteisöjen komissio 2005b, 2) tavoitteena on ollut selvittää, mitä tarpeita ja odotuksia kansalaisilla on EU:n suhteen. Valentinin (2008, 14) mukaan EU näyttäisi toivovan, että viestintä mobilisoi eurooppalaisista aktiivisia kansalaisia, jotka tukevat EU:a ja legitimoivat sen toiminnan (Valentini 2008, 14). Aktiivisessa kansalaisuudessa onkin kansalaistiedon ja -taitojen lisäksi kyse motivaatiosta tukea yhteiskuntaa ja toimia sen puolesta (Siurala 2005, 45).

3.4 Nuorisopoliittiset sopimukset demokratiasta ja viestinnästä

Nuorisolle suunnattuihin toimenpiteisiin vaikuttavat edellä lueteltujen sopimusten lisäksi EU:n nuorisopoliittiset sopimukset, joilla haetaan Euroopan laajuisia nuorisotoiminnan yhteisvaikutuksia. Esimerkiksi Siuralan (2007, 347-348) mukaan EU:n nuorisopoliittiset linjaukset onkin "valutettu" Suomen nuorisopoliittisten ohjelmien ja lainsäädännön kautta kuntien nuorisotyöhön. Tästä huolimatta on muistettava, ettei EU voi määrätä jäsenvaltioidensa nuorisopoliittikkaa, koska sen toimintavalta on pääsääntöisesti kansallisella tasolla. EU voi ainoastaan antaa yleisiä suosituksia, joita se toivoo jäsenvaltioiden noudattavan (Kuure 2007, 378, Opetus- ja kulttuuriministeriö, yhteistyö nuorisoasioissa Euroopan Unionissa).

Monet EU-ohjelmat ovat korostaneet nuorten roolia ja osallisuutta yhteiskunnallisessa toiminnassa. Viestintäkomissaari Margot Wallströmin (2006) sanoin nuoret ovat tulevaisuuden johtajia, joilla "on oltava tunne, että heitä kuunnellaan ja että EU voi tarjota lisäarvoa." (Komission tiedonanto 2006, 7). Euroopan komission mukaan Euroopan unionin kehittämisessä ja erityisesti sen laajentumisessa moni asia riippuu nuorten kannatuksesta (Euroopan yhteisöjen komissio 2001a, 10). Osallisuuden lisäämisen tavoitteena onkin, että kansalaiset voivat kokea Euroopan rakentamisen omaksi asiakseen. (Euroopan yhteisöjen komissio 2005b, 2-3.) Euroopan yhteisöjen komission (2001a 5) mukaan on selvää, että tarvitaan niiden nuorten intoa ja sitoutumista, joiden arvoille yhdentyminen perustuu. Kannatus on Koskisen (2008, 143) mukaan kiinni siitä, miten hyvin EU onnistuu kuuntelemaan, vuorovaikuttamaan ja välittämään informaatiota kansalaisille.

Esimerkiksi vuosina 2008 ja 2009 komissio jakoi rahoitusta hankkeille, joilla aktivoitiin julkista keskustelua. Näitä hankkeita olivat esimerkiksi julkiset

kuulemistilaisuudet eri puolella EU:ta. Esimerkiksi valkoisessa kirjan laadinnassa on kuultu nuoria (Euroopan yhteisöjen komissio 2001a, 11). Euroopan komissio järjesti kuulemisia 17 konferenssissa, joihin osallistui eri jäsenvaltioissa yhteensä tuhansia nuoria. He tuottivat kaikkiaan 440 ehdotusta. Kuulemisen yksi neljästä keskeisimmästä viestistä oli, että nuorten aktiivista osallistumista on edistettävä (emt. 12).

Suomalaiset nuoret saivat vaikuttaa online-kuulemisen kautta myös huhtikuussa 2009 voimaan tulleeseen EU:n nuorisostrategiaan, jonka nimi on Satsataan nuorten vaikutusmahdollisuuksiin. Sen mukaan nuorille luodaan mahdollisuuksia koulutukseen ja työmarkkinoille sekä edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja solidaarisuutta. (Euroopan unionin virallinen lehti 2009, C311/3.) Komissio järjesti yhden kuulemistilaisuuden myös 22. helmikuuta 2010, jolloin eurooppalaista kansalaisaloitetta kommentoineet kansalaiset kutsuttiin Brysseliin keskustelemaan virkamiesten kanssa asiasta tarkemmin. Kansalaisaloitteesta järjestettiin tammikuussa 2010 sähköinen kuuleminen. Kansalaisaloite on yksi Lissabonin sopimukseen kirjatusta uusista keinoista, joilla lisätään kansalaisten osallisuutta. Komission on tehtävä kansalaisaloitteen mukainen ehdotus, jos yhteensä miljoona kansalaista useista eri jäsenvaltioista tekee aloitteen EU:n toimivaltaan kuuluvalta alalta. (Euroopan komissio 2010, julkinen kuuleminen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta).

Suomalaisen nuorisopolitiikkaan on vaikuttanut tähän mennessä eniten EU:n nuorisopolitiikan valkoinen kirja vuodelta 2001, jonka mukaan eurooppalaisen yhteistyön tulisi keskittyä edistämään nuorten osallistumista, *nuorisotiedotusta*, nuorten vapaaehtoistoimintaa ja nuorisotutkimusta. Nämä asiat vaikuttivat Suomen nuorisolakiin, joka julkaistiin vuonna 2006. Nuorisolain kahdeksannen pykälän mukaan ”nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Nuorten osallisuutta on vahvistettu muun

muassa perustamalla nuorten vaikuttajaryhmiä, joita ovat esimerkiksi nuorisovaltuustot. Lisäksi nuorisolaki määräsi valkoisen kirjan mukaisesti, että nuorisotiedotusta vahvistetaan, jonka vuoksi nuorten tieto- ja neuvontapalvelusta tuli osa kuntien nuorisotyön peruspalveluja. (Valtion säädöstietopankki 2006.)

3.4.1 Vertaisnuorisotiedotus nuorisotiedotustyön yksi työmuoto

Taulukkoon 1 (sivu 33) on listattu Suomen ja EU-tason nuorisopoliittisia asiakirjoja, jotka ovat ohjanneet nuorten tieto- ja neuvontatyötä (Fedotoff 2010, henkilökohtainen tiedonanto). Listalla on seitsemän Euroopan Unionin asiakirjaa, joista kaksi on strategioita, kaksi päätöslauselmia, kaksi periaatteita ja yksi on suositus. Suomalaisia asiakirjoja on kolme, joista yksi on laki, yksi on kehittämisohjelma ja yksi on suositus. Lisäksi listassa viitataan lakeihin, joiden mukaan kansalaisille on tarjottava tasa-arvoisia palveluja. Lisäksi mainitaan, että kunnilla on yleinen tiedotusvelvollisuus ja nuorten kuulemisvelvollisuus.

Nuorisolaki vauhditti nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyön kehittymistä Suomessa. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelua oli ennen lakia tarjolla vain 26 kunnassa, mutta vuosina 2006-2010 palvelu on laajentunut 217 kuntaan, joka on 64 prosenttia kaikista Suomen 340 kunnasta. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyö tavoittaa jo 83 prosenttia suomalaisista nuorista. Infopisteiden lisäksi Suomessa on 36 seudullista tieto- ja neuvontapalveluiden verkkopalvelua. Yksi näistä verkkopalveluista on keskisuomalainen NuortenLaturi, jolla ilmestyy myös nuorten toimittama Nettilehti Painovirhe. (Fedotoff 2010.) Nettilehti Painovirheen toiminta on vertaisnuorisotiedotusta, joka on yksi nuorisotiedotustyön työmuoto. Se tarkoittaa Euroopan yhteisöjen komission (2001a) mukaan nuorten osallistumista nuorille suunnatun sekä nuoria kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen, levitykseen ja neuvontaan. EU onkin kehottanut

antamaan Eurooppa-tiedolle kasvot ja hyödyntämään nuoria yteyshenkilöinä jotka välittäisivät nuoria koskevaa tietoa nuorille (Euroopan Yhteisöjen komissio 2001b, 12, 29). Nettlehti Painovirhe on tämän tutkimuksen tutkimuskohde.

NUORTEN TIETO- JA NEUVONTATYÖTÄ OHJAAVAT ASIAKIRJAT	
2009	EU:n nuorisostrategia - Satsataan nuorten vaikuttamismahdollisuuksiin Eurooppalaiset periaatteet verkkopohjaisille nuorten tieto- ja neuvontapalveluille
2008	Euroopan neuvoston ministerikomitean hyväksymä päätöslauselma Euroopan neuvoston nuorisopolitiikasta
2007	Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007-2011
2006 2005	Euroopan Unionin neuvoston päätöslauselma nuoria koskevalle tiedottamiselle 2005/2006 seurantaraporttien pohjalta Suomen nuorisolaki
2004	Eurooppalaiset nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyön periaatteet, Eryica
2001	EU:n nuorisopolitiikan valkoinen kirja (seuranta 2003, 2004, 2005, 2006, 2008)
1990	Euroopan neuvoston suositus nuorisotiedotuksesta Opetusministeriön suositus kunnille nuorisotiedotuksesta
	Suomalaiset lait, joiden mukaan kansalaisille on tarjottava tasa-arvoisia palveluja. Kuntien yleinen tiedotusvelvollisuus ja nuorten kuulemisvelvollisuus.

Taulukko 1. Nuorten tieto- ja neuvontatyötä ohjaavat asiakirjat.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittymisen kannalta on ollut merkittävää, että Opetusministeriö valitsi Oulun nuorisoasiainkeskuksen nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kansalliseksi koordinaatio- ja kehittämiskeskukseksi. (Valtion säädöstietopankki 2006.) Lisäksi palvelun yleistymiseen on vaikuttanut se, että kunnat ovat saaneet palvelupisteiden käynnistämiseen rahoitusta vuodesta 2006 alkaen Opetusministeriöltä ja Lääninhallituksilta. Suomen nuorisolaissa (Valtion säädöstietopankki 2006) on määritelty, että lääninhallitukset toimivat nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevissa asioissa valtion aluehallintoviranomaisina. Lääninhallitusten toimivalta siirtyi 1.1.2010 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Opetusministeriö

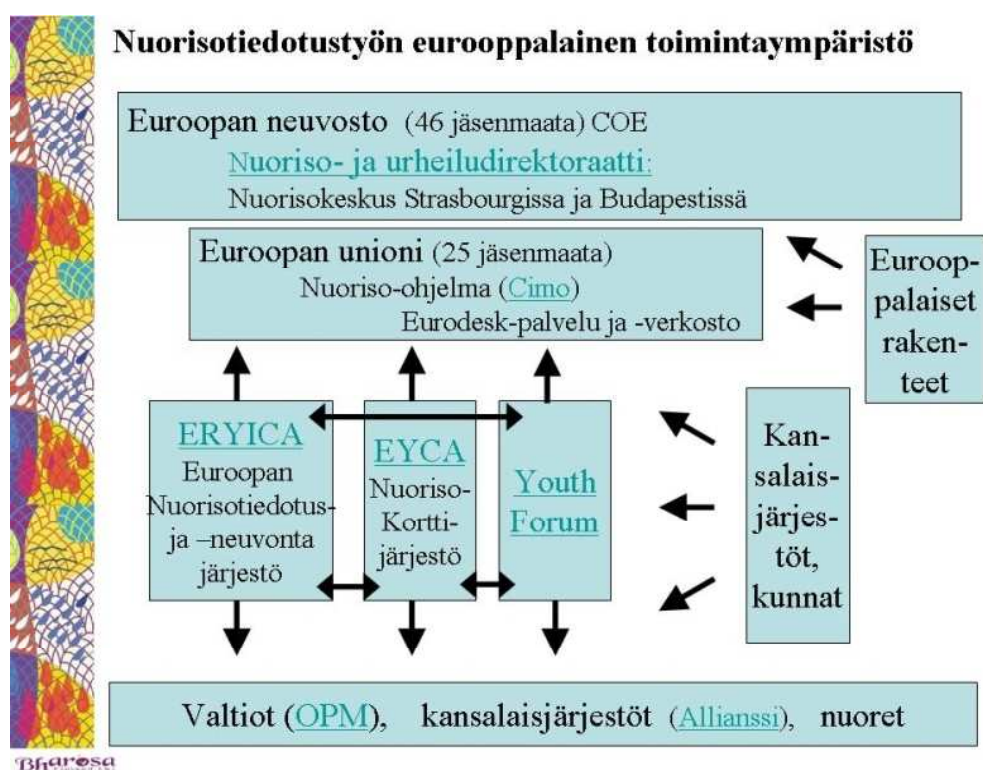
myöntää vuosittain nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden järjestämiseen noin 2 miljoonaa euroa. (Fedotoff 2010).

Esimerkiksi keskisuomalaista tieto- ja neuvontapalvelutyötä on tuettu vuosina 2006-2010 Länsi-Suomen Lääninhallituksen alueellisen nuorisotyön kehittämisrahoituksella ja Opetusministeriön myöntämällä valtionavustuksella, joka toteuttaa valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman Digitaalinen sukupolvi -kohdan tavoitteita. Tieto- ja neuvontapalvelut ovat saaneet rahoitusta myös Euroopan Sosiaalirahastosta. Esimerkiksi Länsi-Suomen Lääninhallituksen rahoituksella nettilehdestä kehitettiin monimediajulkaisu, jossa voidaan julkaista tekstin lisäksi kuvaa ja ääntä. Ijäs (2007, 8) kertoo, että hankkeen tavoitteena oli kehittää nuorisotiedotusta niin, että se ei olisi vain tiedottavaa ja neuvovaa, vaan että Painovirhe tarjoaisi paikan nuorten mediakasvatukselle ja vertaistiedottamiselle. Opetusministeriön vuonna 2010 myöntävällä rahoituksella nuoret ovat päässeet aikaisempaakin helpommin osallistumaan ja vaikuttamaan verkkopalvelun sisältöön (Painovirhe 2010). Nuoria on aktivoitu uutistoimittajiksi ja vertaistiedottajiksi. Nuoret ovat päässeet lisäämään juttuja verkkosivuille itse, ilman aikuisen välikättä. Nuorista on myös valittu ”luottonuoria tiedottajiksi, joiden ajankohtaiset uutiset ovat tulleet sekä NuortenLaturin että Painovirheen erusivuille”. (Emt.)

3.4.2 Nuorisotiedotustyön eurooppalainen toimintaympäristö

Kuvassa 2 (Bharosa Finland Tmi, 2010) on esitelty nuorisotiedotustyön eurooppalainen toimintaympäristö. Tämän tutkielman näkökulmasta tärkeä toimija kaaviosta on Euroopan Nuorisotiedotus ja -neuvontajärjestö Eryica, joka toimii nuorisotiedotustyön taustalla. Se laati vuonna 2004 eurooppalaiset nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyön periaatteet, joita EU-valtioiden tieto- ja neuvontapalvelutyötä tekevät organisaatiot ja järjestöt noudattavat. Periaatteita ovat tieto- ja neuvontapalvelun laatu,

vuorovaikutteisuus, luotettavuus, luottamuksellisuus, asia-, asiakaskeskeisyys, maksuttomuus, ymmärrettävyys, tasapuolisuus, tuoreus, puolueettomuus ja ammattitaitoinen henkilökunta. Eryican toimintaa rahoitetaan jäsenjärjestöjen jäsenmaksuista, joten se on EU:sta riippumaton, itsenäinen järjestö. Toinen puolikas sen rahoituksesta kuitenkin tulee Euroopan Unionin nuoriso- ja urheiludirektooraatilta. Lisäksi toiminta on saanut rahoitusta Euroopan komission Youth in Action -nuorisotoimintaohjelmasta. (Fedotoff 2010; Pietilä 2010)

Kuva 2. Nuorisotiedotustyön eurooppalainen toimintaympäristö. Kuva: Bharosa Finland Tmi, joka tarjoaa nuorisotiedotustyön koulutusta.

Youth in Action on vuonna 2007 käynnistynyt nuorille suunnattu nuorisotoimintaohjelma, jonka tavoitteena on niin ikään edistää nuorten osallisuutta ja aktiivista Euroopan kansalaisuuttaan. Euroopan komissio, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin jäsenvaltiot tekivät päätöksen Youth in Action -nuorisotoimintaohjelmasta vuosiksi 2007-2013. Youth in

Actionia edelsivät aiemmat nuoriso-ohjelmat: Nuorten Eurooppa (1989-1999), Nuorten eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (1996-1999) ja Nuoriso-ohjelma (2000-2006) (CIMO).

Youth in Action -ohjelmaa koordinoi Suomessa CIMO eli Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus, joka toimii Opetusministeriön hallinnonalalla, ministeriön alaisena itsenäisenä virastona. CIMO koordinoi ja toteuttaa Euroopan Unionin apuraha- ja henkilövaihto-ohjelmia ja vastaa lähes kaikkien koulutus-, kulttuuri- ja nuoriso-ohjelmien kansallisesta toimeenpanosta. Euroopan Unionin portaalissa (2010, koulutus ja nuoriso) kerrotaan, että EU:lla on käytettävissä kaudella 2007-2013 nuorisoalan toimiin noin 900 miljoonaa euroa. Nuorisotoimintaohjelmalla aktivoidaan nuoria yhteiskunnallisesti ja tuetaan hankkeita, jotka lisäävät nuorten EU-tietoisuutta. Ohjelmasta tuetaan nuorten ryhmätapaamisia, nuorisoaloitteita, nuorten demokratiahankkeita, eurooppalaista vapaaehtoispalvelua, nuorten parissa toimivien koulutusta ja verkostoitumista sekä nuorten ja nuorisopolitiikasta vastaavien tapaamisia (Cimo, Youth in Action).

CIMO on toinen merkittävä toimija tämän tutkielman näkökulmasta. CIMOlla on vahva kytkös Euroopan Unioniin, kuten kuvasta 2 voi nähdä. Siinä CIMO on asetettu samaan laatikkoon Euroopan Unionin, ei Opetusministeriön kanssa. Tämän tutkielman kannalta on lisäksi mielenkiintoista, että CIMO allekirjoitti vuonna 2009 Euroopan komission kanssa sopimuksen, ”jonka tarkoituksena on koordinoida valtion ja EU:n toimielinten EU-viestintää ja -tiedotusta ja lisätä kansalaisten EU-tietämystä panostamalla erityisesti kouluopetukseen (Euroopan komissio, EU Suomessa 2009)”. Komission kotisivuilla kerrotaan, että ”kohderyhmän valinnalla pyritään sekä laajoihin että pitkäaikaisiin vaikutuksiin.”

3.5 Luvun koonti

Tässä luvussa on käsitelty tutkimuskirjallisuutta Euroopan Unionin legitimitetistä ja sen hallitsemiseen käytettävistä viestintäkeinoista. Luvussa on todettu, että kansalaisten osallisuus on tärkeää Euroopan Unionin legitimitetille. Osallisuudella on merkitystä, koska se herättää luottamusta vallankäyttäjiin ja saa sitoutumaan yhteisen Euroopan rakentamiseen. Osallisuus tukee ennen kaikkea EU:n moraalista legitimitettä, joka perustuu demokraattiseen toimintatapaan. Osallisuutta tulee kuitenkin kaupata kansalaisille, sillä heistä yhä useampi on yhteiskunnallisesti passiivinen. Osallistuminen ja vaikuttaminen etenkin äänestämällä ei houkuta kansalaisia, vaikka tämä on heidän velvollisuutensa, johon edustuksellinen demokratia perustuu. Euroopan Unioni päätti Lissabonin sopimuksessa, että se lisää kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja tukee edustuksellisen demokratian lisäksi osallistuvaa demokratiaa. Tämä tarkoittaa, että EU odottaa kansalaisten vaikuttavan poliittiseen päätöksentekoon esimerkiksi järjestöjen kautta tai tekemällä kansalaisaloitteen. Tämän lisäksi Euroopan yhteisöjen komissio (2001a, 16-17) on linjannut, että nuorille on tarjottava mahdollisuus osallistua heitä kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen sekä levitykseen ja neuvontaan. Tämä tarkoittaa vertaisnuorisotiedotusta.

Tässä tutkielmassa kansalaisten osallistaminen nähdään viestinnällisenä keinona hallita Euroopan Unionin legitimitettä, jolla voi olla sekä pragmaattisia, moraalisia että kognitiivisia ominaisuuksia. Osallistaminen voi jo sinänsä vahvistaa EU:n legitimitettä, mutta se voi olla myös keino selvittää ja toteuttaa kansalaisten tarpeita ja arvoja sekä saada heidät sitoutumaan yhteiskuntaan ja poliittiseen toimintaan, jonka he lopulta kokevat lopulta luonnolliseksi osaksi elämäänsä. Osallistaminen vaatii kuitenkin EU:lta taitoa viestiä vuorovaikutteisesti, joka tarkoittaa keskustelua ja kansalaisten mielipiteiden kuulemista. Vertaisnuorisotiedotus

voi olla tätä kaikkea; nuorten osallistamista, kuulemista ja monitorointia. Se voi olla keino osallistaa nuoret kunnalliseen nuorisotyöhön, jonka yksi tehtävistä on nuorten kasvattaminen kansalaisiksi. Nuorten osallistaminen viestintään voi olla myös viestinnän tehokeino. Nuoret ovat vertaistensa joukossa luotettavia viestin välittäjiä, koska he tarjoavat asioille luonnostaan nuorten näkökulman. Mahdollisuus osallistua antaa nuorille positiivisia kokemuksia, joita on mahdollista hyödyntää esimerkiksi poliittisen järjestelmän engagement-markkinointiin. Nuoret voivat siis suositella muille nuorille aktiivisen kansalaisuuden etuja. Nämä nuoret voivat olla myös yhteiskunnallisten toimijoiden luottojoukkoja (fait-holders), jotka voivat omalla toiminnallaan ja kokemuksillaan lisätä muiden nuorten luottamusta yhteiskuntaan ja Euroopan Unioniin.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa kerrotaan tutkimuskysymykset ja -menetelmät. Lisäksi kerrotaan, miten tutkimusaineisto on analysoitu.

4.1 Tutkimuskysymykset

Tässä tutkielmassa selvitetään, miten Euroopan Unionin poliittiset tavoitteet osallistaa ja kuulla kansalaisia näkyvät ruohonjuuritasolla, kunnallisessa vertaisnuorisotiedotuksessa. Tavoitteet voivat olla vain hienoja korulauseita ja viestintä yksisuuntaista propagandaa, jonka tavoitteena on vain hyödyttää Euroopan Unionia. Tutkimuksen taustalla on myös halu selvittää, ovatko nuoret suosittelijoita, jotka välittävät vertaisilleen tietoa EU:n mahdollisuuksista. Asiaa tarkastellaan analysoimalla keskisuomalaisen nettilehti Painovirheeseen, jonka toiminta on osa nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyötä. Painovirhe on nuorten toimittama nettilehti, jonka pääkohderyhmänä ovat nuoret. Se ilmestyy osoitteessa <http://www3.jkl.fi/nuoriso/painovirhe/>. Nettilehti on monimediajulkaisu, jossa ilmestyy tekstien ja kuvien lisäksi videokuvaa ja ääntä. Tutkimukseen on ryhmähaastateltu teemahaastattelun menetelmällä nettilehden kuutta 15-19 -vuotiasta toimittajaa ja yksittäin neljää asiantuntijaa, jotka tekevät nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyötä. Lisäksi tutkimukseen on analysoitu nettilehden sisältöä, joista valikoitui sisällön erittelyyn 50 nuorten kirjoittamaa juttua.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- 1.) Millainen merkitys Euroopan Unionin nuorisopolitiikalla on ollut kunnalliseen nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön, jonka yksi

työmuoto on vertaisnuorisotiedotus?

- 2.) Millainen keino vertaisnuorisotiedotus nuorten osallistamiseen, kuulemiseen ja monitoroimiseen?

4.2 Aineiston keruu ja analysointi

Tämän tutkielman aineisto on kerätty kolmella menetelmällä. Tulokset perustuvat kuuden nuoren ryhmähaastatteluun, neljän asiantuntijan henkilöhaastatteluun ja nettilehden sisältöön, josta valikoitui analysoitavaksi 50 juttua. Tutkielma on luonteeltaan tapaustutkimus, jolle on ominaista, että yksittäistapausta tarkastellaan suhteessa ympäristöönsä ja että huomio kiinnittyy prosesseihin (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 123). Tämän tutkielman yksittäistapaus on vertaisnuorisotiedotus, jota tarkastellaan suhteessa Euroopan Unionin legitimizeettiin. Vertaisnuorisotiedotus nähdään tässä tutkielmassa osana poliittista ja viestinnällistä prosessia, jonka lopputuloksena on poliittisen vallan legitimaatio.

Tämän tutkielman laadullinen aineisto kerättiin haastatteluilla, jotka mahdollistavat, että ”tutkittavien näkökulmat ja ’ääni’ pääsevät esille” (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 155). Tästä syystä tulosten yhteydessä on hyödynnetty runsaasti nuorten ja asiantuntijoiden sitaatteja. Ne auttavat myös arvioimaan onko aineistoa tulkittu järkevästi (Eskola & Suoranta 1998, 181). Etenkin ryhmähaastattelulla on mahdollista saada ’moniäänisempää’ tietoa ryhmän kulttuurista ja jaetuista asenteista ja merkityksistä (Moilanen 1995, 29, 42). Ryhmätilanteessa nuoret voivat keskustella ja vastata yhdessä kysymyksiin, jolloin aiheesta voi syntyä juuri sellainen kuva, kuin siitä syntyisi jokapäiväisessä sosiaalisessa keskustelutilanteessa (Lindlof 1995, 174). Tämän tutkielman näkökulmasta oli tärkeää saada selville, miten haastateltavat kokevat Euroopan Unionin. Nuorilta oli myös mahdollista saada omakohtaista tietoa siitä, miten vertaisnuorisotiedotus osallistaa heitä. Ryhmän jäsenillä voi olla asiasta erilaisia mielipiteitä, joiden esiin tuleminen

voi auttaa määrittämään aiheeseen liittyviä käsitteitä ja havaitsemaan, miten eri näkökulmat linkittyvät toisiinsa (Moilanen 1995, 29). Haastateltavien mielipiteet voivat siis täydentää toisiaan ja haastatteluun osallistuneille muodostuu asiasta monipuolinen käsitys. Ryhmähaastattelu oli perusteltua myös siksi, että haastateltavat olivat nuoria, jotka voivat arastella tutkijaa. On hyvin todennäköistä, että nuoret puhuivat tutkimusaiheesta ryhmässä vapautuneemmin ja luontevammin. Ryhmähaastattelun etuna oli myös se, että sen avulla saatiin tietoa yhtä aikaa monelta eri henkilöltä. Menetelmän valinta oli perusteltua myös siksi, ettei tutkielman aihetta ole tutkittu aikaisemmin vastaavasta näkökulmasta, jonka vuoksi haastattelun yhteydessä oli tärkeää voida selventää saatuja vastauksia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 192).

Haastattelujen haittapuolena on, että haastateltavat ovat voineet antaa haastattelutilanteessa sosiaalisesti suotavia vastauksia, mikä on luonnollisesti voinut heikentää tulosten yleistettävyyttä. Nuoret ovat voineet ryhmähaastattelussa myötäillä toinen toistensa vastauksia, koska eivät ole uskaltaneet ilmaista omaa mielipidettään muiden edessä. Tutkielman yleistettävyyden kannalta on kuitenkin myönteistä, että tutkimusaihe ei käsittele henkilökohtaisuuksia tai esimerkiksi asioita, joista haastateltavat olisivat voineet kokea olevansa vastuussa jollekin korkeammalle taholle. On luultavaa, että nuoret uskalsivat vastata kysymyksiin melko avoimesti, koska aihe liittyi heidän vapaa-aikaansa, ja siksi että EU on poliittinen hallintokoneisto, ei esimerkiksi henkilö, jonka toimintaa heidän olisi pitänyt kommentoida.

Tutkielman aineistoa kerättiin myös nettilehti Painovirheestä, jossa on ilmestynyt vuodesta 2000 lähtien muun muassa nuorten kirjoittamia artikkeleita, kolumneja ja haastatteluja. Näitä kuvataan tässä tutkielmassa nimellä jutut. Nettilehden sisältöä tutkimalla voitiin selvittää, mistä aiheista ja minkä toimijoiden järjestämästä toiminnasta nuoret ovat kirjoittaneet

eniten juttuja. Haastattelut eivät olisi voineet tarjota aineistoa, jota nettilehden sisältöä analysoimalla on voitu saada. Syynä tähän on esimerkiksi se, että haastatellut nuoret ovat olleet toiminnassa mukana vain vasta jonkun aikaa, jonka vuoksi heillä ei välttämättä ole kokonaiskuvaa nettilehden sisällöstä. Nettilehden sisältö on myös staattista; tiedon muuttumattomuus on helpottanut sen keräämistä ja analysointia. Aineisto on laadullista, mutta sen analysointiin on sovellettu kvantifitointia eli laskemista, sisällönerittelyä, jolla voidaan selvittää esimerkiksi, kuinka usein jokin asia tai toimija on vaikuttanut tilanteen kulkuun (Eskola & Suoranta 1998, 161-162, 165). Toimijalla viitataan nyt Euroopan Unioniin ja tilanteella nettilehden sisältöön.

4.2.1 Nettilehden toimittajien ryhmähaastattelu

Ryhmähaastatteluun osallistui kuusi nettilehti Painovirheen 15-19 -vuotiasta toimittajaa, joista neljä on tyttöjä ja kaksi on poikia. Painovirheellä on näiden nuorten lisäksi kahdeksan muuta toimittajaa, joita ei haastateltu tähän tutkimukseen. Heidät olisi ollut hankalempi tavoittaa, koska he asuvat eri puolella Keski-Suomea (Hankasalmi, Keuruu, Laukaa, Muurame, Petäjävesi ja Toivakka). Haastatellut nuoret asuvat Jyväskylässä ja Äänekoskella. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteitä noudattaen haastateltavia ei valittu satunnaisotannalla, vaan tarkoituksenmukaisesti, sillä vain vertaisnuorisotiedotusta tekevät nuoret osaavat kertoa, mitä vertaisnuorisotiedotus on.

Nuorten haastattelu toteutettiin Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelujen tiloissa huhtikuussa 2010. Haastatteluajasta sovittiin maaliskuussa puhelimitse nettilehti Painovirheen toimintaa koordinoivan projektisihteerin kanssa. Haastattelu satutettiin samalle päivälle, jona nuoret kokoontuivat koulupäivän jälkeen suunnittelemaan seuraavan nettilehden numeron sisältöä. Projektisihteerä ei ollut mukana nuorten haastattelussa, jotta hänen

läsnäolonsa ei vaikuttaisi vastauksiin. Haastateltaville kerrottiin etukäteen sähköpostitse, että kyseessä on haastattelu pro gradu -tutkielmaan, jonka tutkimuskohteena on vertaisnuorisotiedotus ja se, miten Euroopan Unioni vaikuttaa nuorisotiedotukseen Suomessa. Haastateltaville ei esitelty tutkimussuunnitelmaa tai esitelmöity teorioita legitimitetistä. Haastattelu oli luonteeltaan teemahaastattelu, jota varten oli laadittu valmiiksi kysymyksiä, joita kuitenkin tarvittaessa täydennettiin kesken haastattelun. Kysymykset käsittelivät:

- 1) nuorten taustatietoja,
- 2) heidän toimintaansa nettilehden toimittajina,
- 3) nettilehden sisältöä ja sitä, miten Euroopan Unionia ja yhteiskuntaa käsittelevät jutut sopivat sisältöön sekä
- 4) nuorten kuulemista ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Noin 41 minuuttia kestänyt haastattelu nauhoitettiin ja litteroitiin lähes sanasta sanaan. Litteroinnissa ei huomioitu esimerkiksi taukoja tai yksittäisiä keskustelunpätkiä, jotka eivät kuuluneet asiaan. Litteroinnissa on eritelty, kuka nuorista on milloinkin äänessä. Nuorten sitaatit on merkitty tulososuuteen koodeilla N1, N2, N3, N4, N5 ja N6. Litteroitu teksti on analysoitu jakamalla teksti neljään teemaan, jotka on esitelty edellä. Haastattelu eteni lähes kokonaan tässä järjestyksessä.

4.2.2 Neljän asiantuntijan haastattelut

Nuorten lisäksi haastateltavina oli neljä nuorten tieto- ja neuvontapalvelussa työskentelevää aikuista, joista käytetään tässä tutkielmassa nimeä asiantuntijat. Yksi haastateltavista oli nettilehti Painovirheen toimintaa koordinoiva projektisihteeri, joka tunsu muun muassa nettilehden historiaa ja rahoituksen. Kolme muuta haastateltavaa oli Oulusta, jossa he työskentelevät joko koordinaattorina ja suunnittelijoina Nuorten tieto- ja

neuvontapalveluiden kansallisessa koordinaatio- ja kehittämiskeskuksessa. Myös heidät valittiin tarkoituksenmukaisesti, sillä he koordinoivat kansallisesti tieto- ja neuvontapalveluiden toimintaa ja tietävät parhaiten, mitä vertaisnuorisotiedotus tarkoittaa ja miten työmuoto on mahdollisesti sidoksissa Suomen ja Euroopan Unionin politiikkaan. Haastateltavien asiantuntemusta perusteluksi kerrottakoon, että esimerkiksi yksi haastateltavista on ollut mukana kehittämässä nuorten tieto- ja neuvontapalvelujärjestelmän toimintaa Suomessa ja Euroopassa noin 20 vuoden ajan.

Asiantuntijoiden haastatteluista sovittiin maaliskuussa 2010 puhelimitse ja sähköpostitse. Haastattelut olivat huhtikuussa 2010 Jyväskylässä ja Oulussa. Haastateltaville kerrottiin etukäteen sähköpostitse, että kyseessä on haastattelu pro gradu -tutkielmaan, jonka tutkimuskohteena on vertaisnuorisotiedotus ja se, miten Euroopan Unioni tiedottaa suomalaisille nuorille. Asia esiteltiin asiantuntijoille hieman eri tavalla kuin nuorille, mutta se ei ollut tarkoituksenmukaista. Haastateltaville ei esitelty tutkimussuunnitelmaa tai esitelmöity teorioita legitimitetistä.

Haastattelu oli luonteeltaan teemahaastattelu, jota varten oli laadittu kysymyksiä, joita tarvittaessa täydennettiin kesken haastattelun. Projektisihteerille esitetyt kysymykset käsittelivät :

- 1) Nuorten toimintaa nettilehden toimittajina sekä nettilehden sisältöä ja sitä, miten EU ja yhteiskuntaa käsittelevät jutut sopivat sisältöön,
- 2) Suomen ja EU:n lainsäädännön vaikutusta nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön sekä
- 3) Nuorten osallisuuden ja kuulemisen merkitystä,
- 4) Nettilehden ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelun toiminnan raportointia.

Muille asiantuntijoille esitetyt kysymykset käsitteivät:

- 1) Vertaisnuorisotiedotusta Suomessa ja muissa Euroopan valtioissa,
- 2) Suomen ja EU:n lainsäädännön vaikutusta nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön,
- 3) Nuorten osallisuuden ja kuulemisen merkitystä sekä
- 4) Nettilehden ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelun toiminnan raportointia.

Haastattelumateriaalia on yhteensä noin 202 minuuttia, joka nauhoitettiin ja litteroitiin lähes sanasta sanaan. Litteroinnissa ei huomioitu esimerkiksi taukoja tai yksittäisiä keskustelunpätkiä, jotka eivät kuuluneet asiaan. Analysoitaessa materiaalia ilmeni, että osa haastattelumateriaalista käsittelee aihetta asian vierestä, jonka vuoksi nämä rajattiin tutkielman ulkopuolelle. Asiantuntijoiden sitaatit on merkitty tulososuuteen koodeilla A1, A2, A3 ja A4.

Sekä nettilehden toimittajien että asiantuntijoiden haastatteluissa saatu aineisto on analysoitu laadullisen sisällönanalyysin avulla. Aineisto oli helppo jakaa teemoihin kysymysten teemojen mukaisesti. Tätä vaihetta seurasi tarkempi tutustuminen aineistoon, jotta aineisto oli mahdollista pilkkoa osiin. Analyysissa on yhdistetty eri haastateltavien näkemykset yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka jakautui lopulta neljään osaan. Tulokset on jaettu neljäksi kokonaisuudeksi:

- 1) EU:n vaikutus ruohonjuuritasolla.
- 2) Nuorten osallistaminen.
- 3) Nuorten kuuleminen.
- 4) Nuorten monitoroiminen.

4.2.3 Nettlehden sisältö

Nettilehdessä on ilmestynyt kymmenen vuoden aikana arviolta parituhatta juttua. Määrä on niin iso ettei sitä kaikkea ole ollut mielekästä käsitellä tässä tutkielmassa. Aineistoa oli siis rajattava, ja rajaustavaksi valikoitui yksinkertaisesti aika. Pitkittäisotannan ajankohtana oli tammikuun 2008 ja heinäkuun 2010 välinen aika, joista viimeinen määräytyi siten, että se oli aineiston keruuhetki. Noiden kahden ja puolen vuoden aikana lehdessä ilmestyi kaiken kaikkiaan 250 juttua, joista tutkimusaineistoksi valikoitui 50 juttua (taulukko 2).

Valintakriteereinä oli, että juttu käsittelee joko Euroopan Unionia tai nuorten vaikuttamista, mikä viittaisi kansalaisyhteiskunnalliseen sisältöön. Nuorten vaikuttamisesta kertovat jutut osoittavat, että niiden kirjoittajat ovat olleet aktiivisia ja osallistuneet johonkin toimintaan. Lehdessä on muun muassa EU:n nuoriso-ohjelman rahoittamaan nuorisovaihtoon osallistuneen nuoren kirjoittama juttu. Toisaalta jutut voivat myös tukea lukijoidensa kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi, sillä ne antavat heidän vertaistensa esimerkin ja näin ollen suosituksen olla aktiivisia ja vaikuttaa esimerkiksi nuorisovaltuuston kautta paikallisiin asioihin. Useimmat vaikuttamista käsittelevät jutut koskivat nimenomaan nuorisovaltuuston toimintaa. Jutut eivät välttämättä aktivoi kaikkia nuoria, mutta ne voivat kenties herättää yleistä luottamusta nuorten mahdollisuuksiin vaikuttaa asioihin. EU-kategoriaan on laskettu myös muutama sellainen juttu, jotka käsittelevät yleisesti kansainvälisyyttä eli muun muassa nuorten matkustelua Euroopassa.

Kuukausi/ vuosi	Yhteensä juttuja	Aiheena vaikuttaminen	Aiheena EU
1-6 2010	19	6	0
1-12 2009	98	12	4
1-12 2008	133	9	19

	250	27	23
--	-----	----	----

Taulukko 2. Painovirheen jutut tammikuun 2008 ja heinäkuun 2010 välisenä aikana

Tutkimuksen ulkopuolelle jäivät jutut, joiden aiheina ovat muun muassa elokuvat, kirjat ja musiikki. Tutkimuksen ulkopuolelle rajattiin myös 11 aikuisten kirjoittamaa juttua nuorten vaikuttamisesta ja EU:sta. Lehdessä on esimerkiksi nettilehden toimintaa koordinoivan projektisihteerin kirjoittamia juttuja. Aineiston keruun aikana käytiin läpi kaikki Painovirheen palstat, joita ovat ajankohtaiset, arvostelut, bändiesittelyt, elokuvat, tarinat, runot, linkkivinkit, nuvan kuukautiset, kuukauden julkkis, konsertit ja keikat, kuukauden resepti, videot, kuvat, vuodatuksia, meet the street -projekti, arkiston kätköistä, tiedotteet, toimittajaesittelyt, vinkkejä Painovirheen toimintaan ja information in english.

Valittu aineisto kopioitiin tekstinkäsittelyohjelman yhteen tiedostoon. Tämän jälkeen juttujen otsikot vietiin ilmestymisajankohtansa mukaisessa järjestyksessä excel-tiedostoon ja merkittiin käsitteleekö juttu EU:a vai vaikuttamista (taulukko 3). Sisältöä ei analysoitu määrällisesti tämän enempää aiheen mukaan, vaan selvitettiin, millaisia voimasuhteita eli toimijoita niissä esiintyy. Tutkielmalle oli merkitystä sillä, kuka jutun on kirjoittanut. Aineiston keruuvaiheessa selvisi, että nettilehden eivät kirjoita ainoastaan nettilehden toimittajat vaan myös toimituksen ulkopuoliset nuoret, jotka haluavat kertoa omista ajatuksistaan tai vaikka tapahtumasta, johon he ovat osallistuneet. Tämän vuoksi kirjoittajat jaettiin kahteen kategoriaan: nettilehti Painovirheen toimittajat ja johonkin toimintaan osallistuneet nuoret. Tuloksia luettaessa on huomioitava se, että kirjoittajien määrittelyssä on voinut syntyä muutamia virheitä, koska joidenkin juttujen yhteydessä oli pääteltävä onko kirjoittaja nettilehden toimittaja vai joku muu nuori. Lisäksi selvitettiin minkä tahon järjestämästä tai rahoittamasta toiminnasta tai esimerkiksi tapahtumasta nuori on kirjoittanut nettilehden.

Vuosi	Kategoria: vaikuttaminen tai Eu (Jutun otsikko)	Kirjoittajan kategoria: nettilehden toimittaja tai johonkin toimintaan osallistuneet nuoret	Rahoittaja /toimija taustalla
-------	--	--	----------------------------------

Taulukko 3: Nettilehden sisältö analysoitiin jakamalla jutut taulukkoon ilmestymisajankohtansa, kategoriansa, kirjoittajansa ja taustatahojen mukaan.

5 TULOKSET

Tämän tutkielman tulokset perustuvat nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden asiantuntijoiden ja nettilehti Painovirheen nuorten toimittajien haastatteluihin sekä nettilehden sisällön analyysiin, jossa oli aineistona 50 nuorten kirjoittamaa juttua. Tulokset on esitetty tutkimuskysymyksittäin. Kysymyksiä olivat: Millainen merkitys Euroopan Unionin nuorisopolitiikka on ollut kunnalliseen nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön, jonka yksi työmuoto on vertaisnuorisotiedotus? Millainen keino vertaisnuorisotiedotus on lehden sisällön perusteella sekä asiantuntijoiden ja nuorten tiedottajien mielestä nuorten osallistamiseen, kuulemiseen ja monitoroimiseen?

5.1 EU:n vaikutus ruohonjuuritasolla

Haastatellut asiantuntijat olivat tietoisia siitä, että EU:n nuorisopolitiikka vaikuttaa Suomen kansallisen nuorisopolitiikkaan ja sitä kautta kunnalliseen nuorisotyöhön. Yksi asiantuntijoista kertoi, että esimerkiksi nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyö on käynnistynyt Suomessa eurooppalaisen nuorisopolitiikan myötävaikutuksesta.

A2: "Mutta sekä Suomen nuorisolaissa ja että sitten tossa Lanukessa [Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma] niin siellä on vahvasti taustalla myöskin nää eurooppalaiset asiakirjat ja julkilausunnat ja tällaiset näin, strategiat näistä eurooppalaisista nuorisopolitiikasta yleensäkin. Kyllä meidän kansallisella tasolla pitää huomioida myöskin, mitä siellä Euroopan Unionissa sanotaan. Että ne pitää jalkauttaa sitä kautta meidän tällaisiin asiakirjoihin, suuntaviivoihin ja sitä kautta ne sitten jalkautetaan tonne paikallisille, seudullisille, alueellisille tahoille, tasoille. Ja niihin tarvitaan sitten välineitä, millä tavalla ne jalkautetaan, esimerkiksi tää meidän koordinaatio- ja kehittämiskeskus on yksi väline jalkauttaa niitä eurooppalaisia ja sitten meidän kansallisia tavoitteita niihin kuntiin. Sinne

ruohonjuuritasolle, jotta sitten taas nuoret saavat niitä palveluita.”

A3: ”Tieto- ja neuvontatyö on kansallinen koordinaatio- ja kehittämiskeskus on mun, eikä vain mun nähdäkseni, on ihan selkeästi yks tulos, mitä eurooppalainen nuorisopolitiikka on suomalaisessa nuorisopolitiikassa saanut aikaan tai aiheuttanut tai synnyttänyt, vois sanoo.”

Haastatellut asiantuntijat eivät pidä EU:n vaikutusta suomalaiseen nuorisopolitiikkaan ollenkaan huonona asiana - päinvastoin. Heidän mukaansa palveluiden kehittämisen kannalta on jopa tärkeää, että EU:n jäsenvaltioilla on yhteisiä nuorisopoliittisia tavoitteita. Yhden asiantuntijan mukaan EU:n yhteisistä linjauksista on hyötyä esimerkiksi, kun kuntapäätäjille pitää vakuuttaa, että nuorten palvelut ovat tärkeitä ja niihin tulee varata rahaa. Lisäksi kokemusten ja tiedon, sekä hyvien että huonojen, jakaminen eurooppalaisten nuorisoalan toimijoiden kesken on helpompaa, kun on yhteiset tavoitteet.

A4: ”Se [eurooppalainen yhteistyö] helpottaa tietenkin niitten palveluitten järjestämistä. Tai tavallaan ja sitten siellä on joku takana, jotkut ne kriteerit, mitä, mistä lähtee ja mihin nojata ja tietenkin se, että sitä pystyy laajemmin jakaa muitten maitten kanssa sitä tietoa, jotkut ovat hieman pidemmällä tai jotkut ovat... no kehittyneempiä, on jo pitkä historia ja on paljon kokemuksia, joita voidaan jakaa niille, jotka ovat vasta aloittamassa sitä toimintaa tai miettimässä näitä asioita. Eli tiedon jakaminen on eri maitten on niinku helpompaa.”

Asiantuntijoiden mukaan eurooppalaisesta yhteistyöstä on ollut hyötyä esimerkiksi nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyön käynnistämisessä. Myös suomalaisen vertaisnuorisotiedotustyön kehittämiseen on haettu mallia muista Euroopan maista. Asiantuntijoiden mukaan toiminta on aktiivista

esimerkiksi Belgiassa ja Espanjassa. Suomalaiset ovat ottaneet mallia toimintaa käynnistäessään eurooppalaisilta organisaatioilta, jotka ovat mukana tieto- ja neuvontatyön eurooppalaisen katto-organisaation Eryican toiminnassa. Suomalaiset ovat osallistuneet useisiin Eryican järjestämiin koulutuksiin ja seminaareihin.

A2: "Suomi [Eryican suomalainen jäsenjärjestö on Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry] on liittynyt siihen [Eryicaan] sitten 1990-luvun alkupuolella mukaan. Ja tuota, sillä tavalla sitten lähdin siihen työmuotoon tutustumaan ja erityisesti niinku eurooppalaisten kokemusten, mallien ja menetelmien kautta. Et mulla ei ollut sillä tavalla kokemusta täällä Suomessa, miten sitä työtä sillo tehtiin. Ja sitähan ei tehty monella paikkakunnalla, mut mä sitten kouluttauduin vuosien saatossa tän Eryican järjestämissä koulutuksissa ja seminaareissa ja kävin tutustumassa näihin palvelupaikkoihin ja sitä myöten sitä tietoa sitten toin omalta osaltani myöskin Suomeen."

Euroopan Unioni vaikuttaa suomalaiseen nuorisotyöhön vahvasti etenkin Youth in Action -nuorisotoimintaohjelmansa kautta. Tämä ohjelma nousi monesti esiin asiantuntijoiden haastatteluissa. Yksi haastateltavista kertoi, että ohjelmasta voi hakea rahoitusta esimerkiksi nuorisotiedotuksellisiin hankkeisiin. Näissä nuoret ovat kertoneet toisille nuorille esimerkiksi Youth in Action -ohjelman rahoittamista hankkeista, joihin he ovat osallistuneet.

A2: "...sieltä voi hakea suoraan nuorisotiedotuksellisiin hankkeisiin ja nuorten omiin hankkeisiin, että tuota tiedän, että siellä on esimerkiksi, kun siellä on näitä nuorisoaloitteita, Youth innitative, siellä on sellaisia nuorten hankkeita ollut jo vuosia ja tälläkin hetkellä, joissa nuoret on, nuorten ryhmä on hakenut rahoitusta tällaiseen toisille nuorille tiedottamiseen. Ne voi olla sitten erilaisia teemoja, mitä ne nuoret haluaa tiedottaa toisilleen. Ne voi olla sellaisia EU:n mahdollisuuksia. Joku nuori on esimerkiksi ollut tän Youth in Action -ohjelman kautta vapaaehtoistyössä jossakin toisessa Euroopan maassa

ja EU on sen rahoittanut ja sit kun hänellä on se kokemus siitä vapaaehtoisjutusta, niin hän haluaa tehdä sellaisen jatkoprojektin, jossa hän niinku kertoo ja tiedottaa muille nuorille sitten näistä EU:n mahdollisuuksista.”

Nettilehti Painovirheen sisällönanalyysissä ja asiantuntijoiden haastatteluissa ilmeni, että myös keskisuomalaiset nuoret ovat hyödyntäneet hankkeissaan Youth in Action -ohjelman rahoitusta ja tiedottaneet asiasta nettilehti Painovirheen kautta. Yksi haastatelluista asiantuntijoista kertoi, että hän kuuluu Youth in Action -nuorisotoimintaohjelman ohjausryhmään, joka päättää, millaisille nuorisohankkeille myönnetään EU-rahaa. Koordinaatio- ja kehittämiskeskus hakee ohjelmasta rahaa myös itse esimerkiksi ammatillisiin vaihtoihin, seminaareihin ja koulutuksiin.

A2: ”Me tehdään CIMOn kanssa [yhteistyötä]suhteellisen paljon... Me tehdään tuon CIMOn kanssa tosi paljon yhteistyötä, koska me vuosittain myöskin itse haetaan tuota rahaa ammatillisiin vaihtojuttuihin, meidän verkoston jäsenille tai me järjestetään eurooppalaisia seminaareja tai koulutuksia.”

CIMO ja Eryica nousevat esille myös tarkastellessa nettilehden sisältöä. Tulokset osoittavat, että nuoret ovat kirjoittaneet eniten EU-aiheisia juttuja (joita on 22 kappaletta) tapahtumista/projekteista, joiden taustatahoina ovat toimineet rahoittajana tai koordinoijana joko CIMO tai Eryica (taulukko 4).

Juttujen määrä	Rahoittaja/koordinoija	Aiheet
16	CIMO - Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus	Euroopan nuorisoviikko (mm. nuorisovaihdot) Youth in Action -ohjelma (ohjelman rahoittamat hankkeet)
3	Eryica - nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalainen katto-organisaatio	Meet the Street -projekti Eurooppalainen Nuorisotiedotuspäivä

3	yksittäisiä toimijoita	yksittäisiä
---	------------------------	-------------

Taulukko 4: EU-aiheiset jutut nettilehti Painovirheessä (yksityiskohtaisempaa tietoa liitteessä 1)

Tuloksia luettaessa on kuitenkin huomioitava, ettei CIMO vaikuta nettilehden sisältöön kovinkaan systemaattisesti. Merkittävä osa jutuista, 12 kappaletta 16:a, on samassa nettilehden Euroopan nuorisoviikon erikoisnumerossa, joka ilmestyi 4.11.2008 (katso liite 1). CIMO koordinoi Euroopan nuorisoviikkoa, jota vietetään Euroopassa 18 kuukauden välein. Sen tavoitteena on tehdä EU:n nuorisopolitiikkaa ja nuoriso-ohjelmia tutuiksi. CIMO ei myöskään ole vaikuttanut nettilehden sisältöön suoraan, sillä Euroopan nuorisoviikkoa puuhasivat Jyväskylään monet paikalliset järjestöt ja muut toimijat, jotka ovat kirjoittaneet yli puolet erikoisnumeron jutuista. CIMO on kuitenkin järjestänyt tapahtuman valtakunnalliset puitteet ja myöntänyt paikallisten tapahtumien järjestämiseen tapahtumatukea. Paikallisia toimijoita ovat Ushanga ry, Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut, Jyväskylän nuorisovaltuusto, Jyväskylän Eurooppanuoret ry, Keski-Suomen Eurooppatiedotus/Ulkoasiainministeriö ja Nuorten Keski-Suomi ry. Esimerkiksi Jyväskylän Eurooppanuoret ry on kirjoittanut lehteen jutun, jossa kerrotaan, että sen jäsenet ovat vierailleet Brysselissä Euroopan unionin keskushallinnon eri toimielimissä kuten Euroopan parlamentissa.

Painovirheessä ilmestyi varsinaisen juhlanumeron jälkeen vielä neljä Euroopan nuorisoviikkoon liittyvää juttua, joita ei kuitenkaan ole laskettu 50:n tutkimuskohteena olevaan juttuun, koska ne ovat aikuisten kirjoittamia. Nämä jutut olivat europarlamentaarikko Riitta Myllerin, Reino Paasilinnan, Ville Itälän ja Sirpa Pietikäisen kirjoittamia vastauksia heille toimitettuihin nuorten kysymyksiin, joita nettilehti Painovirheen nuoret videokuvasivat nauhalle Euroopan nuorisoviikon tapahtumassa paikallisessa ostoskeskuksessa. Näitä juttuja käsitellään tarkemmin tässä tutkielmassa kappaleessa 5.3. Eurooppapäivän lisäksi CIMOn toiminnasta ovat

kirjoittaneet nuoret, jotka ovat saaneet rahoitusta ideoimilleen nuorisohankkeille Youth in Action -ohjelman kautta. Jutut ovat konkreettisia ja omakohtaisia esimerkkejä siitä, miten EU-rahoitus aktivoi nuoria.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalainen katto-organisaatio Eryica on puolestaan vaikuttanut kolmen jutun syntymiseen. Jutut käsittelivät Meet the Street -projektia ja Euroopan nuorisotiedotusviikkoa. Meet the Street oli 12 Euroopan maan laajuinen projekti, jossa nuoret haastattelivat vuonna 2009 kamerakännykällä tavallisia nuoria ja välittivät heidän mielipiteensä Euroopan komissiolle, joka valmisteli tuolloin uutta nuorisolakia vuosille 2010-2018. Tähän tutkielmaan haastateltujen asiantuntijoiden mukaan Euroopan Komissio oli pyytänyt Eryicaa järjestämään tämän projektin, jotta se kuulisi myös tavallisten, ei vain aktiivisten, nuorten mielipiteitä ja voisi hyödyntää niitä nuorisolakia suunnitellessa. Eryica välitti tiedon Suomeen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun kansallisen koordinaatio- ja kehittämiskeskukseen, joka puolestaan välitti tiedon hankkeesta Jyväskylään. Painovirhe edusti projektissa Suomea ja Pohjoismaita. Asiantuntijan mukaan keskisuomalaiset nuoret kuvasivat toiseksi eniten nuorten haastatteluja. Nettilehti Painovirheen sivulla lukee, että ”haastatteluiden aiheet vaihtelevat esimerkiksi terveydestä koulutukseen ja työntekoon”. Euroopan tiedotusviikosta oli vain yksi, lyhyt juttu, josta voi todeta sen verran, että se on osoitus siitä, että Euroopassa käytetään voimavaroja nuorisotiedotuksen edistämiseen.

EU-aiheisten juttujen määrä kaikista tammikuun 2008 ja heinäkuun 2010 välisenä aikana ilmestyneistä jutuista oli 9 prosenttia. Tutkimuskohteena olivat myös nuorten vaikuttamista käsittelevät aiheet, koska ne nähdään tässä tutkimuksessa kansaliskasvatuksellisenä sisältönä, johon EU:kin on vaikuttanut muun muassa nuorisostrategioillaan. Näitä juttuja ilmestyi tutkimusajankohtana 28 eli 11 prosenttia kaikista jutuista.

Vaikuttamiseen liittyviä juttuja ovat kirjoittaneet eniten keskisuomalaisten nuorisovaltuustojen jäsenet, jotka ovat kirjoittaneet pääasiassa valtuustojen toiminnasta. Aktiivisimpia kirjoittajia ovat Jyväskylän nuorisovaltuuston nuoret, koska heillä on nettilehdessä oma ”nuvan kuukautiset” -palsta. Yksi asiantuntijoista kertoi, että nuorisovaltuuston palsta käynnistettiin vuonna 2008 nuorten vaikuttamiskanava - nettilehti Painovirhe -hankkeen aikana. Hanke sai rahoitusta Länsi-Suomen lääninhallituksen alueellisesta nuorisotyön kehittämisrahasta. Hankkeen tavoitteena oli tehdä painovirheestä tiedotus- ja mielipidekanava kunnissa toimiville nuorten osallisuus- ja vaikuttajaryhmille. Lisäksi kolme muuta nuorten toimintaryhmää (esim. eräs oppilaskunta) on kirjoittanut lehteen, mihin he ovat käyttäneet Jyväskylän nuorisovaltuuston myöntämän hankerahan. Asiantuntija kertoi, että rahoituksen myöntämisperusteena oli muun muassa se, että nuorten on kirjoitettava projektistaan Painovirheeseen. Nuorisovaltuuston jäsenten kirjoittamat jutut vahvistavat siis viestiä siitä, että kuntien nuorisotoimet ovat lisänneet nuorisolain mukaisesti nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. EU ja sen nuorisopoliittiset tavoitteet osallistaa nuoria eivät tässä tapauksessa ole vaikuttaneet nettilehden sisältöön suoraan, vaan epäsuoraan, jalkautumalla ruohonjuuritasolle Suomen nuorisolain kautta.

Määrä	Kirjoittaja	Aiheet
16	1. Huhtaharjun koulun oppilaskunta 2. Tikkakosken Nuorten Ääni 3. Tarvas-bändin jäsen 4. Hankasalmen nuorisovaltuusto 5. Petäjäveden nuorisovaltuusto 6. Äänekosken nuorisovaltuusto 7. Jyväskylän nuorisovaltuusto	1. Jyväskylän nuorisovaltuuston myöntämä rahoitus nuorten hankkeelle 2. Sama kuin edellä 3. Sama kuin edellä 4. Hankasalmen nuorisovaltuusto vieraili Petäjävedellä 5. Nuoret maalasivat Nuorisotalo Feenixin 6. Juttu ratasrockista 7. Jyväskylän nuorisovaltuuston kirjoittamia ”nuvan kuukautisia” on 10 kpl
12	yksittäisiä	yksittäisiä

Taulukko 5. Aiheena nuorten vaikuttaminen.

Taulukkoon 5 merkityistä yksittäisistä aiheista nousee esiin lisäksi nuorten vaikuttamisviikkoa käsittelevät kolme juttua, jotka ovat Minulla on oikeus -videokilpailuun ja Sano nyt jotain -vaikuttamiskampanjaan osallistuneiden nuorten kirjoittamia (katso liite 1). Vaikuttamisviikon yksi järjestäjistä oli Nuorten Keski-Suomi ry, joka oli järjestämässä myös Euroopan nuorisoviikkoa. Lisäksi järjestö ylläpitää yrittäjäystalo Itua, joka tulee esiin kahdessa jutussa. Se on paikka, jossa nuoret voivat suunnitella ja järjestää projekteja ja tapahtumia sekä osallistua koulutuksiin. Nuorten Keski-Suomi ry vaikuttaisi olevan Jyväskylän nuorisopalvelujen ja nuorisovaltuustojen lisäksi yksi aktiivisimmista paikallisista toimijoista, joka lisää nuorten mahdollisuuksia ja valmiuksia toimia ja vaikuttaa eri tahoilla. Sen perustajajäsenenä on monia keskisuomalaisia järjestöjä.

Tulosten yksi tärkeä sivujuonne on, että suurin osa, 74 prosenttia, kaikista tutkimusaineistona olevista jutuista on muiden nuorten kuin nettilehden toimittajien kirjoittamia (taulukko 6). Nämä ovat johonkin toimintaan osallistuneita nuoria, jotka ovat kirjoittaneet lehteen omista kokemuksistaan. Heidän jutuistaan 11 käsittelee EU:a, esimerkiksi jotakin EU-hanketta, ja 26 käsittelee nuorten vaikuttamista, esimerkiksi nuorisovaltuustojen toimintaa. Nettilehden toimittajat ovat kirjoittaneet tutkimuskohteena olevista jutuista 13 juttua, joista kaksi käsittelee nuorten vaikuttamista ja 11 EU:a. Painovirheen toimittajien haastatteluissa ilmeni, että EU-aiheiset jutut ovat heidän edeltäjiensä kirjoittamia. Tämä käy ilmi myös taulukosta 2 (sivu 45), josta voi huomata, että vuonna 2010 nuoret eivät ole kirjoittaneet EU-aiheisiä juttuja. Aktiivisin EU-aiheiden vuosi oli 2008, jolloin ilmestyi Euroopan nuorisoviikon erikoisnumero.

	Kaikki jutut	Aiheena vaikuttaminen	Aiheena EU
Nettilehti Painovirheen toimittajat	13	2	11
Johonkin toimintaan osallistuneet nuoret	37	26	11
YHTEENSÄ	50	28	22

Taulukko 6. Aiheena vaikuttaminen ja EU

5.2 Vertaisnuorisotiedotus - keino osallistaa, kuulla ja monitoroida

Asiantuntijat kertoivat ettei vertaisnuorisotiedotus ole kovinkaan yleinen nuorisotyön työmuoto Suomessa. Vertaisnuorisotiedotuksen käytön laajuudesta ei myöskään ole olemassa kansallisia tilastoja. Syynä on, että työmuotoa on alettu kehittää vasta vuoden 2006 jälkeen, kun Suomen nuorisolaki tuli voimaan. Asiantuntijoiden mukaan työmuoto on käytössä haastatteluhetkellä, huhtikuussa 2010, suunnitelmallisesti tiettävästi vain muutamassa nuorten tieto- ja neuvontapalvelupisteessä eri puolella Suomea. Näitä paikkakuntia ovat Jyväskylä, Helsinki, Rovaniemi ja Lahti. Toiminta on käynnistymässä myös Pieksämäelle. Jyväskylässä toimintaa on ollut jo vuodesta 2000 lähtien. Jyväskylän nuorisopalvelut avasi nettilehti Painovirheen kymmenen vuotta sitten, koska nuoret toivoivat palvelutarvekyselyssä viestintäkanavaa, johon he voisivat itse tuottaa sisältöä.

A2: "Mä luulen, että työmuoto on vielä sen verran uusi monellekin nuorisotoimelle ja nuorisotyöntekijälle. Tämä mainittiin 2006 nuorisolaissa ja sen jälkeenhän tätä työmuotoa on vasta lähdetty suunnitelmallisesti kehittämään ja rakenteellisesti toteuttamaan Suomessa. Jos ajatellaan vuoden 2006 lukuja niin meillä oli 25 kuntaa, jotka toteutti näitä palveluita ja nyt sitten nämä määrät on kasvaneet huimaa vauhtia ja että ensisijaisesti on ollut tärkeitä tietenkin kouluttaa niitä työntekijöitä tekemään sitä työtä ja heillä on sitten välineitä ja osaamista ottaa nuoret mukaan. Tähän liittyy nuorten osallisuuteen ihan selkeästi tämä vertaistiedottamismalli myöskin.

5.2.1 Keino osallistaa nuoria

Tämä tutkimuksen tulokset osoittavat, että Nettilehti Painovirhe on keino osallistaa nuoria, jotka ovat kiinnostuneita kirjoittamaan ja videokuvaamaan. Nuorten haastatteluissa nousikin esiin, että heitä motivoi osallistumaan, koska harrastuksesta on heille hyötyä joko nykyisissä tai jatko-opinnoissa. Osallistumisesta on hyötyä myöhemmin työelämässä, koska muutama nuorista haaveilee toimittajan ammatista. Hyöty on ilmeinen, sillä haastatellun asiantuntijan mukaan nettilehden aikaisempia toimittajia on siirtynyt opiskelemaan viestintäalaa yliopistoon.

N2: "Lähdin mukaan nuorten yrittäjäystalo Voimavirran kautta tekkeä Nuorten Laturin nettisivuja ja sitten mä tulin vahingossa Painovirheen kokoukseen mukaan ja sitten se oli niin mielenkiintoista, että mä päätin lähteä toimittamaan tätä lehteä. Varsinkin kun mä olin haaveillut, että musta tulee jonkinlainen toimittaja."

N4: "Mä lähdin tähän silleen, että viestinnän alan kouluttaja koulussa kertoi tästä toiminnasta, kun mä halusin toimittajaksi tai haluan edelleen toimittajaksi ja se ehdotti, että tällainen harrastustoiminta on olemassa."

Nuorten osallisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että he ideoivat sekä kirjoittavat tai videoivat haastatteluja, uutisia tai kolumneja, jotka ilmestyvät 11 kertaa vuodessa nettilehdessä. Toimintaa koordinoiva projektisihteeri välittää nuorille juttuideoita, joista nuoret voivat halutessaan kirjoittaa. Nuoret kertovat, että he ovat voineet tutustua media-alaan myös vieraillemalla Iltasanomat -lehdessä ja Nelonen-televisiokanavalla. Nuoret ovat myös olleet työharjoittelussa Ylen toimituksessa. Lisäksi he ovat osallistuneet kirjoittaja- ja valokuvauskoulutuksiin, joita nettilehti Painovirhe on järjestänyt tarpeen mukaan eri seuduilla.

Haastatellut nuoret kertoivat, että nettilehden toimintaan osallistuminen ei

vaadi paljota heidän vapaa-ajastaan. He käyttävät kuukaudessa siihen noin pari päivää. Poikkeuksena ovat videokuvaamista harrastavat kolme nuorta, jotka olivat olleet täystyöllistettyjä puolen vuoden ajan, sillä he olivat kuvanneet erästä nuorten vaikuttamisesta kertovaa dokumenttia. Nuoret kertoivat haastattelussaan, että he kokoontuvat kerran kuukaudessa ideoimaan aiheita toimittajien kokoukseen, jonka kutsuu koolle nettilehden toimintaa koordinoiva projektisihteeri. Nettilehdellä on vara- ja päätoimittajat, nuoria hekin, joiden tehtävänä on tarkistaa toimituksen ulkopuolelta tulevat jutut ja laittaa ne eteenpäin projektisihteerille, joka julkaisee ne nettisivulla. Lehtityön ja koulutusten lisäksi nuoret käyvät noin kerran kuukaudessa markkinoimassa Painovirhettä ja tieto- ja neuvontapalvelu NuortenLaturin toimintaa toisille nuorille esimerkiksi kouluilla ja nuorisotiloilla.

A1: "Vertaistiedotukseen kuuluu myös, että he käyvät itse kouluissa kertomassa tästä toiminnasta ja yleensäkin Nuorten Laturista, tieto- ja neuvontapalveluista. Tätä tapahtuu kuitenkin valitettavan harvoin, suunnilleen kerran vuodessa. Joskus olemme ottaneet opiskelijoita tähän avuksi. Vastikään kaksi nuorta kävi Vihtavuoren koululla oma-aloitteisesti tällaisen tiedotuskierroksen tekemässä."

Haastateltu asiantuntija kertoi, että jatkossa sekä nuorten tieto- ja neuvontapalvelu NuortenLaturista että Painovirheestä on tarkoitus kehittää vuorovaikutteisia palveluita, jotka hyödyntävät sosiaalisen median järjestelmiä. NuortenLaturin ja Painovirheen sivuille tulee mahdollisuus kommentoida juttuja.

Haastatellun asiantuntijan mukaan Painovirhe on tällä hetkellä Euroopan yksi parhaimmista esimerkeistä, miten nuoret voidaan osallistaa viestimiseen. Asiantuntijat kertovat, että vastaavanlaista toimintaa on myös Helsingin Tapulikaupungin nuorisotalolla, ja esimerkiksi Helsingin

nuorisotiedotuskeskus Kompassin nuoret ovat kouluttautuneet vertaisvastaajiksi nuorten kysy ja vastaa -verkkopalveluun. Vertaisnuorisotiedottaminen ei kuitenkaan ole vain verkkoviestintää, vaan nuoret voivat viestiä vertaisilleen myös erilaisissa tilaisuuksissa. Haastatellut asiantuntijat kertoivat, että eri paikkakuntien nuoret ovat järjestäneet teemallisia tilaisuuksia, joissa he ovat kertoneet toisille nuorille kokemuksistaan esimerkiksi vapaaehtoistyössä, opiskelijavaihdossa, kesätyömahdollisuuksista tai globaaleista asioista kuten luonnonsuojelusta. Vertaisnuorisotiedotuksessa onkin kyse siitä, että nuoret kertovat toisille nuorille omista kokemuksistaan.

A3: "...erityisen tärkeä anti on ja se on lisäarvo myös nuorten tieto- ja neuvontatyölle, et sieltä tulee nuoren oma kokemus ja ja sitä kautta ihan erilainen näkökulma siihen asiaan. Sieltä voi tulla hyvin paljon sellaista hiljaista tietoa, mitä ei niinkun muuten siinä tuota nuorten tieto- ja neuvontatyössä tulisi."

Sen lisäksi että nettilehti osallistaa nuoria toimittajan työhön, nettilehden sisältö voisi tukea myös lukijoidensa kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi. Näitä juttuja ovat edellä esitellyt EU-aiheiset ja nuorten vaikuttamisesta kertovat jutut, joita oli keskimäärin noin viidesosa kaikista tammikuun 2008 ja heinäkuun 2010 välisenä aikana ilmestyneistä jutuista (taulukko 7).

2008	2009	2010	Keskiarvo
21,5 %	16,3 %	31,6 %	20 %

Taulukko 7. Nuorten aktiivista kansalaisuutta tukevien juttujen osuus kaikista jutuista

Osa haastatelluista nuorista uskoi, että heidän kirjoituksillaan olisi valtaa vaikuttaa muiden nuorten asenteisiin esimerkiksi politiikasta. Nuorilta

kysyttiin "voisiko Painovirhe olla kanava, jota kautta muut nuoret voisivat oppia kansalaistaitoja?" Yksi nuorista vastasi, että kyllä, jos nuoret tuntisivat nettilehden paremmin ja lukisivat juttuja ahkerammin.

N1: "Voisi, jos siitä [Painovirheestä] tulee iso juttu. Jos ihmiset jopa oottais, että tulee uuden kuun numero, sillä olisi se kannatus ja nuorten luottamus, jotta kun joku toimittaja kirjoittaa vaikka, miten pahoja kokoomuslaiset ovat, se oli huono esimerkki, mutta nuorten mielipide, jotka tietää jotain kirjoittamastaan asiasta arvoitettuun lehteen, niin tavallaan ne nuoret, jotka seuraa sitä lehteä, voisivat, että aijaa en tiedä tosta kyllä mitään, mutta jos tuo sanoo noin, voi se olla noin."

Nettilehti ei kuitenkaan toimi suosittelukanavana, koska sen lukijakuntaan kuuluu vain vähän nuoria. Haastatteluissa ilmeni, että muut nuoret eivät tunne Painovirhettä tarpeeksi hyvin. Suurin osa nettilehden lukijoista on aikuisia, esimerkiksi nuorisotyöntekijöitä, jotka ovat velvollisia lukemaan nuorten kirjoituksia työnsä puolensa. Tämä ei ole aivan verratonta, sillä nettilehti on suunnattu nuorten lisäksi aikuisille, koska se on nuorten osallistamisen lisäksi kanava nuorten vaikuttamiseen ja kuulemiseen (Ijäs 2007, 3). Haastatellun asiantuntijan mukaan nettilehden sivuilla oli vuonna 2009 noin 10 000 käyntiä.

N2: "Me ollaan aika hyvin päästy esille aikuisten ja nuorisotyöntekijöiden ja muiden jotka on nuorten kanssa tekemisissä, sitten on jotkut päättäjät käyneet maakunnan ulkopuoleltakin, mutta meillä on tämän vuoden tavoitteena, että me saatas enemmän suunnattua nuorille, sillä tämä on nuorten lehti. Ja me nuoret tehdään nuorille tätä lehteä, mutta aikuiset käyvät lukemassa tätä. Meillä on kyllä liian vähän nuorta lukijakuntaa."

Haastatellut nuoret uskovat, että nettilehden suosio voisi kasvaa, jos nettilehdessä olisi juttuja monipuolisemmin eri aiheista kuten musiikista ja

elokuvista. Tämä vaatisi, että nettilehdellä olisi enemmän toimittajia. Nuoret olivat myös huolestuneita, että nettilehden toiminta loppuu kokonaan, kun he lopettavat harrastuksen lähtiessään toisen asteen koulutukseen jälkeen opiskelemaan. Osa haastateltavista nuorista kommentoikin, että nettilehden suosio nuorten keskuudessa kasvaisi, jos toimintaan osallistuisi useampi nuori. Lehdessä olisi tällöin enemmän juttuja, joissa voisi käsitellä eri asioita monipuolisemmin.

N4: "Kun olisi enemmän tekijöitä, sitten se leviäisi laajemmalle. Tässäkin kun meitä on kuusi, meistä montako kirjoittaa? Kolme ja muut tekee videoita."

Nuorten mielestä yhteiskunnalliset aiheet voisivat puolestaan houkutella lukijakuntaan vaikuttamisesta kiinnostuneita nuoria. Ongelmana vain on, että nettilehden toimittajakunnassa ei ole tällä hetkellä sellaisia nuoria, jotka olisivat kiinnostuneita kirjoittamaan yhteiskunnallisista aiheista. Yksi haastatelluista sanoo, että hän voisi kirjoittaa yhteiskuntaa ja EU:ta käsitteleviä aiheita. Vaivan näkeminen tuntuu hänestä kuitenkin turhalta, koska juttuja ei lue ketkään muut kuin ne, jotka ovat pakotettuja katsomaan niitä työnsä puolesta. Nuorten haastattelussa tuli kuitenkin kannatusta ajatukselle, että nettilehdessä olisi myös EU-aiheisia juttuja. Nämä jutut voisivat olla hyvinkin kiinnostavia, jos EU:a käsittelevistä aiheista on kerrottu helposti ymmärrettävästi, ei virkamiesten kapulakielellä. Yksi nuorista esitti, että vaikeita, kuten lakia käsitteleviä aiheita olisi tärkeä avata nuorille mahdollisimman käytännönläheisin esimerkein.

N3: "Se pitäisi tehdä niin, että tavallaan juttelee sen asian lukijalle."

N2: "Ja käytännönläheisesti. Voi kirjoittaa niin, että se on helppo lukea ja ymmärtää. Esimerkiksi lakijuttujen selittämiseen voisi ottaa ihan käytännön esimerkkejä nuorten elämästä ja miten ne vaikuttavat nuoriin täällä"

Suomessa.”

Haastateltujen mielestä mielenkiintoisimmillaan EU-aiheinen juttu on silloin, kun se koskettaa jotenkin nuorten elämää. Epäkiinnostavinta onkin, miten EU vaikuttaa muiden jäsenvaltioiden elämään. Myös asiantuntijat arvioivat, että Euroopan Unioni on helpompi aihe silloin, kun sitä käsitellään paikallisin aihein, konkreettisesti ja nuorten omien käytännön kokemusten kautta. Esimerkiksi koulutus- ja liikkuvuusohjelmista sekä matkustamisesta kertovat jutut kiinnostavat nuoria. Haastateltavat nuoret suosittelivat myös vertaistiedottamista EU-asioiden tiedottamisessa.

N3: ”Jos nuoret lukisi EU-juttuja, ne lukisi mieluummin nuorten kirjoittamia, koska nuoret osaisi ehkä ottaa sellaisen näkökulman siihen asiaan. Kuten miten EU vaikuttaa nuorten elämään. Ehkä kaikki maanviljelyjutut eivät vaikuta niin hirveästi täällä kaupungin keskustassa.”

N4: ”Ja se miten voi itse vaikuttaa niihin EU-juttuihin.”

N1: ”Ja EU:n mahdollisuudet, kaikki ne vaihtojutut, joita EU tukee. Niistä vois tiedottaa.”

Asiantuntijoiden arvioita osallisuuden merkityksestä

Haastatellun asiantuntijan mukaan vertaisnuorisotiedotuksessa on kyse siitä, että nuorten halutaan osallistuvan heille suunnatun toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arvioimiseen, jotta nuorisotalon toimijat voivat tarjota heille sellaisia palveluita, joista on heille hyötyä ja joita he käyttävät mielellään.

A2: ”Osallisuus on mun mielestä siinä mielessä tärkeää, että nuorten palveluita yhä enemmän vähennetään, on tää yleinen taloudellinen tilanne ja nää kuntaliitokset ja palvelurakenne uudistukset ja niitä yhdistetään ja

tavallaan sillä tavalla nuorten palvelut hukkuu isompiin kokonaisuuksiin. Ja ne palvelut ei välttämättä sitten tavoita nuoria. Ne ei ole nuorten sellaisia että nuorten olisi helppo lähestyä niitä palveluita tai nuoret löytäis niitä helposti ja sillä tavalla kun nuoret ovat mukana suunnittelemassa niitä palveluita, nuoret ovat myöskin toteuttamassa niitä palveluita ja erityisesti mä korostan, että nuoret oiaivat arvioimassa niitä palveluita onko ne sellaisia, mitä he käyttävät, onko niistä hyötyä heille. Niin sillä tavalla saadaan se palveluitten käyttäjien todellinen ääni kuuluviin."

Kaksi asiantuntijaa arvioi, että yhteiskunta tukee nuorten osallisuutta, koska se on keino tukea heidän kasvuaan aktiivisiksi ja omiin vaikuttamismahdollisuuksiinsa uskoviksi kansalaisiksi. Asiantuntijat arvioivat myös, että ne nuoret, joilla on kokemusta vaikuttamisesta, jakavat tietoa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista myös muille nuorille.

A4: "...mitä nuorempana pystyy saamaan kokemuksia siitä, että pystyy vaikuttamaan omaan elämäänsä niin kun tämmösiä onnistumisen kokemuksia ja tunteen siitä, että omalla mielipiteellä on merkitystä ja se on tärkeää ja pystyy tekemään sitten tavallaan oppii ne toimintatavat yhä pienestä, nuoresta lähtien. Tavallaan oppii no... niin... jatkossakin."

A4:"Tietenkin se, että ne nuoret, jotka sitä tietoa jakaa, niin luultavammin se on sillä tavalla, mitä muut nuoret voivat helpommin hyödyntää ja tuoda lähemmäksi arkee."

Asiantuntijoiden arviota vahvistaa yhden haastatellun nuoren kommentti, jonka mukaan hän on oppinut Painovirheen toiminnassa, miten voisi vaikuttaa.

N1: "Olen oppineet medialukutaitoa ja tiedän, että miten voisi vaikuttaa ja tuntee tämän kautta nuorisovaltuuston vähän paremmin. Tietää sen

vaikuttamismahdollisuudet ja jotain muuta sellaista.”

Asiantuntijoiden mielestä osallisuudella tuetaan myös nuorten työelämän valmiuksia ja kasvua tuottaviksi kansalaisiksi, jotka rahoittavat myöhemmin yhteiskunnan palvelut. Esimerkiksi nettilehti Painovirheen toiminta vahvistaa niiden nuorten työelämän valmiuksia, jotka haluavat elättää itsensä toimittajina.

A2: ”Ja tietenkin se, että nuoret ovat yhteiskunnan tulevaisuuden rahoittajia elikkä pyritään välttämään sitä syrjäytymisen ehkäisyä ja syrjäytymistä, jotta saatas tavallaan tuottavia kansalaisia, jotka pystyy pitämään yhteiskunnan palveluita pystyissä.”

A3: ”...se tarjoaa mahdollisuuden oppia jotakin uutta, se tarjoaa semmoista kokemusta, josta nuorella on varmasti hyötyä tulevaisuudessa, kun ajattelee työmarkkinoita, opiskelua, hyvin monissa, oikeestaan vois sanoa kaikissa, vertaistiedottamisenhankkeissa tällä hetkellä, joissa nuoria on, niin hyvin tärkeä painopiste on siinä alkuvaiheessa, että nuoria koulutetaan ja ohjataan ja he pääsee niinkun vielä, niinkun heidän omat taidot, esiintymistaidot, tekniset taidot ja tämmöiset muut niinkun taidot.”

Lisäksi asiantuntija arvioi, että osallisuudella hitsataan kansalaisten yhteenkuuluvuutta, eurooppalaisuutta. Hän arvelee, että EU kenties painottaa osallisuutta myös siksi, että kansalaisilla on oikeus osallistua ja olla eurooppalainen.

A2: ”...sitten varmaan liittyy toivottavasti EU:n arvoihin ja eettisiin periaatteisiin, että kansalaisille annetaan mahdollisuus, koska heillä on oikeus osallistua, heillä on oikeus tulla kuulluiksi elikkä tällaisia vähän syvempiä sitten, siitä että jokaisella on oikeus olla osana Eurooppaa ja eurooppalaisuutta ja olla eurooppalainen.”

Haastateltujen asiantuntijoiden mukaan nuorten osallistaminen on siis keino, jolla julkinen hallinto

- 1.) saa tietoa, millaisia palveluja nuoret tarvitsevat. Nuoret käyttävät hyödyllisiksi toteamiaan palveluja mielellään ja suosittelevat niitä siksi mieluusti myös toisille nuorille.
- 2.) tukee nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi, jotka tuntevat omat oikeutensa vaikuttaa ja ovat kykeneviä osallistumaan tuottavaan työhön, jolla rahoitetaan yhteiskunnan toiminta.
- 3.) tukee kansalaisten yhteisöllisyyttä. Eurooppalainen hallinto voi myös vahvistaa osallisuuden kautta kansalaisten eurooppalaista identiteettiä.

5.2.2 Keino kuulla nuoria

Haastatellun asiantuntijan mukaan vertaisnuorisotiedotustyö on suoraan nuorten äänen kuulemista. Nuorten ääni tulee esiin, koska he voivat kirjoittaa nettilehti Painovirheen juttuja omasta näkökulmastaan, ilman että kukaan editoi niitä millään lailla. Tätä viestiä vahvistanee se seikka, että aikuiset seuraavat nettilehti Painovirhettä ahkerammin kuin nuoret.

A1: "Tämähän on ihan suoraan nuorten äänen kuulemista. Nyt tulee suora mahdollisuus kirjoittaa uutisia omasta näkökulmastaan, ilman että kukaan toimittaja editoi millään lailla. Siihen kannustaa kertoa nuorten elämästä kuten se on. Ja kannustaa ottamaan median haltuun ja varhaisessa vaiheessa."

Ajatusta, että Painovirhe on keino kuulla nuoria, vahvistaa kaksi nettilehdessä ilmestynyttä juttua. Ensimmäkin nettilehdessä on neljän europarlamentaarikon kirjoittamaa juttua, jossa he vastaavat

keskisuomalaisten nuorten heille esittämiin kysymyksiin. Nettlehti Painovirhe haastatteli nuoria Euroopan nuorisoviikon tapahtumassa marraskuussa 2008. Painovirheen toimittajat työstivät nuorten kommenteista noin kymmenen minuutin mittaisen DVD-koosteen, jonka nimi on "Kansalaisten videoterveisiä Suomen MEPeille". Reino Paasilinna, Sirpa Pietikäinen, Ville Itälä ja Riitta Myller vastasivat nuorille ja kommentoivat muun muassa seuraavia nuorten väitteitä:

"Valta jakautuu EU-maiden kesken epätasaisesti. Nyt on muutama hallitseva maa. Tarvitaan lisää tasavertaisuutta maiden kesken."

"EU tulee liian lähelle ihoa, saa olla kaukaisempaa. EU:n tulisi olla vain ja pelkästään taloudellinen ja rajaylityksellinen liitto."

"EU:ssa liikaa paperityötä, esim. nuorten vaikea ymmärtää kaikkea mitä voivat tehdä, koska liikaa kaavakkeita ja dead lineja."

Tässä tutkimuksessa ei analysoida tarkemmin näiden vastausten sisältöä, vaan todetaan, että tämä DVD oli yksi keino saada nuorten ääni kuuluviin.

Näiden juttujen lisäksi nettilehdessä on Jyväskylän nuorisovaltuuston kirjoittama nuvan kuukautiset -palsta, josta on kerrottu jo aikaisemminkin tässä tutkielmassa. Nuorilta kysyttiin haastattelussa voisivatko nuorisovaltuuston toiminnasta kirjoitetut jutut herättää heidän ja muiden nuorten luottamuksen päättäjiin ja siihen, että he kuuntelevat nuoria. Yksi haastateltavista kommentoi, että luottamus voi syntyä vain ajan kanssa, jos nuoret saisivat kokemuksia, että heidät on otettu oikeasti mukaan päätöksentekoon.

N3: "Jos saadaan konkreettisia päätöksiä, sellaisia, mitä on saatu aikaan. Mutta se menee ajan kanssa, sillä nämä on aika uusia juttuja. Sitten ehkä

joskus 10 vuoden päästä se on suositumpaa, kun siitä tulee tavallaan perinne ja pohja sille, että päätöksiä saadaan tehtyä sitä kautta ja halutaan sitten lähteä mukaan. Nyt voi olla, että ei uskota, että voidaan oikeasti vaikuttaa.”

Vaikka nettilehti olisikin kanava nuorten kuulemiseen, haastatellut nuoret eivät luota yleisesti vaikuttamismahdollisuuksiinsa, varsinkaan EU-tasolla.

N2: ”Vaikka mä olen vaikuttamisessa mukana niin silti musta tuntuu, että se EU:n päätöksenteko on tosi kaukana vielä”.

Nuorten skeptisyys johtuu siitä, etteivät he luota ylipäätään suomalaisten vaikutusvaltaan EU:ssa. Yhden haastatellun nuoren mukaan suomalaisille nuorilla ei edes ole sellaista kulttuuria, että he välttämättä haluaisivat vaikuttaa EU-tasolla. Hän uskoo kuitenkin, että nuorten aktiivisuus voisi lisääntyä, jos nuorten kuulemisjärjestelmät vakiinnuttaisivat asemansa. Haastateltavien mielestä nuoret olisi huomioitava päätöksenteossa, koska he ovat seuraava asioista päättävä sukupolvi. Heidän äänensä huomioimatta jättäminen vaikuttaisi muun muassa siihen, etteivät he luota aikuisinakaan päättäjiin.

N2: ”Jos nuorille ei annata edes mahdollisuutta, on korkeampi kynnyks aikuisena lähtee vaikuttaa ja aktivistivaikuttaa yhteiskunnassa. Se on ihan tärkeää jo nuorena aloittaa se ja lisäksi kun meitä nuoria on täällä jonkin verran, että nuoret saadaan pysymään täällä ja on tärkeää ottaa meidän mielipiteet huomioon, koska tämä yhteiskunta koskee meitäkin.”

Vaikka nuoret eivät luota vaikuttamismahdollisuuksiinsa EU-tasolla, asiantuntijoilla oli kokemusta siitä, että myös suomalaiset nuorisotyöntekijät ja nuoret ovat voineet osallistua Euroopan nuorisopoliittisten tavoitteiden muotoiluun. Euroopan komissio kuuli nuoria esimerkiksi valmistellaan EU:n

nuorisopolitiikan uudet tuulet -nimistä valkoista kirjaa.

A2: "Silloin kun EU julkaisi valkoisen kirjan, elikkä nuorisopolitiikan valkoisen kirjan vuonna 2000 ko se oli, niin tuota, siinä oli mukana muistaakseni tuhansia nuoria ympäri Eurooppaa, hyvinkin pitkällä ja kuitenkin tiiviillä aikajanalla, jotta nuorten ääni saatiin kuuluviin siihen ensimmäiseen valkoiseen kirjaan tästä nuorisopolittikasta... Mä olen kyllä sen verran lähellä ollut niitä prosesseja, että tuota mä voin kyllä sanoa ihan niinku hyvällä omallatunnolla, että kyllä siellä on nuorten ääni oikeesti kuultu."

5.2.3 Keino monitoroida nuoria

Asiantuntijoiden haastatteluissa ilmeni, että Suomessa ei ole tällä hetkellä (haastattelut huhtikuussa 2010) käytössä systemaattista tilastointia nuorten tieto- ja neuvontapalvelupisteiden toiminnasta. Kansallinen tilastointiohjelma otettiin käyttöön loppuvuodesta 2010, haastatteluiden jälkeisenä aikana. Tilastot välittyvät Euroopan komissioon. Asiantuntijat kertoivat, että jotkut nuorten tieto- ja neuvontapalvelupisteet ovat tilastoineet toimintaansa jo aikaisemminkin. Asiantuntija kertoi, että esimerkiksi Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut on koonnut vuosittaista tilastoa muun muassa siitä, kuinka moni nuori käyttää nuorten tieto- ja neuvontapalvelu NuortenLaturin palveluja eli myös lukee nettilehti Painovirhettä. Nuorisopalvelut on välittänyt tiedot Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kansalliseen koordinaatio- ja kehittämiskeskukseen, joka on puolestaan välittänyt kansalliset tilastot Opetusministeriöön, Eryicaan ja Oulun nuorisosiain lautakunnalle. Yksi asiantuntijoista tiesi, että Eryica laatii kansallisista tilastoista Euroopan laajuisia tilastoja ja, että Opetusministeriö raportoi tietoja Euroopan komissiolle. Yksi asiantuntijoista kertoo haastattelussaan, että koordinaatio- ja kehittämiskeskus raportoi kysyttäessä myös Euroopan komissiolle tai Euroopan Neuvostolle, jos nämä

kokoavat joitain tilastoja.

Haastatellun asiantuntijan mukaan kansallinen tilastointiohjelma on vapaaehtoinen ja maksuton kaikille kunnille. Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kansallinen koordinaatio- ja kehittämiskeskus on maksanut sen kehittämistyön ja viisi nuorten tieto- ja neuvontapalvelua on ollut mukana pilotoimassa ja testaamassa sitä. Tilastointiohjelman avulla saadaan jatkossa kerättyä tietoa muun muassa siitä, mistä aihealueesta nuoret kysyvät nuorisotyöntekijöiltä, onko kysyjä tyttö vai poika ja millaista toimintaa nuorille järjestetään kunnissa, kuten vertaistiedottajaryhmiä. Asiantuntijan mukaan monitoroinnin ansiosta nuorille voidaan tarjota jatkossa entistä laadukkaampia palveluja, kun nähdään niiden käyttöaste ja voidaan analysoida käytettyjä menetelmiä. Palveluja voidaan näin ollen kohdentaa. Tietoja voidaan hyödyntää myös rahoituksen haussa, kun voidaan osoittaa, että palvelulla on kysyntää tai joitakin puutteita verrattuna esimerkiksi muihin paikkakuntiin Suomessa.

A2: "...saadaan hyvinkin tarkasti sitä tietoa, esimerkiksi se, että kysyykö nuori esim. Youth in Action -ohjelmasta, onko siellä ollut enemmän tyttöjä vai poikia, onko ne Suomessa jotenkin sijoittuneet tiettyyn osaan Suomea, minkä ikäiset, mitä välinettä käyttäneet, kun ovat kysyneet tästä ohjelmasta. Eli silloin kun me nähdään tällaisia, me voidaan myös kohdentaa sinne tietyn tyyppistä tai sitten me huomataan, että täällä on aukkoja esimerkiksi tietystä aihealueista, joista nuoret ei kysy ollenkaan. Voidaan miettiä, miksi siellä on aukkoja. Eikö siellä työntekijät tiedä? Onko todellakin niin, että nuoret eivät ole kiinnostuneet näistä aihealueista? Tai eikö heillä ole tarpeellisia välineitä tai tavallaan sitten niin, kun kattoo tällaisia."

EU:n valtioissa ei ole käytössä täysin vastaavaa tilastointiohjelmaa. Niitä on kuitenkin käytössä. Esimerkiksi Itävallassa on käytössä yhdenlainen, josta Suomen koordinaatio- ja kehittämiskeskuksen asiantuntijat ovat myös

tiedustelleet kokemuksia. Asiantuntijan mukaan suomalaiset ovat tilastointiasiassa hieman jälkijunassa verrattuna joihinkin muihin valtioihin. Esimerkiksi ranskalaisilla on hyvin tarkkaa tilastointia. Asiantuntijan mukaan tilastointi on ollut tähän mennessä vähäistä, koska kukaan ei ole ollut vastuussa eikä kehittämässä nuorten tieto- ja neuvontapalvelua ennen vuotta 2006. Vuodet 2006-2010 on käytetty asiantuntijan mukaan nuorten tieto- ja neuvontapalvelupisteiden toiminnan käynnistämiseen eri puolelle Suomea.

6 POHDINTA

Tämän tutkielman tavoitteena on ollut selvittää, miten Euroopan Unionin poliittiset tavoitteet osallistaa ja kuulla kansalaisia näkyvät ruohonjuuritasolla, kunnallisessa vertaisnuorisotiedotuksessa. Ajatuksena tutkielmassa on, että osallistaminen ja kuuleminen ovat keinoja, joilla poliittinen organisaatio voi ansaita kansalaisten hyväksynnän eli legitimitetin (esim. Vos & Schoemaker 1999, 97). Vertaisnuorisotiedotuksella tarkoitetaan nuorten osallistumista nuorille suunnatun sekä nuoria kiinnostavan tiedon keräämiseen, tuottamiseen, levitykseen ja neuvontaan (Euroopan yhteisöjen komissio 2001a). EU:n tavoitteet osallistaa ja kuulla voivat kuitenkin olla vain hienoja korulauseita ja viestintä yksisuuntaista propagandaa, jonka tavoitteena on hyödyttää Euroopan Unionia. Tutkimuksen taustalla oli myös halu selvittää, ovatko nuoret suosittelijoita, jotka välittävät vertaisilleen tietoa EU:n mahdollisuuksista. Asiaa on tutkittu analysoimalla keskisuomalaista nettilehti Painovirhettä, jonka toiminta on osa nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyötä. Painovirhe on nuorten toimittama nettilehti, jonka pääkohderyhmänä ovat nuoret. Tutkimukseen on ryhmähaastateltu teemahaastattelun menetelmällä nettilehden kuutta 15-19 -vuotiasta toimittajaa ja yksittäin neljää asiantuntijaa, jotka tekevät nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyötä. Lisäksi tutkimukseen on analysoitu nettilehden sisältöä, joista valikoitui sisällön erittelyyn 50 nuorten kirjoittamaa juttua.

Ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä kysyttiin, millainen merkitys Euroopan Unionin nuorisopolitiikalla on ollut kunnalliseen nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyöhön, jonka yksi työmuoto on vertaisnuorisotiedotus? Tutkielman tulosten perusteella EU:n vaikutus on ollut merkittävä. Asiantuntijat kertoivat, että esimerkiksi nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyö on käynnistynyt Suomeen EU:n vaikutuksesta. Haastateltujen

asiantuntijoiden vastaukset vahvistavat Siuralan (2007, 347-348) näkemystä, että EU:n nuorisopoliittiset linjaukset on "valutettu" Suomen nuorisopoliittisten ohjelmien ja lainsäädännön kautta kuntien nuorisotyöhön. Haastateltujen asiantuntijoiden mukaan EU:n vaikutus on kuitenkin ollut tervetullutta ja hyödyllistä, sillä eurooppalaisilla linjauksilla on ollut mahdollista perustella nuorisotyön tarpeita paikallisille päättäjille. Myös eurooppalainen kokemusten vaihto on koettu hyödylliseksi.

Myös vertaisnuorisotiedotus on yleistymässä Suomessa EU:n vaikutuksesta. Työmuotoa on kehitetty Suomessa vasta vuodesta 2006 alkaen ja se on käytössä suunnitelmallisesti neljällä paikkakunnalla. Tutkimuskohteena oli keskisuomalaisten nuorten toimittama nettilehti Painovirhe, jossa tutkimusajankohtana ilmestyneistä jutuista 9 prosenttia käsitteli EU:a ja 11 prosenttia nuorten vaikuttamista. Luvut tarkoittavat noin viidesosa nettilehden sisällöstä. EU on vaikuttanut Painovirheen sisältöön eniten CIMOn eli Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen kautta, joka rahoittaa EU:n Youth in Action -ohjelmasta paljon nuorten demokratia- ja nuorisotiedotushankkeita. EU-aiheisia juttuja oli 22, joista 16 kertoi Youth in Action -ohjelmasta rahoitetuista hankkeista. Ne ovat aiheita, jotka ovat lähellä nuorten arkea (vertaa kognitiivinen legitimizeetti luku 2.1.). Juttujen vaikuttavuutta heikentää se, että jutuista suurin osa ilmestyi samassa nettilehden erikoisnumerossa marraskuussa 2008, jossa kerrottiin Euroopan nuorisoviikosta. Ja esimerkiksi vuonna 2010 ei heinäkuuhun mennessä ollut ilmestynyt ainoatakaan EU-aiheista juttua. Nettilehdessä ei siis ilmesty säännöllisin välein EU-aiheisia juttuja, joiden avulla kirjoittajat suosittelisivat muille nuorille esimerkiksi hakemaan rahoitusta Youth in Action -ohjelmasta. Tätä EU kuitenkin odottaa nuorilta, sillä esimerkiksi nuorten ryhmätapaamiset-hankkeen loppuraportissa (CIMO 2010, raportointilomakkeet) pyydetään raportoimaan, "miten hankkeenne tuotti selkeää mainosarvoa Youth in Action -ohjelmalle".

Painovirhe ei siis vaikuttaisi olevan osallistavan markkinoinnin (Takala 2007, 17) kanava Euroopan Unionille. Nettehdessä on kuitenkin potentiaalia tällaiseksi kanavaksi, mutta se vaatisi, että joku ottaisi tehtäväkseen kirjoittaa ja koota nettisivulle tällaisia juttuja. Tämä toteutui Euroopan nuorisoviikon erikoislehdessä, johon eri järjestöjen jäsenet kirjoittivat esimerkiksi työskentelystään ja opiskelustaan muissa Euroopan valtioissa. Nämä jutut osoittavat myös sen, että EU:n viestintä ei ole ainoastaan yksipuolista tiedottamista, vaan sillä on olemassa luottajajoukkojen (faith-holders, Luomahon 2006, 59) kaltaisia sidosryhmiä, jotka suosittelevat oma-aloitteisesti kokemaansa muille. Nuoret ovat kertoneet esimerkiksi siitä, miten heidän hankkeensa ovat hyödyntäneet EU-rahoitusta. Kokemukset ovatkin suosittelumarkkinoinnin lähtökohta (Pralhad ja Ramaswamy 2004, 5). Voidaan sanoa, että EU vaikuttaa nuoriin kansallisten toimijoiden kautta, jotka puolestaan vaikuttavat paikallisiin toimijoihin. Kansalliset toimijat auttavat nuoria ja nuorisoyhdistyksiä hyödyntämään EU-rahoitusta toimintansa järjestämiseen. Lisäksi nuoret voivat osallistua toimintaan, esimerkiksi nuorisovaltuustoissa, joiden puitteet EU on järjestänyt nuorisopoliittisilla linjauksillaan. Kansallisten ja paikallisten toimijoiden kautta vaikuttaminen onkin järkevää, sillä yhteiskunta ja ihmisiä ympäröivä kulttuuri vaikuttavat ihmisten mielikuviin ja asenteisiin organisaation toiminnan hyväksyttävyydestä (Aldrich & Fiol 1994, 646). Tältä erää voisi kuitenkin todeta, että Euroopan Unioni poliittisena organisaationa ei niinkään puhuttele nuoria. Tämä ei kuitenkaan ole aivan tavatonta, sillä ei nettilehdessä ollut juttuja suomalaisestakaan päätöksestä Arkadianmäellä. Eurooppa kiinnostaa niiden asioiden, kuten matkailun ja opiskelun, kautta, jotka ovat arkisia.

Toisessa tutkimuskysymyksessä kysyttiin, millainen keino vertaisnuorisotiedotus on nuorten osallistamiseen, kuulemiseen ja monitoroimiseen? Tutkielman tulosten perusteella nettilehti Painovirhe näyttäisi olevan tällä hetkellä ennen kaikkea keino osallistaa nuoria, jotka

ovat kiinnostuneita kirjoittamisesta tai videokuvaamisesta. Heille osallisuudesta on hyötyä myöhemmin työelämässä. Nettilehti on myös keino opettaa nuorille medialukutaitoa, joka on tärkeä tieto- ja informaatioyhteiskunnan perustaito. Nettilehden nuorille toimittajille voi muodostua myös kokemusta siitä, että heillä on valta vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan median kautta. Nettilehden jutut eivät kuitenkaan aktivoi muita nuoria osallisuuteen tai edes keskustelemaan asioista, joka sopisi deliberatiivisen demokratialle (ks. luku 2.3.). Syynä on se, että nuoret eivät tunne nettilehteä tarpeeksi hyvin. Suurin osa lukijoista on aikuisia. Haastatellut asiantuntijat arvioivat, että EU painottaa nuorten osallisuutta, jotta heistä kasvaisi aktiivisia kansalaisia. Osallistaminen on myös keino kuulla nuoria ja saada palautetta palveluista. Palautteen perusteella palveluja on mahdollista kehittää. Lisäksi osallistaminen voi olla keinoa vahvistaa kansalaisten yhteisöllisyyttä.

Tulosten perusteella nettilehti vaikuttaisi olevan keino kuulla nuoria. Haastateltujen asiantuntijoiden mukaan vertaisnuorisotiedotus on suoraan nuorten kuulemista, koska nuorille annetaan mahdollisuus kertoa omista kokemuksistaan. Nuoret itse olivat kuitenkin kriittisiä vaikuttamismahdollisuuksistaan. Tuloksia luettaessa onkin huomioitava, että tässä tutkimuksessa ei selvitetty lukevatko aikuiset esimerkiksi nuorisovaltuuston jäsenten kirjoittamia juttuja ja huomioivatko niitä päätöksenteossaan. Onko nuorten mielipiteillä mitään merkitystä tai vaikutusta asioihin, siitä ei ole tietoa. Ei siis riitä, että nuorilla on kanava, jossa he voivat kirjoitella mielipiteistään. Ei myöskään riitä, että aikuiset vain lukevat nuorten kirjoittamia juttuja. Nuorten kirjoittamien juttujen tulisi myös vaikuttaa johonkin, jotta voidaan sanoa, että nettilehti on keino kuulla nuoria. Tässä tutkielmassa ei ole selvitetty, mihin nuorten jutut nettilehdessä ovat vaikuttaneet. Tämä voisikin olla mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe. Nettilehti voisi olla kanava nuorten kuulemiseen, jos se sisältäisi esimerkiksi haastatteluja, joissa nuorille on annettu mahdollisuus

kommentoida valmisteilla olevia kunnallisia, kansallisia ja Euroopan laajuisia päätöksiä. Nuoret toimittajat voisivat tehdä esimerkiksi nuorisogallupeja tai kirjoittaa mielipidekirjoituksia, joista päättäjät saisivat tietoa päätöstensä tueksi. Meet the Street -hankkeen jutut olivat tällaisia. Tämä vaatisi kuitenkin, että joku nuori olisi kiinnostunut tekemään tällaisia juttuja ja joku päättäjän näkisi tärkeäksi tällaisen yhteistyön. Tämä olisi keino osallistaa nuoria ja harjoittaa osallistuvaa demokratiaa (ks. luku 2.3.).

Nettilehdessä olisi potentiaalia kehittyä vuorovaikutteiseksi viestintäkanavaksi, jota kautta päättäjät tavoittavat nuoret ja voivat keskustella heidän kanssaan. Dialogi olisi keino herättää nuorten luottamus (Valentini 2008, 37). Tätä väitettä vahvistavat nettilehden neljä juttua, joissa suomalaiset europarlamentaarikot vastaavat nuorten heille esittämiin kysymyksiin. Kommentit tuskin vaikuttivat suoraan europarlamentaarikkojen tuleviin päätöksiin, tämä ei ollutkaan kysymysten tarkoitus, mutta ne todennäköisesti laittoivat heidät pohtimaan omaa rooliaan suomalaisten, myös nuorten edustajina Euroopassa. He saivat myös tietoonsa, että nettilehti Painovirhe on olemassa ja se voisi olla kanava, jota kautta he voisivat kuulla nuorten näkemyksiä. Nuoret puolestaan saivat kokemusta siitä, että päättäjät voivat ottaa heidän kysymyksensä todesta ja vastata kansalaisten mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Ville Itälä kannustaakin nuoria kirjeessään ottamaan yhteyttä sekä europarlamentaarikkoihin että kansanedustajiin.

Tämän tutkielman tulokset osoittaisivat lisäksi, että nettilehti Painovirhe ei ole ollut tähän mennessä kovinkaan merkittävä keino nuorten monitoroimiseen. Suomessa ei ole ollut käytössä tilastointiohjelmia, jonka vuoksi ei voida varmaksi tietää esimerkiksi sitä, kuinka monella paikkakunnalla vertaisnuorisotiedotusta käytetään nuorten osallistamiseen ja heille tiedottamiseen. Jatkossa nuorten monitorointi kuitenkin tehostuu, sillä kansallinen tieto- ja neuvontapalvelu koordinaatio- ja kehittämiskeskus

otti vuoden 2010 aikana käyttöön kansallisen tilastointiohjelman. Kunnat voivat raportoida vapaaehtoisesti tietoja esimerkiksi nuorista, jotka ovat käyttäneet nuorten tieto- ja neuvontapalveluja. Tilastoinnin avulla nähdään palveluiden käyttöaste ja voidaan analysoida menetelmiä. Tietojen avulla nuorille voidaan tarjota entistä laadukkaampia palveluja ja kohdentaa viestintää. Tiedot raportoidaan Opetusministeriöstä Euroopan komissioon, joka voinee myös hyödyntää tietoja. Monitoroinnista on etua, sillä organisaatioiden on oleellista tuntee toimintaympäristönsä ja tietää, mitä sidosryhmät ajattelevat ja haluavat siltä - nyt ja tulevaisuudessa. Näiden tietojen avulla organisaatio voi suunnata viestejään ja hallita legitimitetteään. (Luoma-aho 2008, 152; Suchman 1995, 586.)

Koska nettilehden jutut eivät tavoita nuoria, Painovirheellä ei voi myöskään olla merkittävää vaikutusta EU:n tai muiden päätöksentekojärjestelmien legitimitettiin. Nuorille ei siis välity nettilehden kautta tietoa EU:n hyödyistä (jotka voisivat vahvistaa pragmaattista legitimitettä), he eivät saa tietoa EU:n päätöksenteosta (joka voisi vahvistaa moraalista legitimitettä), eivätkä he saa tietoa, joka vahvistaisi heidän tunnettaan, että EU on luonnollinen ja itsestäänselvä osa heidän elämänsä (mikä vahvistaisi kognitiivista legitimitettä). Tilanne voi kuitenkin muuttua, jos nuoret alkaisivat lukea nettilehteä säännöllisesti ja siellä ilmestyisi yhä enemmän juttuja, jotka voisivat tukea nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi.

Mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe olisi tutustua muiden paikkakuntien vertaisnuorisotiedotustoimintaan. Tutkimuksessa voisi vertailla, mistä asioista nuoret tiedottavat toisilleen. Onko sisällöissä eroja, kun viestijöinä ovat nuoret eri puolelta Suomea. Tuloksilla voitaisiin esimerkiksi osoittaa, millä alueilla nuoret suhtautuvat positiivisimmin tai kielteisimmin Euroopan Unioniin. Tuloksia olisi antoisaa verrata myös eurooppalaisittain, sillä haastateltujen asiantuntijoiden mukaan Euroopassa vertaisnuorisotiedotusta on harjoitettu huomattavasti kauemmin ja systemaattisemmin kuin

Suomessa. Näitä tutkimuksia tehdessä olisi tarpeen välttää tämän tutkimuksen puutteet. Ongelmana on, että tutkimukseen käytetty aineisto kerättiin lähes vuosi aikaisemmin ennen kuin tutkimus valmistui. On vaarana, että tulokset sisältävät vanhentunutta tietoa ja, että tuona väliaikana on esimerkiksi EU julkaissut joitakin nuorisopoliittisia asiakirjoja, joita ei ole tiedetty käyttäällä tässä tutkimuksessa.

Tuloksia luettaessa on tärkeä huomioida lisäksi, että Painovirheen toiminta käynnistyi jo vuonna 2000, ennen vuonna 2006 voimaan tullutta nuorisolakia. Keskisuomalaisten nuorten osallisuus viestintään on siis ollut oma-aloitteista, ei ylhäältä päin johdettua. Nettlehti Painovirhe on esimerkki siitä, että nuoret (ja muut kansalaiset) osallistuvat toimintaan ja ottavat omakseen vain sellaisia palveluita ja sellaisia toimintatapoja, joista he kokevat olevan itselleen hyötyä tai arvoa. Näillä eväillä voidaan synnyttää nuorten sitoumus, tai asian ”omaksi kokeminen” (Helin 2006, 157), joka johtaa hyväksyntään ja tarjoaa Euroopan Unionille pragmaattisen tai moraalisen legitimitetin (Suchman 1995). Hyödyttömille asioille ei yleensä liikene aikaa. Tässä piilee myös sen salaisuus, miten nuoret voidaan osallistumaan Euroopan Unionin rakentamiseen. Nuorille tulee osoittaa heidän osallisuutensa konkreettiset hyödyt. Pelkkä aate ei motivoi välttämättä osallistumaan, jos nuoret eivät näe, miten Euroopan Unioni vaikuttaa heidän jokapäiväiseen elämäänsä. Kun tämä viesti avautuu, nuoret hyväksyvät EU:n myös kognitiivisella tasolla, itsestäänselvänä osana elämäänsä.

KIRJALLISUUS

Ahonen, T. & Moore, A. 2005. *Communities Dominate Brands. Business and Marketing Challenges for the 21st Century*. Lontoo: Futuretext.

Aldrich, H. E. & Fiol, C. M. 1994. Fools rush in? The institutional context of industry creation. *Academy of Management Review*. Vol. 19, No. 4, 645-670.

Antonsen, M. & Jensen, I. 1990. *Forms of Legitimacy Essential to Public Relations*. CERP Tampere Conference.

Ashforth, B. E. & Gibbs, B. W. The Double-Edge of Organizational Legitimation. *Organization Science*. Vol. 1, No. 2, March-April 1990, pp. 177-194.

Beetham, D. 1991. *The legitimation of power. Issues in political theory*. MacMillan Education Ltd.

Berndtson, E. 1996. *Politiikka tieteenä: johdatus valtio-opilliseen ajatteluun*. Edita, Helsinki.

Buchanan, A. 2002. Political legitimacy and democracy. *Ethics*. Vol. 112, No 4, 689-719.

Cescon, F. 2007. Glossary: European Citizenship. Euroopan komission kotisivut. Saatavilla [www.muodossa <http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/glossary.html>](http://www.muodossa.eu.coe.int/youth-partnership/glossary.html). Viitattu 8.2.2010.

Cimo. 2010. Raportointilomakkeet. Saatavilla [www.muodossa <URL: http://www.cimo.fi/ohjelmat/youth_in_action/osallistujalle>](http://www.cimo.fi/ohjelmat/youth_in_action/osallistujalle). Viitattu 30.11.2010.

Couldry, N. 2006. Culture and Citizenship. The missing link? *European Journal of Cultural Studies* 9, 3, 321-339.

Denhardt, R.B. & Denhardt, J.V. 2003. The new public service: an approach to reform. *International Review of Public Administration*, 8(1). Saatavilla [www.muodossa <URL: http://www.kapa21.or.kr/down/2003/IRPA/02_Robert_B_Denhardt.pdf>](http://www.kapa21.or.kr/down/2003/IRPA/02_Robert_B_Denhardt.pdf). Viitattu 19.10.2008.

de Vreese, C. H. 2003. *Communicating Europe. Policy Paper from New Generation Democracy project*. Saatavilla [www.muodossa <URL:](http://www.muodossa)

<http://fpc.org.uk/fsblob/89.pdf>> Viitattu 4.11.2007.

DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. 1983. The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48: 147-160. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa.com) <URL: <http://www.ics.uci.edu/~corps/phaseii/DiMaggioPowell-IronCageRevisited-ASR.pdf>>. Viitattu 30.10.2009.

Directorate-General Communication 2007. Eurobarometer. Young Europeans. Survey among young people aged between 15-30 in the European Union. Summary. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa.com): <URL: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_202_sum_en.pdf>. Viitattu 15.1.2010.

Directorate-General for Education and Culture. 2010. European Union's strategy for youth: investing and empowering. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa.com) < http://ec.europa.eu/youth/news/doc/new_strategy/eu_youth_strategy.pdf>. Viitattu 29.11.2010.

Dozier, D. M., Grunig, L. A., & Grunig, J. E. 1995. *Manager's guide to excellence in public relations and communication management*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Easton, D. 1965. *A Systems Analysis of Political Life*. John Wiley & Sons: New York.

Eder, K. 2007. The Public sphere and European democracy. Teoksessa Fossum, J. E. & Schlesinger, P. (toim.) *The European Union and the Public Sphere. A communicative space in the making?* Routledge. 44-64.

Eriksen, E. D. & Fossum, J. E. *Democracy in the European Union. Integration through deliberation?* Routledge: Taylor & Francis e-Library.

Eriksen, E. O. 2007. Conceptualising European public spheres. Teoksessa Fossum, J. E. & Schlesinger, P. (toim.) *The European Union and the Public Sphere. A communicative space in the making?* Routledge. 23-43.

Erkkilä, T. & Tiilikainen, T. 2007. *Avain EU-käsitteisiin. 4., päivitetty painos. Eurooppa-tiedotus*. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa.com) <URL: <http://www.eurooppa-tiedotus.fi/public/default.aspx?contentid=94354&nodeid=37843&contentlan=1&culture=fi-FI>>. Viitattu 19.10.2008.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Euroopan Komissio. 2010. Julkinen kuuleminen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta. Saatavilla www-muodossa <URL: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/citizens_initiative/consultation_fi.htm>. Viitattu 4.8.2010.

Euroopan parlamentin Suomen tiedotustoimisto. 2009. EU-asiat tutuksi. Viestintäpalveluita toimittajille. Saatavilla www-muodossa <http://ec.europa.eu/finland/pdf/eu-toimittajan_info090910.pdf>. Viitattu 10.6.2010.

Euroopan Unionin portaali. Koulutus ja nuoriso. Euroopan Unionin portaali. Saatavilla www-muodossa <URL: http://europa.eu/pol/educ/index_fi.htm>. Viitattu 3.9.2010.

Euroopan Unionin portaali. Lissabonin sopimus. Euroopan unionin portaali. Saatavilla www-muodossa <URL: http://europa.eu/lisbon_treaty/take/index_fi.htm>. Viitattu 18.9.2008.

Euroopan Unionin portaali. Maastrichtin sopimus Euroopan Unionista. Saatavilla www-muodossa <URL: http://europa.eu/legislation_summaries/economic_and_monetary_affairs/institutional_and_economic_framework/treaties_maastricht_fi.htm>. Viitattu 16.5.2010.

Euroopan Unionin portaali. Perustietoa sopimuksesta. Saatavilla www-muodossa <URL: http://europa.eu/about-eu/basic-information/index_fi.htm>. Viitattu 23.11.2010.

Euroopan unionin portaali. Sanasto. Saatavilla www-muodossa <URL: http://europa.eu/scadplus/glossary/democratic_deficit_fi.htm>. Viitattu 5.10.2008.

Euroopan Unionin virallinen lehti. 2009. Neuvoston päätöslauselma, annettu 27 päivänä marraskuuta 2009, nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010–2018). Saatavilla www-muodossa <URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:311:0001:0011:FI:PDF>>. Viitattu 23.11.2010.

Euroopan yhteisöjen komissio. 2001a. Nuorisopolitiikkaa koskeva valkoinen kirja. KOM(2001) 681 lopullinen. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0681:FIN:FI:PDF>>. Viitattu 23.11.2010.

Euroopan Yhteisöjen komissio. 2001b. Valkoinen kirja eurooppalaisesta hallintotavasta. Saatavilla www-muodossa <URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/fi/com/2001/com2001_0428fi01.pdf>. Viitattu 22.11.2010.

Euroopan yhteisöjen komissio. 2005a. Action Plan to improve communicating Europe by the Commission SEC(2005) 985. Saatavilla www-muodossa <URL: http://ec.europa.eu/dgs/communication/pdf/communication_com_en.pdf>. Viitattu 23.11.2010.

Euroopan yhteisöjen komissio. 2005b. Komission panos EU:n tulevaisuutta koskevaan pohdintaan: "K-suunnitelma": kansanvalta, kuunteleminen ja keskustelu. KOM 2005/494. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0494:FIN:FI:PDF>>. Viitattu 22.8.2008.

Euroopan yhteisöjen komissio. 2006a. Komission tiedonanto. 2006. Komission tiedonanto Eurooppa-neuvostolle. Pohdinta-aika ja K-suunnitelma. KOM 2006/212, lopullinen. Saatavilla www-muodossa <URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/fi/com/2006/com2006_0212fi01.pdf>. Viitattu 5.7.2008.

Euroopan yhteisöjen komissio. 2006b. Valkoinen kirja eurooppalaisesta viestintäpolitiikasta. KOM 2006/35, lopullinen. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0035:FIN:FI:PDF>>. Viitattu 1.3.2008.

European Commission. 2010. Eurobarometer 73. Public Opinion in the European Union. Saatavilla www-muodossa: <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb73/eb73_first_en.pdf> Viitattu 16.4.2011.

Eryica. 2004. Eurooppalainen nuorisotiedotuksen peruskirja. Saatavilla www-muodossa <URL: [http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/B0B783008C6D8C78C22571E7001E9FF1/\\$file/Eurooppalainen%20nuorisotiedotuksen%20peruskirja.pdf](http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/B0B783008C6D8C78C22571E7001E9FF1/$file/Eurooppalainen%20nuorisotiedotuksen%20peruskirja.pdf)>. Viitattu 23.11.2010

Fedotoff, J. 2007. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut - tiedon henki nuoruudessa. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Julkaisuja 76. 410-428.

Fedotoff, J. 2010. Haastattelu Oulussa. Huhtikuu 2010.

Fedotoff, J. 2010. Henkilökohtainen tiedonanto. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut Suomessa ja Euroopassa -esitys. Huhtikuu 2010.

Fossum, J. E. & Schlesinger, P. 2007. The European Union and the public sphere. A communicative space in the making? Teoksessa Fossum, J. E. & Schlesinger, P. (toim.) The European Union and the Public Sphere. A communicative space in the making? Routledge. 1-19.

Grunig, J. E. 1992. Excellence in public relations and communication management. Hillsdale: Erlbaum.

Helin, K. 2006. Yhdessä menestymisen taito. 5. painos. Kustantaja Talentum Media Oy. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P & Sajavaara, P. Tutki ja kirjoita. 6. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Holmström, S. 2004. The reflective paradigm. Teoksessa Ruler, B. V. & Vercic D. (toimittanut.), Public relations in Europe, a nation-by-nation introduction of public relations theory and practice. Berlin, New York: de Gruyter.

Hon, L. & Grunig, J. 1999. Guidelines for measuring relationships in public relations. The Institute for Public Relations. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://ipr.wieck.com/files/uploads/1999_MeasuringRelations.pdf>](http://www.muodossa.com/URL: http://ipr.wieck.com/files/uploads/1999_MeasuringRelations.pdf). Viitattu 1.2.2010.

Hämäläinen, J. 2007. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehityksessä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria - perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 73 & Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. 169 - 200.

Hyman, H. 1959. Political socialization: A Study in the Psychology of Political Behavior. Free Press.

Ijäs. 2007. Kannusteen seudullinen nuorisotiedotushanke. Toimintakertomus. Jyväskylän kaupunki. Nuorisosiainkeskus. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://www.nuortenlaturi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/16415_Kannusteen_seudullinen_nuorisotiedotushanke.pdf>](http://www.nuortenlaturi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/16415_Kannusteen_seudullinen_nuorisotiedotushanke.pdf). 18.11.2010.

Itella. 2009. Luotettavuus ja suosittelu ratkaisevat verkko-ostoksille päättymisen. Uutinen 5.3.2009. Saatavilla [www-muodossa <URL:](http://www.muodossa.com/URL:)

http://www.itella.fi/tiedotteet/2009/20090305_verkkokauppatutkimus.html>. Viitattu 30.11.2010.

Jones, R. J. B. 2001. *The Political Economy of European Citizenship*. Teoksessa: *Citizenship and Governance in the European Union*. Toim. Richard Bellamy & Alex Warleih. London & New York: Continuum. 143-162.

Jowett, G. S. & O'Donnell, V. 1986. *Propaganda and persuasion*. Newbury Park. California: Sage.

Karlsson, K. 2001. *Democracy, Legitimacy and the European Union*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.

Kauppi, P. 16.5.2008. "Nuorisoystävällinen Euroopan unioni / Vaikute." Kokoomusmepit kotisivuilla. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://www.kokoomusmepit.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=191&Itemid=8>](http://www.muodossa.com/URL: http://www.kokoomusmepit.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=191&Itemid=8). Viitattu 25.9.2008.

Kettunen, P. 2004. Osallistua vai vaikuttaa? Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimusjulkaisu, nro 39.

Kiilakoski, T. 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski (toim.) *Lasten ja nuorten kunta*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 8-24.

Koskinen, K. 2008. Kansalaiset keskustelevat - kuuleeko EU? Teoksessa Katajamäki, H., Koskeöa, M. & Sohella, S. (toim.) *Lukija- ja käyttäjälähtöinen viestintä. Viestinnän tutkimuksen päivät 2007*. 138- 144. Saatavilla [www-muodossa: <URL: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf>](http://www.muodossa.com/URL: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf) 5.2.2009.

Kuure, T. 2007. Nuorisopolitiikka Euroopan Unionissa - aktiivista osallistumisesta vai nuorten hallinnointia? Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) *Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Julkaisuja 76. 373-383.

Köchler, H. 1999. Decision-making procedures of the European institutions and democratic legitimacy. How can democratic citizenship be exercised on the transnational level?. Tutkimusraportti, V4/06.04.99. Raportti on valmistettu Euroopan unionin komissiolle. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://i-p-o.org/koechler-democratic_citizenship_europe.pdf>](http://i-p-o.org/koechler-democratic_citizenship_europe.pdf) Viitattu 8.10.2008.

Lattunen, T. & Wass, H. 2007. Poliittisen osallistumisen lukuseminaari. *Demokratia ja poliittinen osallistuminen*. Opetusmateriaali. Saatavilla [www-muodossa <URL:](http://www.muodossa.com/URL:)

<http://www.valt.helsinki.fi/blogs/polosa/demokratiakalvot.pdf>>. Viitattu 25.10.2008.

Lehtonen, J. 1998. Yhteisöt ja julkisuus: mainonnasta yhteiskunnalliseen keskusteluun. Teoksessa U. Kivikuru & R. Kunelius (toim.) Viestinnän jäljillä. Helsinki: WSOY, 119-142.

Lewis, J. 2006. News and the empowerment of citizens. *European Journal of Cultural Studies* 9, 3, 303-319.

Lindlof, T. R. 1995. *Qualitative communication research methods*. Sage Publications.

Luoma-aho, V. 2006. Lupa toimia; julkisorganisaatioiden sidosryhmäsuhteet. *Tiedotustutkimus*, 29:3, 38-51.

Luoma-Aho, V. 2008. Making Stakeholders, gaining legitimacy. Teoksessa Katajamäki, H., Koskeöa, M. & Sohella, S. (toim.) Lukija- ja käyttäjälähtöinen viestintä. Viestinnän tutkimuksen päivät 2007. 152-159. Saatavilla [www-muodossa: <URL: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf>](http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf) Viitattu 5.2.2009.

Meunier, S. 2003. Trade policy and political legitimacy in the European Union. *Comparative European Politics*. Vol. 1, No 1. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://www.iee.umontreal.ca/publicationsfr_fichiers/DIVERS/Texte-Meunier.pdf>](http://www.iee.umontreal.ca/publicationsfr_fichiers/DIVERS/Texte-Meunier.pdf) Viitattu 18.10.2009.

Meyer, J. W. & Rowan, B. 1977. Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony. *American Journal of Sociology* 83, 2, 340-363. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://people.uncw.edu/kozloffm/meyerandrowanmythandceremony1.pdf>](http://people.uncw.edu/kozloffm/meyerandrowanmythandceremony1.pdf). Viitattu 29.1.2010.

Mörä, T. 2008. Miksi Euroopan Unioni ei kiinnosta kansalaisia? Teoksessa Katajamäki, H., Koskela, M., Isohella, S. (toim.). Lukija- ja käyttäjälähtöinen viestintä. Viestinnän tutkimuksen päivät 2007. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 152. Saatavilla [www-muodossa: <URL: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf>](http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf). Viitattu 15.1.2010.

Niemi, K. 2007a. Kansaliskasvatus osana suomalaisten nuorisoliikkeiden varhaisvaiheen eetosta ja toimintaa. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria - perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 73 & Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. 64 - 92.

Nieminen, J. 2007. Puuttuva lenkki - Nuorisokasvatus tieteen kentässä, kasvatuksen teoriassa ja nuorisotyön kehityksessä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria - perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 73 & Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. 30 - 63.

Nivala, E. 2007. Kansalaisuus nuorisokasvatuksen teorian jäsentäjänä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria - perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 73 & Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. 93 - 131.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2010. Yhteistyö nuorisoasioissa Euroopan Unionissa. Saatavilla www-muodossa < http://www.minedu.fi/OPM/EU-asiat/EU-yhteistyx_nuoriso-asioissa/?lang=fi>. Viitattu 22.11.2010.

Painovirhe. 2010. Seudullinen NuortenLaturi 2010 - hanke sai avustusta opetusministeriöltä 35 000 euroa. Saatavilla www-muodossa <URL: <http://www3.jkl.fi/nuoriso/painovirhe/tiedotteet.shtml>>. Viitattu 4.8.2010.

Pietilä, M. 2010. Haastattelu Oulussa. Huhtikuu 2010.

Prahalad, C.K. & Ramaswamy, V. Co-creation experience: The next practice on value creation. Journal of Interactive Marketing. Volume 18, Issue 3, Article first published online: 15 JUL 2004. Saatavilla www-muodossa <URL:<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/dir.20015/pdf>>. Viitattu 30.11.2010.

Rogers, E. M. 2003. Diffusion of innovations. 5. painos. New York: Free press.

Ruef, M. & Scott, W. 1998. A multidimensional model of organizational legitimacy: Hospital survival in changing institutional environments. Administrative Science Quarterly 43, 4, 877-904.

Sandhu, S. 2007. Strategies of Legitimacy Public Relations as the communicative construction of legitimacy from a neo-institutional perspective. EUPRERA and LOKE conference on organization and society, 27-30.9.2007. Roskilde univeristy. Lund university.

Scott-Smith, G. 2002. European Citizenship, Social Cohesion an the Network Society: Problems and Possibilities. Roosevelt Study Center, Millelburg, Alankomaat. Saatavilla www-muodossa <URL: http://isanet.ccit.arizona.edu/noarchive/scott_smith.html>. Viitattu 15.6.2008.

Schelesinger, P. 2007. A fragile cosmopolitanism. Teoksessa Fossum, J. E. & Schlesinger, P. (toim.) *The European Union and the Public Sphere. A communicative space in the making?* Routledge. 65-83.

Sintomer, Y. 2006. Luhtakallio, E. *Politiikka uusiksi* -kurssi. Luento 3.10.2007: Paikallistason osallistuminen Ranskassa ja Suomessa. Helsingin yliopisto. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa) <URL: <http://www.valt.helsinki.fi/blogs/spaces/politiikka.htm>>. Viitattu 24.2.2010.

Sisäasiainministeriö. 2005. Suomen kansallinen raportti nuorisotiedotusta koskevien tavoitteiden toimeenpanosta. 30.12.2005. Helsinki. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa) <URL: [http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/0C19007FC7ABABCCC22571E9002EFB52/\\$file/Suomen%20kansallinen%20raportti%20nuorisotiedotusta%20koskevien%20tavoitteiden%20toimeenpanosta.pdf](http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/0C19007FC7ABABCCC22571E9002EFB52/$file/Suomen%20kansallinen%20raportti%20nuorisotiedotusta%20koskevien%20tavoitteiden%20toimeenpanosta.pdf)>. Viitattu 23.11.2010.

Siurala, L. 2005. European framework of youth policy. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa): <http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/EKCYP/Youth_Policy/docs/YP_strategies/Policy/COE_european_framework_4YP_EN.pdf>. Viitattu 12.8.2010.

Slim, H. 2002. *By What Authority? The Legitimacy and Accountability of Non-governmental Organisations*. International Council on Human Rights Policy. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa) <<http://www.jha.ac/articles/a082.htm>>. Viitattu 24.11.2010.

Staw, B. M., & Epstein, L. D. 2000. What bandwagons bring: Effects of popular management techniques on corporate performance, reputation, and CEO pay. *Administrative Science Quarterly*, 45, 3, 523-556.

Stone, D. 2002. *Policy paradox. The art of political decision making*. New York: Norton company.

Suchman, M. C. 1995. Managing legitimacy: strategies and institutional approaches. *Academy of Management Review*, 20 (3). 571-610.

Suutarinen, S. 2002. Tietävillä nuorilla syrjäytyneiden asenteet. Suomalaisten nuorten yhteiskunnallinen ajattelu ja toiminta kansainvälisessä vertailussa. Teoksessa Brunell V. & Törmäkangas K. (toim.) *Yhteiskunnallisen opetuksen kansainvälinen tutkimus Suomen näkökulmasta. Tulevaisuuden yhteiskunnan rakentajat*. Jyväskylän yliopisto: Koulutuksen tutkimuslaitos. 11-60.

Sztompka, P. 1997. *Trust, Distrust and the Paradox of Democracy*.

Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://skylla.wz-berlin.de/pdf/1997/p97-003.pdf>](http://skylla.wz-berlin.de/pdf/1997/p97-003.pdf). 22.11.2010.

Takala, Teemu. 2007. Markkinoinnin musta kirja. Totuus seuraavan sukupolven markkinoinnista. Helsinki: WSOYpro.

Tampere, K. 2007. Role of PR and Communication Management in Legislation Processes in Democratic Society: Stakeholder Relations of Ministry in law Preparatio Process. EUPRERA and LOKE conference on organization and society, 27-30.9.2007. Roskilde univeristy. Lund university.

Teorell, J. 2006. Political participation and three theories of democracy: A research inventory and agenda. *European Journal of Political Research*, 45. 787-810.

Ulkoasiainministeriö. 2008. Mediakatsaukset. 18.6.2008. "Irlannin kansanäänestys Espanjan lehdistössä." Saatavilla [www-muodossa <URL: http://formin.finland.fi/public/?contentid=132647&contentlan=1&culture=fi-FI>](http://formin.finland.fi/public/?contentid=132647&contentlan=1&culture=fi-FI). Viitattu 28.8.2008.

Valentini, C. 2008. Promoting the European Union. Comparative Analysis of EU Communication strategies in Finland and in Italy. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavilla www-muodossa <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/18549/9789513932114.pdf?sequence=1>. Viitattu 3.3.2008.

Valtion säädöstietopankki. 2006. Nuorisolaki 27.1.2006/72. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072). Viitattu 11.11.2010.

Vos, M. 2007. Paper for NordMedia 2007, the Nordic Conference for media and communication research 16-19 August 2007 in Helsinki, Working group Strategic communication/ public relations.

Vos, M. & Schoemaker, H. 1999. Integrated communication. Concern, internal and marketing communication. Utrecht: Lemma.

Weber, M. 1994. Political writings. Cambridge: Cambridge University Press.

Yanow, Dvora. 1996. How does a policy mean? Interpreting Policy and Organizational Actions. Washington: Georgetown University Press.

Young, I. M. 2000. Inclusion and Democracy. Oxford: Oxford University Press.

Young, C., Niemi, K. & Binham, T. 2008. Going local: Reform of the European Union's Communication Strategy. Teoksessa: Teoksessa Katajamäki, H., Koskela, M., Isohella, S. (toim.). Lukija- ja käyttäjälähtöinen viestintä. Viestinnän tutkimuksen päivät 2007. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 152. Saatavilla www-muodossa: <URL: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-233-5.pdf>. Viitattu 15.1.2010.

Åberg, L. 1997. Viestinnän strategiat. Juva: Inforviestintä.

LIITTEET

Nettilehden toimittajien kirjoittamat jutut, aihe	13kpl	Aiheeseen vaikuttavat taustatahot
<p>Meet the Street -projekti <i>Projektin tavoitteena on selvittää, mitkä asiat nuoria huolettavat Euroopassa, kun he pohtivat omaa tulevaisuuttaan. Euroopan komissio selvitti projektilla nuorten ajatuksia, jotka huomioitiin EU:n nuorisopolitiikkaa uusittaessa.</i></p> <p>Eurooppalainen nuorisotiedotuspäivä <i>Eurooppalaisena nuorisotiedotuspäivänä nuorten tieto- ja neuvontapalvelut ympäri Eurooppaa kannustavat nuoria hyödyntämään heille suunnattuja matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluja.</i></p>	<p>3</p> <p>Aihe:EU</p>	<p>Projektin ja päivän järjestäjä on Eryica-järjestö (European Youth Information and Counselling Agency) on vuonna 1986 perustettu nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalainen kattojärjestö. ERYICAan kuuluu 26 jäsenjärjestöä ja 7 yhteistyöjärjestöä 26 maasta. Jäsenet ovat kansallisia nuorten tieto- ja neuvontapalvelutyötä koordinoivia järjestöjä tai organisaatioita, jotka kansalliset ministeriöt ovat osoittaneet tehtävään. Järjestön suomalainen jäsen on ollut vuodesta 1989 alkaen Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry, valtakunnallinen nuorisotyön palvelu- ja vaikuttajajärjestö. Allianssi edustaa suomalaisia nuorisojärjestöjä ja alan toimijoita Pohjoismaissa, Euroopassa ja maailmanlaajuisesti. Allianssi pyrkii vaikuttamaan omien yhteyksiensä kautta Euroopan neuvostossa ja Euroopan unionissa sekä YK:ssa. Allianssin tavoitteina on ajaa kaikkien eurooppalaisten nuorten etuja ja edistää nuorten aktiivista osallistumista yhteisen Euroopan rakentamisessa.</p>
<p>Euroopan nuorisoviikko <i>Nuorisoviikkoa vietetään Euroopassa 18 kuukauden välein ja sen tavoitteena on tehdä EU:n nuorisopolitiikkaa ja nuoriso-ohjelmia tutuiksi. Osa EU:n Youth in Action -ohjelmaa.</i></p>	<p>5</p> <p>Aihe:EU</p>	<p>Nuorisoviikkoa koordinoi CIMO eli kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus. CIMO on perustettu vuonna 1991 ja se toimii opetusministeriön hallinnonalalla, ministeriön alaisena itsenäisenä virastona. CIMO koordinoi ja toteuttaa apuraha- ja henkilövaihto-ohjelmia ja vastaa lähes kaikkien Euroopan unionin koulutus-, kulttuuri- ja nuoriso-ohjelmien kansallisesta toimeenpanosta.</p> <p>Euroopan nuorisoviikon jyvaskyläläistä tapahtumaa olivat järjestämässä: Ushanga ry, Jyväskylän kaupungin nuorisosiainkeskus, Jyväskylän nuorisovaltuusto, Jyväskylän Eurooppanuoret ry, Keski-Suomen Eurooppatiedotus/Ulkoasiainministeriö ja Nuorten Keski-Suomi ry.</p>
<p>Yksittäisiä juttuja</p>	<p>5</p> <p>Aihe:3 EU, 2v.</p>	<p>Aiheena EU: Kesälukioseura ry, Kulttuuriklubi Siperia ja Kulttuurikeskus Gloria (Rahoittajana Suomen Kulttuurirahaston Myrsky-hanke). Yhdessä jutussa ei ollut taustatahoa, sillä se käsitteli yleisesti kansainvälisyyttä</p> <p>Aiheena vaikuttaminen: YK ja Unisef (juttu lasten oikeuksien päivästä), Nuorten Keski-Suomi ry</p>

Johonkin toimintaan osallistuneet nuoret, aihe	37kpl	Aiheeseen liittyen ovat kirjoittaneet juttuja
Nuorisovaltuustojen toiminta <i>Nuorisovaltuustoja ohjaavat kuntien nuorisotoimet. Suomen nuorisolaki (2006) määrää, että kuntien on lisättävä nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kuultava nuoria heitä koskevissa asioissa.</i>	16 Aihe:v.	Jyväskylän nuorisovaltuuston jäsen Hankasalmen nuorisovaltuuston jäsen Petäjaveden nuorisovaltuuston jäsen Äänekosken nuorisovaltuuston jäsen Huhtaharjun koulun oppilaskunnan jäsen Tikkakosken Nuorten Ääneen jäsen Tarvas-bändin jäsen
Euroopan nuorisoviikko <i>Nuorisoviikkoa vietetään Euroopassa 18 kuukauden välein ja sen tavoitteena on tehdä EU:n nuorisopolitiikkaa ja nuoriso-ohjelmia tutuiksi. Nuorisoviikon koordinoi Suomessa CIMO eli kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus, joka ohjaa EU:n Youth in Action -ohjelmaa.</i>	7 Aihe: EU	STS eli Student Travel Schools kielimatkalle osallistunut nuori EVS eli eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun osallistunut nuori. Youth in Action ohjelman alaohjelma. BeAbleTo-projektiin osallistunut nuori. Rahoittajana Youth in Action -ohjelma. Kansalaisjärjestö 4H:n pohjoismaiseen vaihtoon osallistunut nuori. Kansainväliselle leirille osallistunut nuori. Jyväskylän Eurooppanuoret ry:n jäsen. Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelija
Youth in Action -ohjelma <i>CIMO koordinoi EU:n Youth in Action nuorisotoimintaohjelmaa, jonka tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta.</i>	4 Aihe:EU	Youth in Action ohjelma rahoittajana: Finest Trails -nuorisovaihtoon osallistuneet nuoret. Joutsan 4H-yhdistyksen splash-tapahtuman järjestäneet nuoret. Nuorten Keski-Suomi ry:n yrittäjäyrystalo Idun Hawaii-partyt järjestäneet nuoret. FunTeam-projektiin osallistuneet nuoret.
Nuorten vaikuttamisviikko <i>Järjestäjiä Jyväskylän kaupungin nuoriso- palvelut, Jyväskylän koulut, NuortenKeski-Suomi ry, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Lapsiasiainvaltuutetun toimisto ja Kulttuuriaitta.</i>	3 Aihe:v.	Minulla on oikeus -videokilpailuun osallistuneet lapset ja nuoret. Samat järjestäjät kuin itse vaikuttamisviikolla. Sano nyt jotain! -vaikuttamiskampanjaan osallistuneet nuoret. Järjestäjänä nettilehti Painovirhe.
Yksittäisiä juttuja: <i>Äänekosken oppilaskunnan, Suomen Lukiolaisten liiton, Duuniringin ja Project Runwayn esittely (Rahoittajana Nuorten Akatemia).</i>	6 Aihe: v.	Äänekosken lukion oppilaskunnan jäsen Nuorten Keski-Suomi ry:n yrittäjäyrystalo Idun duunirinkiin osallistunut nuori Project Runway -projektin nuoret. Kolme yleistä juttua mm. työharjoittelusta.

